

Yerleşme ve Devletleşme Sürecinde Selçuklu Türkiye - 1

1. Malazgirt Savaşı'nın sonucunda;

- I. Anadolu'nun kapısının Türklere açılması,
- II. Orta Asya'dan pek çok Türk'ün Anadolu'ya göç etmesi,
- III. Anadolu'da Türk beyliklerinin kurulması

gelişmelerinden hangilerinin Anadolu'nun Türkleşmesine doğrudan katkıda bulunduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

2. I. Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'da kurulmuşlardır.
II. Anadolu'daki yerleşim yerlerine Türkçe isimler vermişlerdir.
III. Haçlılara karşı mücadele etmişlerdir.
IV. Büyük Selçuklu Devleti tarafından yıkılmışlardır.
V. Türkiye Selçuklu Devleti'nin dağılması ile kurulmuşlardır.

Yukarıda ilk Türk beylikleri ile ilgili olarak verilen bilgilerden hangileri yanlıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) IV ve V
D) I, II ve III E) III, IV ve V

3. Malazgirt Savaşı'ndan sonra kurulan ilk Türk beylikleri ile kuruldukları yerler aşağıdakilerden hangisinde yanlış eşleştirilmiştir?

- A) Saltuklular – Erzurum
B) Mengücekler – Erzincan
C) Danişmentliler – Siirt
D) Artuklular – Mardin
E) İnaloğulları – Diyarbakır

4. Aşağıdakilerden hangisi Malazgirt Savaşı sonrası Anadolu'da kurulan ilk Türk beyliklerinin Türk tarihine yaptığı hizmetlerden biri değildir?

- A) Anadolu'da Türk nüfusunu artırmaları
B) Anadolu'da İslamiyet'i yaymaları
C) Türkiye Selçuklularının Anadolu'da ilerleyişini kolaylaştırmaları
D) Moğollarla savaşarak Anadolu'nun işgaline engel olmaları
E) Anadolu'da pek çok Türk İslam eseri bırakmaları

5. XI. yüzyıldan itibaren Anadolu, Türkler tarafından yurt edinilmeye başlanmış; 1176'da Miryokefalon Savaşı'nın kazanılmasıyla da Anadolu kesin Türk yurdu olmuştur.

Bu durum;

- I. Bizans'ın Anadolu'daki varlığının sona ermesi,
- II. Arap ve Latin kaynaklarında Anadolu için "Türkiye" ifadesinin kullanılması,
- III. Anadolu'da İslamiyet'in yayılması

gelişmelerinden hangilerine neden olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

6. Aşağıdakilerden hangisi Anadolu'da Türkçeyi resmi devlet dili olarak kullanmıştır?

- A) Karamanoğulları
B) Türkiye Selçuklu Devleti
C) Danişmentliler
D) Karahanlılar
E) Karesioğulları

Yerleşme ve Devletleşme Sürecinde Selçuklu Türkiye - 1

7. Anadolu'daki ilk medrese olarak bilinen Tokat ve Niksar'daki "Yağıbasan Medresesi" aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Artukoğulları
- B) Mengücekler
- C) Danişmentliler
- D) Çaka Beyliği
- E) Saltuklular

8. • İlk denizci Türk beyliğidir.
• Bizans'a esir düşen ve sonra İzmir ve çevresini ele geçiren bir Türk komutanı tarafından kurulmuştur.

Özellikleri verilen Türk beyliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çaka Beyliği
- B) Saltuklular
- C) Çubukoğulları
- D) Sökmenliler
- E) Artuklular

9. Türk boyları, Anadolu'ya gelerek Selçuklu sultanlarının kendilerine gösterdikleri yerlere ve özellikle sınır bölgelerine yerleştirilmişlerdi.

Türkiye Selçuklularının uyguladığı bu politikanın;

- I. Anadolu'da ticaretin gelişmesini sağlamak,
- II. Anadolu'daki Türk nüfusunu çoğaltmak,
- III. sınır güvenliğini sağlamak

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmeye yönelik olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

10. I. Malazgirt Savaşı
II. Haçlı Seferleri
III. Miryokefalon Savaşı

Yukarıda verilen savaşlardan hangileri Anadolu'nun Türkleşmesinde etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

11. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye Selçuklu Devleti'nin çağdaşı olan devletlerden biri değildir?

- A) Bizans
- B) Büyük Selçuklu Devleti
- C) Danişmentliler
- D) Saltuklular
- E) Emeviler

12. Köseadağ Savaşı'nda Türkiye Selçuklu Devleti'ni yenerek Anadolu'nun büyük bir bölümünü kontrolü altına alan devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İlhanlı Devleti
- B) Memlük Devleti
- C) Altın Orda Devleti
- D) Bizans İmparatorluğu
- E) Trabzon Rum İmparatorluğu

Yerleşme ve Devletleşme Sürecinde Selçuklu Türkiye - 2

1. Aşağıdaki kaynakların hangisinde Anadolu coğrafyası için ilk defa "Türkiye" adı kullanılmıştır?

- A) Arap B) İran C) Ermeni
D) Bizans E) Çin

2. XI. yüzyılda Anadolu coğrafyasında aşağıdaki topluluklardan hangisi bulunmamaktadır?

- A) Rum B) Berberi C) Ermeni
D) Türk E) Arap

3. XI. yüzyılda Bizans yönetimindeki Anadolu'da sosyal yaşam iyi bir durumda değildi. Özellikle bu dönemde Doğu Anadolu'nun nüfusu giderek azalmıştı.

Bu durumun ortaya çıkmasında;

- I. savaşlar,
II. baskıcı yönetim,
III. salgın hastalıklar

gibi gelişmelerden hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

4. 1075'te İznik'e gelen Bizans ordusu Selçuklular tarafından yenilgiye uğratıldı. 1081 yılında ise Türkler, Boğaz'a kadar ilerlemişlerdi. Türkler, Boğazlardan geçen gemilerden haraç almak üzere karakollar tesis etmişlerdi.

Bu duruma göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Selçuklular batı sınırlarını güvence altına almışlardır.
B) Denizlerdeki hâkimiyet Türkler'e geçmiştir.
C) Anadolu'da Türk siyasi birliği sağlanmıştır.
D) Bizans, Türkler karşısında savunmaya çekilmiştir.
E) Anadolu'nun Türk yurdu olduğu düşmana kabul ettirilmiştir.

5. I. 1260 yılında Ayn-ı Calut Muharebesi'nde Moğolları yenen komutanlardan biri olmuştur.
II. İlk önemli zaferini III. Haçlı Seferi'nde İngiltere Kralı I. Richard'a karşı kazanmıştır.
III. 1268'de Antakya Prensliği'ne son vermiştir.

Memlûk Sultanı Baybars ile ilgili olarak verilen yukarıdaki bilgilerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

6. VIII. yüzyılda Türkistan ve Horasan'dan getirilen Türkler, Bizans'a karşı gaza ve cihat amacıyla kullanılmak üzere Anadolu'da kurulan avasım denilen şehirlere yerleştirilmiştir. X. yüzyılın ikinci yarısına kadar Türkler, Anadolu'da gaza ve cihat hareketlerinde bulunmuş ancak bu akınlar Anadolu'yu yurt edinme amacı taşımamıştır.

Türklerin askerî özelliklerinden yararlanmak isteyen bu devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Emeviler
B) Abbasiler
C) Sasaniler
D) Eyyubiler
E) Memlûklar

Yerleşme ve Devletleşme Sürecinde Selçuklu Türkiye - 2

7. Anadolu'ya ilk Selçuklu akınları, Büyük Selçuklu Devleti kurulmadan önce, 1015'ten itibaren keşif yapmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Daha sonra ise Anadolu'yu yurt edinmeye yönelik seferler yapılmıştır.

Anadolu'yu yurt edinme politikasının temelini atan Büyük Selçuklu Sultanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tuğrul Bey
- B) Alp Arslan
- C) Melikşah
- D) Berkjaruk
- E) Sencer

8. Anadolu hâkimiyeti mücadelesinde Türkiye Selçuklularına karşı en çok direnen, özellikle Malatya'nın ele geçirilmesi konusunda Türkiye Selçukluları ile sık sık karşı karşıya gelen Anadolu Türkmen beyliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çaka Beyliği
- B) Artuklular
- C) Danişmentliler
- D) Mengücekliler
- E) Saltuklular

9. Artuklulara ait aşağıda verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Mardin, Hasankeyf, Harput olmak üzere üç kol hâlinde varlığını sürdürmesi
- B) İdari ve mali divânlarda Hristiyan memurlara da görev verilmesi
- C) Farklı ve değişik türde makineler icat eden ilim adamı Cezeri'nin yetiştirilmesi
- D) Anadolu'nun en eski medreselerinden olan Yağıbasan'ın inşa edilmesi
- E) Bizans sikkeleri örnek alınarak para basılması

10. Haçlı Seferleri sırasında birçok soylunun ölmesi Avrupa'daki toprakların sahipsiz kalmasına neden olmuştur. İstanbul 1204'te Latinlerin egemenliğine girmiştir. Hristiyanlarca kutsal kabul edilen yerler Türklerin mücadeleleri sayesinde Müslümanların egemenliğinde kalmıştır.

Buna göre, Haçlı Seferleri'nin sonuçlarının aşağıdaki gelişmelerden hangisi üzerinde etkili olduğu söylenemez?

- A) Feodal düzenin zayıflamasında
- B) Ruhban sınıfının halk üzerindeki inandırıcılığının azalmasında
- C) Bizans İmparatorluğu'nun zayıflamasında
- D) Türklerin İslam dünyasındaki saygınlıklarının artmasında
- E) Avrupa'da mezhep birliğinin sağlanmasında

(2019 AYT)

11. Anadolu Selçuklu Devleti, 8 Mart 1220'de Venedik ile dostluk ve ticaret anlaşması yapmıştır. Buna göre Selçuklu topraklarında Venediklilerin kendi aralarında veya diğer yabancılarla olan anlaşmazlıklara, oluşturulacak bir mahkeme heyeti tarafından bakılmasına izin verilmiş ancak hırsızlık ve adam öldürme gibi suçlarda Selçuklu mahkemelerinin yetkili olduğuna karar verilmiştir.

Bu bilgiyle;

- I. Hristiyanların tek temsilcisinin Venedikliler olduğu,
- II. Venedik'e Selçuklu ülkesinde ayrıcalıklar tanındığı,
- III. Selçuklu sultanının ticareti canlandırmak istediği

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

(2020 TYT)

12. Aşağıdakilerden hangisi donanma kurarak Batı Anadolu'da denizcilik yapan Türk beyliklerinden biri değildir?

- A) Karesi
- B) Menteşe
- C) Saruhan
- D) Karaman
- E) Aydın

(2022 AYT)

Yerleşme ve Devletleşme Sürecinde Selçuklu Türkiye - 3

1. Aşağıdakilerden hangisi Malazgirt Savaşı öncesinde Anadolu'nun siyasi ve sosyal durumu ile ilgili doğru bir bilgi değildir?

- A) Sasani-Bizans savaşları nedeniyle yerleşim yerlerinin tahrip edilmesi
- B) Göçler nedeniyle şehir nüfusunun artması
- C) Siyasi otorite boşluğunun yaşanması
- D) Rum, Ermeni ve Süryani gibi farklı etnik grupların yaşaması
- E) Bizans'ın bölgedeki tek otorite olması

2. Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'da fetihlerde etkili olan komutanlar tarafından kendi adlarıyla Türk beylikleri kurulmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi Malazgirt Savaşı'ndan sonra kurulan ilk Türk beyliklerinden biri değildir?

- A) Saltukoğulları
- B) Mengücekoğulları
- C) Artukoğulları
- D) Hamitoğulları
- E) Danişmentliler

3. Aşağıdakilerden hangisi Anadolu'da kurulan ilk Türk beyliklerinin özelliklerinden biri değildir?

- A) Malazgirt Savaşı'ndan sonra kurulmaları
- B) Anadolu'nun Türkleşmesinde rol oynamaları
- C) Türk-İslam kültürünün gelişmesine katkıda bulunmaları
- D) Bizans İmparatorluğu'na son vermeleri
- E) Anadolu'yu Haçlılara, Ermenilere ve Gürcülere karşı korumaları

4. Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'da kurulan ilk Türk beyliklerinin;

- I. Türk-İslam kültürünü yansıtan eserler yapılması,
- II. yeni yerleşim birimlerinin kurulması ve buralara Türkçe isimler verilmesi,
- III. Haçlılara karşı Anadolu'yu savunmaları

faaliyetlerinden hangilerinin Anadolu'nun Türkleşmesinde etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

5. Büyük Selçuklu sultanı Tuğrul Bey zamanında batı seferlerine önem verilmiştir. Oğuz boyları, Anadolu yönüne sevk edilmiştir.

Büyük Selçukluların batı yönünde akınlar yapmalarında;

- I. Fatimîlere karşı bölgeyi savunmak,
- II. İslamiyet'i batıya doğru yaymak,
- III. Oğuz boyları için yurt sağlamak

amaçlarından hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6. Türkiye Selçukluları Dönemi'nde yaşanan;

- I. ilk Türk beylikleri ile mücadele edilmesi,
- II. Bizans ile Anadolu'da savaşlar yapılması,
- III. Haçlılara karşı Anadolu'nun korunması

gelişmelerinden hangileri Anadolu'nun Türk yurdu olmasını sağlamıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Yerleşme ve Devletleşme Sürecinde Selçuklu Türkiye - 3

7. Türkiye Selçuklu Devleti'nin kurucusu Süleyman Şah İz-nik'i alarak burada Büyük Selçuklu hükümdarı Melikşah adına hutbe okutmuştur.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Büyük Selçuklu Devleti yıkılma sürecine girmiştir.
- B) Büyük Selçuklulara bağlılık bildirilmiştir.
- C) Anadolu'da güvenlik sağlanmıştır.
- D) Devletin sınırları genişlemiştir.
- E) Anadolu'nun Türkleşme süreci tamamlanmıştır.

8. Süleyman Şah, Bizans'ta süren taht kavgalarına karışarak, Botaniates'in imparator olmasını sağladı. Bizans'taki bu durumdan yararlanarak, Güney Marmara kıyılarını, Kocaeli Yarımadası'nı, Üsküdar ve Kadıköy'ü ele geçirdi. Boğaz'ın Anadolu yakasını ele geçiren Süleyman Şah, burada bir gümrük idaresi kurarak Boğaz'dan geçen ge-milerden vergi aldı. Bizans, yapılan antlaşma ile Selçuk-lulara vergi vermeyi kabul etti.

Bu bilgilere göre, Selçuklularla ilgili olarak,

- I. Dış politikada başarılı olmuşlardır.
- II. Devlet gelirleri artmıştır.
- III. Ülke sınırları genişlemiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

9. Aşağıdaki gelişmelerden hangisi I. Kılıç Arslan Döne-mi'nde ortaya çıkmamıştır?

- A) Devletin merkezinin Konya'ya taşınması
- B) Çaka Bey'in ortadan kaldırılması
- C) Miryokefalon Savaşı'nın yapılması
- D) Haçlılarla savaşılmaması
- E) Doğuya yönelip Malatya'yı kuşatması

10. Türkiye tarihi açısından "Miryokefalon Savaşı" önemli bir dönüm noktasıdır.

Bu savaşın sonuçları arasında aşağıdakilerden han-gisi gösterilemez?

- A) Anadolu'ya "Türkiye" denmeye başlanması
- B) Anadolu'nun kesin olarak Türk yurdu olması
- C) Türklerin batıya ilerleyişinin hızlanması
- D) Bizans'ın Türkleri Anadolu'dan çıkarma umutlarının sona ermesi
- E) Moğol baskısının sona ermesi

11. Türkiye Selçuklu Devleti'ndeki;

- Bizans ile Miryokefalon Savaşı'nın yapılması,
- III. Haçlı Seferi'ne karşı mücadele edilmesi,
- Anadolu'da Türk birliğinin büyük ölçüde gerçekleştirilmesi

gelişmeleri Selçuklu hükümdarlarından hangisi dö-neminde yaşanmıştır?

- A) Süleyman Şah
- B) I. Kılıç Arslan
- C) II. Kılıç Arslan
- D) I. Gıyaseddin Keyhüsrev
- E) I. İzzeddin Keykavus

12. XI. yüzyılda Anadolu'ya yapılan Oğuz göçlerinde;

- I. Anadolu'nun İpek Yolu üzerinde yer alması,
- II. iklim ve bitki örtüsünün Türklerin yaşamasına uygun olması,
- III. gaza ve cihat anlayışının benimsenmesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Yerleşme ve Devletleşme Sürecinde Selçuklu Türkiye - 4

1. XI. yüzyıldan itibaren peyderpey Anadolu'ya yapılan Türk akınlarının nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Anadolu'yu tanımaya çalışmak
- B) Artan nüfusun ihtiyaçlarını karşılamak
- C) Haçlı Seferlerinin baskısından kurtulmak
- D) Gaza ve cihat anlayışıyla fetihler yapmak
- E) Anadolu'yu yurt edinmek

2. Malazgirt Zaferi'yle Türklerin Anadolu'ya yerleşmelerinin ve Bizans İmparatorluğu'nun içinde bulunduğu durumun sebep olduğu en önemli gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bizans'ta taht kavgalarının çıkması
- B) Moğol istilasının sona ermesi
- C) Bizans'ın Balkanlardaki topraklarını kaybetmesi
- D) Bizans'ın, Ortodoks Hristiyanların bağlılığını kazanması
- E) Selçukluların nüfus ve gücünün artması

3. Aşağıda yer alan Anadolu'da kurulan ilk Türk beyliği ve kurulduğu yer eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Çaka Beyliği - Balıkesir
- B) Saltuklular - Erzurum
- C) Danişmentliler - Sivas
- D) Mengücekliler - Erzincan
- E) Artuklular - Mardin

4. Malazgirt Savaşı sonrası kurulan ilk Türk beyliklerinin mücadele ettiği güçler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Gürcistan Krallığı
- B) Safeviler
- C) Bizans İmparatorluğu
- D) Haçlılar
- E) Eyyubiler

5. Büyük Selçuklu Devleti'nin etkisiyle Anadolu'da kurulan ilk Türk beyliklerinin ortak özelliği ile ilgili olarak;

- I. Bizans tarafından varlıklarına son verilmeleri,
- II. kuruldukları yerin adlarıyla anılmaları,
- III. kurucularının Oğuz boyuna mensup olması

durumlarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6. I. Haçlı Seferleri
II. Moğol İstilas
III. Sasani Akınları

Yukarıdakilerden hangileri geçici de olsa Anadolu'da Türk hâkimiyetinin zayıflamasına neden olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

7. Aşağıdakilerden hangisi I. Haçlı Seferi'nin Anadolu üzerindeki etkilerinden biri olarak gösterilemez?

- A) Anadolu beyliklerinin yeniden kurulması
- B) Bizans'ın Selçuklu baskısından kurtulması
- C) Türkiye Selçuklu Devleti'nin merkezini Konya'ya taşıması
- D) Bizans'ın bir kısım Anadolu toprağını ele geçirmesi
- E) Anadolu'daki şehirlerin tahribata uğraması

8. Aşağıdaki savaşlardan hangisi Türkiye tarihi kapsamında yer almaz?

- A) Pasinler
- B) Köseadağ
- C) Miryokefalon
- D) Malazgirt
- E) Katvan

9. Anadolu'ya egemen olma konusunda Haçlı Seferleriyle Bizans'a geçen üstünlük, aşağıdaki savaşlardan hangisiyle yeniden Türkiye Selçuklularına geçmiştir?

- A) Elbistan
- B) Miryokefalon
- C) Malazgirt
- D) Katvan
- E) Dandanakan

10. İlk Türk denizcisi Çaka Bey'e kadar Türk denizciliğinin gelişmemiş olmasında;

- I. Türklerin ilk devletlerini Orta Asya'da kurmuş olmaları,
- II. denizcilik alanında yaşanan başarısızlıklar,
- III. yetenekli denizcilerin yetişmemesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

11. Aşağıdakilerden hangisi XI. ve XII. yüzyılda Anadolu'da sınırlara yerleştirilen Türkmenlerin özellikleri arasında gösterilemez?

- A) Yeni fetihlerle sınırları genişletmeleri
- B) Fethedilmiş toprakları korumaları
- C) Moğol istilasına karşı mücadele etmeleri
- D) Anadolu'nun Türkleşmesine katkıda bulunmaları
- E) Gaza amacıyla Bizans sınırına akınlar gerçekleştirmeleri

12. Boyların eski Türk devletlerinin oluşumunda dinamik bir yapı olarak kabul edilmesinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Aile ve sülaleler tarafından boy beyinin seçimle belirlenmesi
- B) Dağıldıktan kısa bir süre sonra boyların tekrar birleşebilmesi
- C) Törenin kurallarına sıkı sıkıya bağlı kalınması
- D) Toplumsal yaşamda kadın - erkek ayrımının bulunmaması
- E) Boy yönetiminde dinin etkin bir güç olması

Yerleşme ve Devletleşme Sürecinde Selçuklu Türkiye - 5

1. Orta Çağ'ın en büyük siyasi ve askerî olaylarından biri Haçlı Seferleridir.

Bu seferlerin başlamasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

- A) Papa ve din adamlarının çalışmaları
- B) Harun Reşit'in Hristiyanlara Kudüs'ü ziyaret etmeleri için izin vermesi
- C) Senyör ve şövalyelerin macera arzuları
- D) Kluni tarikatının halkı kıskırtması
- E) Doğu ticaret yollarının Müslümanların elinde olması

2. Ben, Fransa Kralı Kont Philippe... Eşimi boşadığım için Papa tarafından aforoz edildim. Haçlı Seferleri başladığında çok mutlu oldum. Çünkü hem ağır bir cezadan hem de günahlarımdan kurtulacaktım. Topraklarım kilisenin kontrolünde güvende. İslam dünyasından zengin bir kişi olarak geri döneceğim. Ölürsem zaten cennete gideceğim. Papa ve din adamları bizlere cenneti vaat etti.

Yukarıdaki konuşma dikkate alındığında,

- I. Avrupa'da feodalitenin önündeki en büyük engel Papalıktır.
- II. Din, kişileri harekete geçirici önemli bir unsurdur.
- III. Papa'nın Avrupa'da krallar üzerinde yaptırım gücü vardır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

3. 1096-1099 yılları arasında yola çıkan 600 bin kişilik Haçlı ordusu Kudüs'ü aşağıdaki devletlerin hangisinden almıştır?

- A) Türkiye Selçuklu Devleti
- B) Eyyubiler
- C) Memlûkler
- D) Fâtımîler
- E) Musul Atabeyliği

4. Haçlı Seferlerinin Anadolu'yu savaş meydanı hâline getirmesi; Anadolu'da köylülerin topraklarını terk ederek şehirlere göç etmesine ve asayişin, can güvenliğinin azalmasına neden olmuştur.

Buna göre, Haçlı Seferlerinin Anadolu'da;

- I. ekonomik,
- II. sosyal,
- III. dinî

alanlarından hangilerinde olumsuz etki yaptığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

5. Eyyubilerin Hittin Savaşı ile Kudüs'teki Latin Krallığı'nı ele geçirmeleri III. Haçlı Seferi'nin düzenlenmesine neden olmuştur. Kuşatmada başarılı olamayan Haçlılar ülkelerine geri dönmüşlerdir.

Yalnız bu bilgilere dayanarak,

- I. Haçlılar bu seferden bir netice elde edememiştir.
- II. III. Haçlı Seferi Kudüs'ü geri almaya yöneliktir.
- III. Haçlılarla Eyyubiler arasında savaş yaşanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

6. Aşağıdakilerden hangisi Haçlı Seferlerinin dinî nedenlerinden biridir?

- A) Doğunun zenginliklerinin ele geçirilmek istenmesi
- B) Kudüs'ün Müslümanlardan alınmak istenmesi
- C) Ticaret yollarının denetim altına alınmaya çalışılması
- D) Türkleri Anadolu'dan atma düşüncesi
- E) Topraksız köylülerin toprak elde etme isteği

Yerleşme ve Devletleşme Sürecinde Selçuklu Türkiye - 5

7. I. Feodal beylerin doğudan toprak elde etme isteği
II. Papa ve din adamlarının nüfuzlarını artırmak istemeleri
III. Hristiyanların Kudüs'ü Müslümanlardan almak istemesi
IV. Bizans'ın Türk ilerleyişi karşısında Avrupa'dan yardım istemesi
V. Avrupalıların Türkleri Anadolu, Suriye, Filistin ve Akdeniz'den uzaklaştırmak istemesi

Yukarıda verilen Haçlı Seferlerinin nedenlerinden hangisi daha çok ekonomik bir amaç taşır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. III. Haçlı Seferi'nin düzenlenme nedeni - - - - Hittin Savaşı ile Kudüs'ü Haçlılardan geri almasıdır. Ancak Haçlılar amaçlarına ulaşamamışlardır.

Paragraftaki boşluğa aşağıdaki hükümdarlardan hangisi yazılmalıdır?

- A) Selahaddin Eyyubi'nin
B) I. Kılıç Arslan'ın
C) I. Mesut'un
D) İmadeddin Zengi'nin
E) Süleyman Şah'ın

9. Haçlı Seferlerinin aşağıdaki sonuçlarından hangisi Avrupa'nın doğrudan bilimsel ve kültürel açıdan gelişmesini sağlamıştır?

- A) Merkezî krallıkların güç kazanması
B) Pusula, barut, kağıt ve matbaanın Avrupa'ya götürülmesi
C) Kudüs'ün Müslümanların elinde kalması
D) Kilise ve Papa'nın otoritesinin sarsılması
E) Katolik ve Ortodoks kiliseleri arasındaki ayrılıkların artması

10. 1243 Köseadağ Savaşı'ndan sonra Türkiye Selçuklu Devleti otoritesini kaybedince Türkmen beylikleri bulundukları yerlerde bağımsız hareket etmeye başlamışlardır.

Bu durum, aşağıdakilerden hangisini kanıtlar?

- A) Anadolu'da üretimin azaldığını
B) Feodal beyliklerin Moğollara tabi olduğunu
C) Anadolu Türk siyasi birliğinin bozulduğunu
D) Anadolu'nun Türkleşmesinin durduğunu
E) Atabeyliklerin bağımsızlıklarına kavuştuğunu

11. Türkiye Selçuklu Devletinde;

- I. Yassıçemen Savaşı ile Harzemşahların yıkılması,
II. Baba İshak Ayaklanması'nın güçlükle bastırılması,
III. II. Gıyaseddin Keyhüsrev'in vezir Sadettin Köpek'in etkisinde kalması

gelişmelerinden hangileri ülke yönetiminin ve merkezî otoritenin zayıf olduğunu kanıtlar?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

12. II. Gıyaseddin Keyhüsrev Dönemi'nin en önemli olayı Moğollarla yapılan Köseadağ Savaşı'dır. Anadolu'daki karışıklıkları fırsat bilen Moğollar Anadolu'yu işgal etmeye başlamışlardır. Köseadağ Savaşı, Türkiye Selçuklu Devleti'nin yıkılışa geçmesine yol açarken, II. Türkmen Beylikleri Dönemi'nin de başlangıcı olmuştur.

Buna göre,

- I. Beyliklerin kurulmasıyla Anadolu'da Türk birliği bozulmuştur.
II. Köseadağ Savaşı'nı Moğollar kazanmıştır.
III. Türkiye Selçuklu Devleti yıkılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

Yerleşme ve Devletleşme Sürecinde Selçuklu Türkiye - 6

1. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye Selçukluları ve beyliklerin denizcilikle uğraşmalarının nedenlerinden biri değildir?

- A) Yeni fetihler gerçekleştirmek
- B) Ticareti canlandırmak
- C) Devleti güçlü hâle getirmek
- D) Kıyı bölgelerini denizden korumak
- E) Okyanus denizciliğinde ilerlemek

2. Türk toplumunda boyları oluşturan iki temel unsur aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dil - Sanat
- B) Soy - Din
- C) Din - Sanat
- D) Soy - Dil
- E) Dil - Din

3. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye Selçuklularına ait saraylardan biri değildir?

- A) Alâeddin Köşkü
- B) Keykubâdiye
- C) Sadabad
- D) Kubâdâbâd
- E) Alâiye

4. I. Sultanın, büyük veya küçük ayırt etmeksizin oğullarından birini veliaht seçmesi
II. Şehzadelerin atandıkları bölgeyi yönetici unvanı ile idare etmesi
III. Hanedan üyeleri arasında öldürmenin yasalaşması

Yukarıda yer alan yönetim usullerinden hangileri Türkiye Selçuklularında uygulanmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

5. Türkiye Selçuklularında devletin Moğol baskısıyla zayıfladığı dönemde vezir başta olmak üzere üst düzey devlet görevlileri aşağıdaki devletlerin hangisi tarafından seçilmeye başlanmıştır?

- A) İlhanlılar
- B) Eyyubiler
- C) Memlûklar
- D) İnşidler
- E) Tolunoğulları

6. I. İlk defa Türkiye Selçuklularında görülür.
II. Başkentte hükümdara vekâlet eden nâiplerden oluşur.
III. Hükümdarın devlet merkezinde bulunmadığı zamanlarda devlet işlerini yürütür.

Yukarıdakilerden hangileri Nâib-i Saltanatın özelliklerinden biridir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

7. XI. yüzyılın sonlarında başlayan, aralıklarla XIII. yüzyılın sonuna kadar süren Haçlı Seferlerinde Haçlılara karşı Anadolu'da mücadeleye giren ilk devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Büyük Selçuklu Devleti
- B) Çaka Beyliği
- C) Mengücekler
- D) Danişmentliler
- E) Türkiye Selçuklu Devleti

8. 1095'te toplanan Clermont Konsilinde Haçlı Seferine katılanlara günahlarının affını ve dinî mükâfat vaad eden, Haçlı Seferlerinin hedefini de "Kutsal toprakları kurtarma" sloganı ile duyuran Papa'nın;

- I. Müslümanların elinde olan Kudüs'ü almak,
- II. merkezî krallıkların güçlenmesine zemin hazırlamak,
- III. her kesimden halkın geniş katılımını sağlamak

amaçlarından hangilerine ulaşmak istediği söylenemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I ve III

9. Malazgirt Zaferi'nden sonra kurulan beylikler, yaklaşık 200 yıl Anadolu'nun Türkleşmesini ve İslamlaşmasını sağlamıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Büyük Selçuklu Devleti'nin etkisiyle Anadolu'da kurulan ilk Türk beyliklerinin ortak özelliklerinden biridir?

- A) Soylarının Oğuz boyuna dayanması
- B) Denizcilikle ilgilenmeleri
- C) Adlarına para bastırmaları
- D) Rumeli'ye akınlar düzenlemeleri
- E) Türk kültürünü Avrupa'ya taşımaları

10. Anadolu'da derin izler bırakan Danişmentliler, bölgenin sosyal ve kültürel alanlarda gelişmesine katkı sağlamıştır. "Danişmentnâme" adlı manzum türdeki eserde, Danişmentlilerin ülkelerine yaptığı hizmetler anlatılmaktadır. Danişmentliler, ilim ve fen alanında çalışma yapan kişilere değer vermiştir. Kayseri, Malatya ve Sivas bu dönemde önemli eğitim ve bilim merkezleri hâline gelmiştir. Anadolu'daki en eski medreselerden olan Yağıbasan Medresesi de Danişmentlilere aittir.

Buna göre, İlk Türk İslam devletlerinde görülen;

- I. ülkenin hanedanlığın ortak malı olması,
- II. eğitim ve kültürel faaliyetlere önem verilmesi,
- III. menkıbe kültürünün devam ettirilmesi

uygulamalarından hangileri Danişment Beyliği'nde devam etmektedir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

11. Anadolu topraklarında kurulan ilk Türk beylikleri bulundukları yerlerde Ermeni, Gürcü, Bizans ve Haçlılarla mücadele etmiş, Anadolu'da yollar, köprüler yapmış ve yer adlarını Türkçeleştirmişlerdir.

Bu faaliyetler dikkate alındığında ilk Türk beylikleri ile ilgili;

- I. Anadolu'yu yurt edinmeye çalıştıkları,
- II. Anadolu'yu bayındır hâle getirdikleri,
- III. Anadolu'ya Türk kültürünü taşımak istedikleri

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

12. Asya, tarih dersinde "Haçlı Seferleri" konulu bir performans ödevi hazırlamaktadır.

Haçlı Seferlerinde Türk-İslam Dünyasını, Haçlılara karşı savunan komutanları tanıttığı ödevde Asya'nın, aşağıdaki isimlerden hangisine yer vermesi beklenemez?

- A) Danişmentli Gümüş Tekin
- B) I. Kılıç Arslan
- C) I. Alâeddin Keykubad
- D) II. Kılıç Arslan
- E) Selahaddin Eyyubi

Beylikten Devlete Osmanlı Siyaseti (1302-1453) - 1

1. Kayı Boyu, küçük bir beylik yapılanması içinde iken kısa sürede ülke sınırlarını büyüterek Osmanlı Devleti'ni kurmuş ve imparatorluk hâline getirmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin gelişmesini sağlayan faktörlerden biri değildir?

- A) Balkanlarda büyük devletlerin olmaması
- B) Adalet ve hoşgörü politikası
- C) Padişahların özellikleri
- D) Devletin hanedan ailesinin ortak malı olması
- E) Osmanlıların beyliklere karşı tutumu

2. Osman Bey ele geçirdiği yerde kuracağı yönetimi belirlerken "Ahiler"i desteklemiştir.

Osman Gazi'nin bu tutumunda aşağıdakilerden hangisi etkili değildir?

- A) Eyalet sistemini kurmak
- B) Fethedilen bölgenin iktisadi kalkınmasını gerçekleştirmek
- C) Sosyal hayatın düzenlenmesini sağlamak
- D) Devlet idaresinde Ahilerin gücünden faydalanmak
- E) Halkın fetih hareketlerine olan desteğini artırmak

3. Osmanlı Devleti, Trakya'da ve Balkanlarda fetih politikası izleyerek bu coğrafyalara hükmetmiştir.

Osmanlı Devleti Balkanlardaki fetih sürecinde;

- I. iskân,
- II. cihat,
- III. istimalet

politikalarından hangilerini uygulamıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

4. Osmanlı Devleti, iskân siyaseti ile Balkanlarda fethettiği yerlere Anadolu'dan getirdiği Türk nüfusunu yerleştirerek onlara kullanmaları için toprak vermiştir.

Aşağıdakilerden hangisi iskân siyaseti ile ulaşılmak istenen hedeflerden değildir?

- A) Devlet idaresinde Hristiyan tebaanın gücünden faydalanmak
- B) Devlet otoritesini kuvvetlendirmek
- C) Balkanları Türkleştirmek
- D) Ele geçirdiği yerlerde kalıcı olmak
- E) Fetih hareketlerini kolaylaştırmak

5. XIV. yüzyıl başlarında Avrupa'da feodalite rejimi hüküm sürmekteydi. Sırp ve Bulgarlar, Bizans aleyhine sınırlarını genişletiyordu. Katolik Macarlar, Ortodoks Balkan devletlerini mezhep değiştirmeye zorluyordu.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Balkanlarda siyasi birlik yoktur.
- B) Bizans siyasi olarak güçsüzdür.
- C) Bölgede siyasi çatışmalar hüküm sürmektedir.
- D) Dinî çatışmalar yaşanmaktadır.
- E) Balkan devletleri Bizans'a karşı ittifak kurmuştur.

6. I. Bizans İmparatorluğu
II. Memlûklar
III. Altınordu Devleti

Yukarıdaki devletlerden hangileri Anadolu Selçuklu ve Osmanlı Devleti ile çağdaş olan devletlerdendir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Beylikten Devlete Osmanlı Siyaseti (1302-1453) - 1

7. 1243 Köseadağ Savaşı'ndan sonra Anadolu Türk siyasi birliği bozulmuş ve Anadolu'da kurulan Türk beylikleri, Türkiye Selçuklu Devleti'nin yerini alma mücadelesine girişmişlerdir. Osmanlı Beyliği, Türk beylikleri arasındaki bu mücadeleye karışmayarak yönünü Bizans'a çevirmiştir. Uyguladığı bu politika ile Anadolu'da esnaf teşkilatı olan Ahilerin desteğini almıştır.

Yalnız bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Anadolu'da otorite boşluğu olduğu
- B) Türkiye Selçuklu Devleti'nin Türk beylikleri ile mücadele ettiği
- C) Osmanlı Beyliği'nin Bizans ile iyi ilişkiler kurduğu
- D) Ahilerin, Bizans İmparatorluğu ile ticaret yaptığı
- E) Osmanlı Beyliği'nin, Anadolu'ya hâkim olmak istemediği

8. Bizans sınırında bir uç beyliği olarak kurulan Osmanlı Beyliği'ni kısa sürede bir devlet hâline getiren Osman Bey'in, Türk töresine uygun olarak fethedilen yerleri fetheden kişiye dirlik olarak vermesinin aşağıdakilerden hangisine yönelik olduğu savunulabilir?

- A) Devletin büyümesini sınırlamak
- B) Fetihlerin hızlanmasını sağlamak
- C) Devleti teşkilatlandırmak
- D) Bizans İmparatorluğu'na yardım etmek
- E) Türkiye Selçuklu Devleti'ne hizmet etmek

9. Aşağıdakilerden hangisi XIV. yüzyıl başlarında Yakın Doğu ve Avrupa'da bulunan devletlerden biri değildir?

- A) Büyük Selçuklu
- B) Türkiye Selçuklu
- C) İlhanlılar
- D) Memlûklar
- E) Altın Orda

10. Osmanlı Devleti kuruluşunun ilk yıllarında Bizans İmparatorluğu ile savaşmış, Balkanlara geçtikten sonra ise savaşlarını genelde Haçlılara karşı yapmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin Bizans İmparatorluğu ile yaptığı savaşlardandır?

- A) Çirmen - Sırpsındığı
- B) Koyunhisar - Palekanon
- C) Koyunhisar - Çirmen
- D) Palekanon - Sazlıdere
- E) Sırpsındığı - I. Kosova

11. I. Koyunhisar Muharebesi
II. Palekanon Muharebesi
III. İznik'in Fethi

Yukarıda verilen gelişmelerden hangilerinin Osman Bey Dönemi'nde meydana geldiği söylenemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

12. I. Bursa'nın Fethi
II. Palekanon Muharebesi
III. Koyunhisar Muharebesi
IV. İznik'in Fethi

Osmanlı Devleti'nin kuruluş sürecinde meydana gelen gelişmelerin kronolojik olarak sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) I - II - III - IV
- B) II - I - III - IV
- C) III - I - II - IV
- D) III - II - I - IV
- E) IV - III - II - I

Beylikten Devlete Osmanlı Siyaseti (1302-1453) - 2

1. Osmanlı Devleti'nin;

- I. istimâlet,
- II. iskân,
- III. tımar

uygulamalarından hangileri, daha çok fethedilen yerlerde halkın ekonomik güvencesini sağlamaya yöneliktir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

2. Paul Wittek Osmanlı Devletinin kuruluşu nazariyesinde, Osmanlı Beyliği'nin kuruluşunu "Gaza Tezi" ile açıklamıştır.

Buna göre, aşağıdaki şehirlerden hangisinin fethi Gaza Tezi ile açıklanamaz?

- A) Balıkesir B) Bursa C) İzmit
D) Çimpe E) Edirne

3. Osmanlı Devleti, Bizans sınırında küçük bir beylikten dünyaya hükmeden güçlü bir imparatorluğa dönüşmüştür.

Aşağıdakilerden hangisi Osmanlıların kısa sürede gelişip güçlü bir devlete dönüşmesinin nedenlerinden biri değildir?

- A) Bizans sınırında bir uc beyliği olması
B) Mevlevilik, Bektaşilik gibi tarikatların olumlu katkısı
C) İlk Osmanlı padişahlarının, teşkilatçı ve devlet kurucu olması
D) Kendisini Türkiye Selçuklularının mirasçısı olarak görmesi
E) İlk başlarda Anadolu Beylikleri ile mücadeleye girişmemesi

4. Osmanlı Devleti'nin kuruluşuyla ilgili bir görüşe göre; Osman Gazi'ye güç ve prestij kazandıran 27 Temmuz 1302 tarihli Koyunhisar (Bafeus) Savaşı, Osmanlı Beyliği'nin gerçek kuruluş tarihi olarak kabul edilmelidir. Çünkü Osmanlı Devleti gibi büyük bir devletin kuruluşunu birtakım menkıbelerle açıklamaya çalışmak bilimsellikten uzaklaşmaktır.

İfade edilen bu görüş aşağıdaki tarihçilerden hangisine aittir?

- A) Efdaleddin Bey
B) Paul Wittek
C) Halil İnalcık
D) Mehmet Fuad Köprülü
E) Rudi Paul Lindner

5. Osmanlıların, Balkanlarda yaptığı aşağıdaki hangi fetih sonucunda Bizans'ın Balkan Devletleriyle olan bağlantısı kesilmiştir?

- A) Çimpe Kalesinin alınması
B) Lüleburgaz ve Çorlu'nun fethi
C) Gümölcine ve Kavala'nın fethi
D) Filibe'nin alınması
E) Edirne'nin alınması

6. Yıldırım Bayezid, Kütahya merkez olmak üzere, Anadolu Beylerbeyliğini kurmuş, Anadolu'da faaliyet gösteren birçok Türk Beyliğini alarak, Anadolu Türk Siyasal birliğini sağlamaya çalışmıştır.

Aşağıdaki beyliklerden hangisi, Yıldırım Bayezid tarafından Osmanlı Devleti'ne katılmamıştır?

- A) Saruhanoğulları
B) Aydınoğulları
C) Hamitoğulları
D) Karesioğulları
E) Germiyanogulları

Beylikten Devlete Osmanlı Siyaseti (1302-1453) - 2

7. Osmanlıların, ilk defa denizcilik faaliyetlerine başlaması hangi padişah döneminde gerçekleşmiştir?

- A) Osman Bey
- B) Orhan Bey
- C) I. Murad
- D) I. Bayezid
- E) I. Mehmet

8. Germiyanogulları'nın, Karamanogulları ile mücadelesinde Germiyanoglu Süleyman Bey, Osmanlıların desteğini almayı amaçlamış ve kızını, I. Murad'ın oğlu Bayezid ile evlendirmiş, Kütahya, Emet, Simav ve Tavşanlı çeyiz olarak Osmanlılara verilmiştir. Hamitoğulları da Karamanogulları'nın baskısı sonucunda Osmanlılara yaklaşma ihtiyacı hissetmiş, 1381-1382'de Akşehir, Beyşehir, Seydişehir, Yalvaç ve Karaağaç'ı 80 000 altın karşılığı Osmanlılara bırakmıştır.

Verilen bilgiye göre XIV. yüzyıl sonlarında Anadolu'da güç dengelerinin oluşturulmasında etkili olan faktör aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karamanogullarının Anadolu'da yayılcı bir politika izlemesi
- B) Osmanlı Devleti'nin gaza ve cihad politikasından vazgeçmesi
- C) Bizans'ın Anadolu beylikleri ile kara bağlantısının kesilmesi
- D) Avrupa'da Osmanlı Devleti'ne karşı Haçlı tehlikesinin belirmesi
- E) Osmanlıların Türkiye Selçuklu Devleti'nin mirasçısı olması

9. Karesioğulları Beyliği'nin Osmanlı hâkimiyeti altına alınması;

- I. Bizans İmparatorluğu,
- II. Urfa Haçlı Kontluğu,
- III. Ceneviz Cumhuriyeti,
- IV. Sırp Krallığı,
- V. Venedik Cumhuriyeti

devletlerinden hangilerinin çıkarlarını olumsuz etkilemiştir?

- A) I-II-III
- B) II-III-IV
- C) I-IV-V
- D) II-IV-V
- E) I-III-V

10.

1340'larda Osmanogullarının egemenlik alanını gösteren bu haritaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anadolu'da Beylikler Dönemi'nin devam ettiği
- B) Selanik'in, Bizans hâkimiyetinde bulunduğu
- C) Osmanogullarının topraklarının gaza için uygun ortamda olduğu
- D) Osmanogullarının Rumeli'ye geçtiği
- E) Kuzey Ege'deki bazı adaların Bizans'a ait olduğu

(2018 TYT)

11. Osmanlı Devleti'nin Haçlılarla imzaladığı Edirne-Segedin Antlaşması öncesinde Haçlılarla ittifak yaparak Osmanlıları zor durumda bırakan beylik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aydınoğulları
- B) Ramazanoğulları
- C) Dulkadiroğulları
- D) Karamanogulları
- E) Candaroğulları

(2018 AYT)

12. Osmanlı Devleti'nin XIV. yüzyılda kısa sürede gelişmesinde;

- I. Ahilerin desteğinin sağlanması,
- II. hoşgörü politikası izlemeleri,
- III. diğer beyliklerin Osmanlı sultanını halife olarak tanımaları

durumlarından hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

(2019 AYT)

Beylikten Devlete Osmanlı Siyaseti (1302-1453) - 3

1. XIV. yüzyıl başlarında Avrupa'da yaşanan;

- I. kralların otoritesinin zayıf olması,
- II. derebeylik rejiminin bulunması,
- III. Katolik ve Ortodokslar arasında mücadele yaşanması

gelişmelerinden hangileri Osmanlı Devleti'ne karşı güçlü bir direncin oluşmamasında etkilidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

2. Osmanlı hükümdarı I. Murad, Germiyanogullarından çeyiz yoluyla Kütahya, Emet, Simav ve Tavşanlı'yı alırken Hamitoğullarından ise Akşehir, Beyşehir, Yalvaç, Seydişehir ve Isparta'yı 80 000 altın karşılığında almıştır.

Bu bilgiye dayanarak Osmanlı Devleti'nin genişleme siyaseti hakkında aşağıdakilerden hangisine ulaşmak mümkündür?

- A) Türk siyasi birliğinin sağlandığına
B) Beyliklere karşı barışçı bir yayılım politikası izlendiğine
C) Cihat politikasının terkedildiğine
D) Balkanlardaki yayılım siyasetinin Türk beyliklerince desteklendiğine
E) Yayılım sürecinde halifelik desteğinin kazanıldığına

3. Osmanlı Devleti'nin Balkanlardaki fetih faaliyetlerini hızlandıran savaşlar arasında aşağıdakilerden hangisi bulunmaz?

- A) I. Kosova B) Sazlıdere
C) Çirmen D) Niğbolu
E) Ankara

4. Osmanlı Devleti'nin iskân siyasetini uygulamasının sağladığı faydalar arasında aşağıdakilerden hangisi bulunmaz?

- A) Osmanlı ordusuna lojistik destek sağlanması
B) Gayrimüslim tebaa arasındaki kültürel farkların ortadan kaldırılması
C) Anadolu'daki sosyal çatışmaların azalması
D) Yeni fetihlere zemin hazırlanması
E) Göçebe Türkmenlerin yerleşik yaşama geçirilmesi

5. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin iskân siyasetini kolaylaştırmak için yaptığı faaliyetlerden biri değildir?

- A) İskân bölgelerine vakıflar kurma
B) Göçmenlerin, yeni yerleşim bölgelerine yakın yerlerden olmasına dikkat etme
C) Pencik sistemini uygulama
D) Tekke ve zaviyeler inşa etme
E) Göçmenlerin kullanımına tımar toprağı verme

6. Osmanlı Devleti'nin Rumeli topraklarında kullanılan yerleşim yeri adları Anadolu'daki boyların veya bazı yerlerin isimlerini taşır: Canikli, Geredeli, Saruhanlı, Oğuzlar, Menteşeli, Balabanlı, Tatarlar. . .

Osmanlı Devleti'nde görülen bu durum aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) İskân faaliyetleriyle Anadolu kültürünün Rumeli'ye taşınması
B) Türk kültürünün evrensel nitelikler göstermesi
C) Balkan halklarının asimile olması
D) Anadolu'da Türk siyasi birliğinin sağlanması
E) Rumeli'nin çok uluslu yapısının sona ermesi

Beylikten Devlete Osmanlı Siyaseti (1302-1453) - 3

7. Osmanlı Devleti, Anadolu'daki beylikleri egemenliği altına alarak;

- I. Anadolu'da Türk siyasi birliğini sağlamak,
- II. İslam dünyasının dinî liderliğini ele geçirmek,
- III. cizye ve haraç gelirlerini çoğaltmak

düşüncelerinden hangilerine ulaşmayı amaçlamıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

8. "Osmanlı Devleti, Anadolu'da Türk siyasi birliğini kurma faaliyetlerini - - - - zamanında başlatmış ve ilk olarak da - - - - beyliğini topraklarına katmıştır."

Cümledeki boşluklara gelecek kelimeler aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Orhan Bey - Karesioğulları
B) Orhan Bey - Menteşeoğulları
C) Yıldırım Bayezid - Aydınoğulları
D) Sultan Murad - Hamitoğulları
E) Çelebi Mehmet - Saruhanogulları

9. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin Anadolu'da Türk siyasi birliğini sağlamak için varlığına son verdiği beyliklerden değildir?

- A) Karesioğulları B) Aydınoğulları
C) İnaloğulları D) Menteşeoğulları
E) Germiyanogulları

10. Bizanslı tarihçi Dukas II. Murad hakkında "Halka karşı da-ima alçak gönüllü ve ihtiyaç sahiplerine karşı cömert idi. Bu lütuflarını yalnız kendi dininden olanlara değil Hristiyanlara da gösterirdi. Hristiyanlarla yaptığı antlaşmaların hükümlerine uyardı." demiştir.

Buna göre, Balkanlarda Türk hâkimiyetinin güçlenmesinde;

- I. sosyal devlet anlayışını benimseme,
- II. istîmâlet politikasına sahip olma,
- III. egemenliğini dinî güce dayandırma

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

11. Osmanlı Devleti, hükmettiği yerlerdeki halka Avrupa Hristiyanlığı'na tanınan hak ve özgürlüklerden daha fazla hak vererek onları daha iyi idare etmiştir.

Osmanlı Devleti'nin uyguladığı bu politika aşağıdaki-lerden hangisini sağlamıştır?

- A) Avrupa'da mezhep savaşlarının sona ermesini
B) Feodalite sisteminin yıkılmasını
C) Kiliseye duyulan güven ve saygının çoğalmasını
D) Osmanlı hâkimiyetinin Balkanlarda uzun süreli olmasını
E) Avrupa'da krallık yönetimine karşı isyanların çıkmasını

12. Balkanlarda Türk hâkimiyetinin kurulmasında etkili olan;

- I. Varna,
- II. Sırp sındığı,
- III. Birinci Kosova

savaşlarının kronolojik sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I - II - III B) I - III - II C) II - I - III
D) II - III - I E) III - I - II

Beylikten Devlete Osmanlı Siyaseti (1302-1453) - 4

1. 1402'de Osmanlı ve Timur Devleti arasında yapılan Ankara Savaşı'nın sebepleri arasında aşağıdakilerden hangisi bulunmaz?

- A) Timur ve Yıldırım Bayezid arasında onur kırıcı mektuplaşmaların olması
- B) Timur'un çıkacağı Çin seferi öncesinde batı sınırlarını güvence altına almak istemesi
- C) Topraklarını kaybeden Anadolu beylerinin, Osmanlı Devleti'ne karşı Timur'u kışkırtması
- D) Timur'un, Osmanlı Devleti'ndeki taht kavgalarına karışması
- E) Osmanlı Devleti'nin, kendisine sığınan Celayiroğlu Ahmet ve Kara Yusuf'u Timur'a iade etmemesi

2. Osmanlı Devleti'nin Ankara Savaşı'nı kaybetmesinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmamıştır?

- A) Anadolu Türk beyliklerinden bazı birliklerin Timur'un tarafına geçmesi
- B) Karatatarların Timur'un tarafına geçmesi
- C) Timur'un asker sayısının fazla olması
- D) Timur'un ordusunda fillerin ve zırhlı süvarilerin bulunması
- E) Kara Yusuf ve Ahmet Celayir'in Timur'un saflarına katılması

3. Ankara Savaşı'nın aşağıdaki sonuçlarından hangisi Anadolu'da Türk siyasi birliğinin parçalandığının kesin kanıtıdır?

- A) Osmanlı Devleti'nde taht değişikliğinin yaşanması
- B) Beyliklerin bağımsızlıklarını ilan etmesi
- C) Anadolu'da tarım alanlarının zarar görmesi
- D) Akkoyunluların, Osmanlı Devleti'ni tehdit etmeye başlaması
- E) İstanbul'un fethinin gecikmesi

4. Aşağıdakilerden hangisi Ankara Savaşı'nın sonuçlarından biri değildir?

- A) Anadolu Türk siyasi birliği bozuldu.
- B) Osmanlı'nın Balkanlardaki fetihleri durdu.
- C) İstanbul'un fethi gecikti.
- D) On bir yıl süren Fetret Devri başladı.
- E) Osmanlı Devleti Anadolu'da toprak kaybı yaşamadı.

5. Fetret Devri'nde Balkanlarda Osmanlı'ya karşı isyan çıkmamasının ve bölgenin Osmanlı'ya bağlı kalmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İskân politikasının ve adaletli yönetim anlayışının benimsenmesi
- B) Ticaret yollarının Osmanlı'nın denetiminde olması
- C) Bizans'la siyasi ilişkilerin iyi olması
- D) Balkanlarda Türk nüfusunun çok olması
- E) Beyliklerle mücadele edilmesi

6. Osmanlı Devleti'nde "Fetret Devri (1402-1413)" olarak adlandırılan dönemin özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi bulunmaz?

- A) Taht kavgalarının yaşanması
- B) Anadolu'da Türk siyasi birliğinin bozulması
- C) Beyliklerin bağımsızlığını ilan etmesi
- D) Osmanlı Devleti'nin yıkılma tehlikesi geçirmesi
- E) Egemenliğin farklı bir hanedana geçmesi

Beylikten Devlete Osmanlı Siyaseti (1302-1453) - 4

7. 1402 Ankara Savaşı sonrası Yıldırım Bayezid esir düşmüş bir süre sonra da ölmüştür. Bunun sonucunda devlet parçalanma durumuna gelmiş şehzadeler arasında mücadele başlamış ve Fetret Devri yaşanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Fetret Devri'nde taht mücadelesi veren şehzadelerden biri değildir?

- A) Şehzade Süleyman
- B) Çelebi Mehmet
- C) İsa Çelebi
- D) Musa Çelebi
- E) Şehzade Selim

8. Osmanlı Devleti'nde ilk dinî ve sosyal boyutlu isyan hareketi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Düzmece Mustafa Olayı
- B) Şeyh Bedrettin İsyanı
- C) Buçuktepe İsyanı
- D) Şehzade Mustafa Olayı
- E) Kalenderoğlu İsyanı

9. Osmanlı Devleti Anadolu Türk siyasi birliğini sağlamak amacıyla;

- I. barış,
- II. satın alma,
- III. savaş,
- IV. evlilik

politikalarından hangilerini uygulamıştır?

- A) I ve IV
- B) II ve III
- C) I, II ve III
- D) II, III ve IV
- E) I, II, III ve IV

10. Timur, Ankara Savaşı sonrası Anadolu beyliklerini yeniden kurarken en geniş hâkimiyet alanını Karamanoğulları Beyliği'ne vermiştir.

Timur'un bu politikayla ulaşmak istediği amaç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anadolu Türk birliğini kendi başına sağlamak
- B) Karamanoğulları'nın Türk beylikleriyle ortak hareket etmesini sağlamak
- C) Osmanlıların toparlanması durumunda Karamanoğullarını Osmanlılar'a karşı kullanmak
- D) Türk cihan hâkimiyeti anlayışını uygulamak
- E) Anadolu'yu iktalara ayırarak vergi gelirlerini arttırmak

11. Osmanlı Devleti'nin "Beylikten Devlete" geçiş sürecinde (1300-1453) batı sınırları ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Ankara Savaşı'ndan sonra Balkanlarda milliyetçilik isyanlarının çıkması
- B) Çelebi Mehmet zamanında ilk deniz savaşının Venediklilerle yapılması
- C) Niğbolu Savaşı sonrasında Yıldırım Bayezid'e Sultaniklimirum unvanının verilmesi
- D) Orhan Gazi zamanında Çimpe Kalesi'nin alınarak Rumeli'ye geçilmesi
- E) II. Murad zamanında Edirne-Segedin Antlaşması'nın Macarlarla yapılması

12. Aşağıdakilerden hangisi Çelebi Mehmet Dönemi olaylarından biri değildir?

- A) Karamanoğulları'nın hâkimiyet altına alınması
- B) Şeyh Bedrettin İsyanı
- C) Mustafa Çelebi İsyanı
- D) Şehzade Mustafa Ayaklanması
- E) İlk Osmanlı-Venedik deniz savaşı

Beylikten Devlete Osmanlı Siyaseti (1302-1453) - 5

1. I. Sırpsındığı Savaşı
II. Koyunhisar Savaşı
III. I. Kosova Savaşı
IV. Maltepe Savaşı
V. Varna Savaşı

Yukarıda verilen savaşlardan hangileri Osmanlı Devleti ile Bizans arasında gerçekleşmiştir?

- A) I ve III B) III ve V C) II ve IV
D) I ve V E) IV ve V

2. Anadolu Türk Siyasal Birliği'ni ilk kez kuran Osmanlı padişahı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I. Murat B) I. Mehmet C) I. Bayezid
D) II. Murat E) II. Bayezid

3. **Harita 1: XIII. Yüzyıl Sonlarında Anadolu**

Harita 2: XIV. Yüzyılın İlk Yarısında Anadolu

Haritalar birlikte değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisinin sınırlardaki değişimin Osmanlı-Bizans ilişkileri üzerindeki etkilerden biri olduğu söylenemez?

- A) Çanakkale Boğazi'nin doğu yakasının kontrolünün Osmanlılara geçmesi
B) Ege Denizi'nde yer alan adaların Osmanlı akınlarına açık hâle gelmesi
C) Osmanlıların Bizans İmparatorluğu'na komşu tek uç beyliği durumuna gelmesi
D) Osmanlı Devleti'nin Baharat Yolu'nun hâkimiyeti üzerinde söz sahibi olması
E) Marmara Denizi'nin Anadolu sahillerinin kontrolünün Osmanlılara geçmesi

4. Orhan Bey Dönemi'nde bir taraftan Karesioğulları Beyliği'ndeki taht mücadelelerine karışarak 1345 yılında beyliğin ilhakı gerçekleşmiş, diğer taraftan da iç karışıklıkların baş gösterdiği Eretna Sultanlığı'ndan da şehre hâkim olan ahîlerin de desteğiyle, Ankara ve Sivrihisar savaşmadan Osmanlı topraklarına katılmıştır.

Buna göre, Osmanlı Devleti'nin XIV. yüzyılda Anadolu politikalarıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Avrupa'daki gelişmeler takip edilmiştir.
B) Ahiler güç unsuru olarak kullanılmıştır.
C) Batı yönünde fetih politikası takip edilmiştir.
D) Gaza ve cihat politikasına önem verilmiştir.
E) Mücadeleler deniz gücü ile desteklenmiştir.

5. **Harita: Ankara Savaşı Öncesi Anadolu**

Harita: Ankara Savaşı Sonrası Anadolu

Haritalar birlikte değerlendirildiğinde XV. yüzyıl başlarında Anadolu'nun durumu ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı Devleti'nin beyliklere karşı izlediği politikalar değişmiştir.
B) Anadolu'da Türk siyasi birliğini Karamanoğulları sağlamıştır.
C) Osmanlı Devleti Akdeniz ticaretinin kontrolünü kaybetmiştir.
D) Osmanlı Devleti bir kara devleti hâline gelmiştir.
E) Anadolu'daki güç dengeleri Osmanlı Devleti aleyhine değişmiştir.

Beylikten Devlete Osmanlı Siyaseti (1302-1453) - 5**6.**

İç karışıklıklar	I. Hamitoğulları
Evlilik, çeyiz yolu	II. Germiyanogulları
Satın alma	III. Karesiogulları
Savaş	IV. Saruhanoğulları

Tarih dersi için ödev hazırlığında olan Ali, Osmanlı Devleti'nin Anadolu'da Türk siyasi birliğini sağlamada kullandığı yöntemleri ifade etmek amacıyla yukarıdaki tabloyu oluşturmuş, ancak sonradan tabloda bir bilgi yanlışlığı olduğunu fark etmiştir.

Tablodaki hangi iki bölüm yer değiştirirse ödev, tarihi bilgilere uygunluk açısından doğru olur?

- A) I ve II B) I ve III C) I ve IV
D) II ve IV E) III ve IV

7. Öğretmenleri tarafından yöneltilen bir soruya öğrencilerin verdiği cevaplar şu şekildedir:

Mehmet: Gaza siyasetinin başarıyla uygulanması

Osman: Bizans'a karşı kazanılan zaferler

Zehra: İlk dönemlerde diğer Türk beylikleriyle iyi geçinme siyaseti

Öğrencilerce verilen cevaplar doğru olduğuna göre, öğretmen tarafından yöneltilen soru aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı-Haçlı mücadelesinin sebepleri nelerdir?
B) Osmanlı Devleti'nin Rumeli'de kolayca ilerleme sebepleri nelerdir?
C) Bizans'ın Osmanlı politikasının sonuçları neler olmuştur?
D) Osmanlı Devleti'nin Anadolu Türk birliğini sağlamasının sonuçları neler olmuştur?
E) Osmanlı Devleti'nin diğer Türk beyliklerince desteklenme sebepleri nelerdir?

8. Osmanlı Devleti'nde Anadolu beyliklerinin ele geçirilmesinin ardından tahrir defterlerinin tutulmasının amaçları arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Reayanın mallarının ve ürünlerinin kaynaklarını tespit etmek
B) Tımar sahiplerinin gelirlerini kaydetmek
C) Reaya ile tımar sahipleri arasındaki uzlaşmazlıkları saptamak
D) Şeriata ve yerleşik kanuna aykırı zulümlerin önlenmesini sağlamak
E) Demografik durumu belirlemek

- 9.**
- Beylerine tımar sistemi içerisinde mülk topraklar verilmesi
 - Osmanlı şehzadeleri tarafından yönetilmesinin sağlanması
 - Kanunlarının olduğu gibi ya da küçük değişikliklerle bir müddet kullanılmasına izin verilmesi

Yıldırım Bayezid Dönemi'nde, ele geçirilen beyliklerde uygulanan bu politikalarla sağlanmak istenen ortak amaç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Beyliklerin askerî gücünden faydalanmak
B) Refah düzeyini artırmak
C) Rumeli'de siyasi birlik kurmak
D) Tam hâkimiyeti sağlamak
E) Kültür sentezi oluşturmak

10. Osmanlı Devleti, belli bir dönem Anadolu Türk siyasi birliğini sağlama aşamasında "vassallık" politikasını izlemiştir.

Bu yöntemle ulaşılmak istenen hedef aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Merkezî otoritenin güçlendirilmesi
B) Türk beyliklerinin desteğinin alınması
C) Anadolu'da kültür birliğinin sağlanması
D) Gaza ve cihat faaliyetlerinin hızlandırılması
E) Maddi kazanç elde edilmesi

11. Osmanlı Devleti'nde iskân politikası aşağıdaki padişahlardan hangisinin döneminde uygulanmaya başlanmıştır?

- A) Osman Bey B) Orhan Bey
C) I. Murad D) Yıldırım Bayezid
E) II. Murad

12. Osmanlı Devleti'nin kurulmasından bir buçuk asır sonra dünya devleti gücüne erişmesinde ve uzun ömürlü oluşunda en önemli etkenlerden biri Osmanlı Devleti'nin farklılıklara saygı duyan bir yönetim anlayışında olmasıdır.

Buna göre, Osmanlı Devleti'nin kısa sürede büyümesinde etkili olan unsur aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İskân B) Tımar
C) Devşirme D) İstimâlet
E) Pencik

Beylikten Devlete Osmanlı Siyaseti (1302-1453) - 6

1. Türk hükümdarlarının dünyadaki diğer devlet ve milletleri hâkimiyeti altına alarak yönetmesi fikrine “Türk Cihan Hâkimiyeti Mefkûresi” denmiştir. Kaşgarlı Mahmut bunu “Tanrı devlet güneşini Türklerin burcunda doğurmuş diğer devletleri onun saltanatı etrafında döndürmüş, yeryüzünün hâkimi yapmıştır.” şeklinde ifade etmiştir.

Bu anlayış Türk toplumunda;

- I. disiplin,
- II. savaşçılık,
- III. teşkilatçılık

özelliklerinden hangilerinin ortaya çıkmasını sağlamıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

2. Siyasi ihtirasları nedeniyle Çelebi Mehmet tarafından kazaskerlikten alınmayı kabullenemeyen Şeyh Bedrettin’in isyan etmesinin;

- I. Anadolu’da sosyo-ekonomik düzenin kurulmasının gecikmesi,
- II. Osmanlı Devleti’nde Fetret Devri’nin başlaması,
- III. Bizans’ın Osmanlı Devleti’nin iç işlerine karışması

gelişmelerinden hangilerine zemin hazırladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

3. Osmanlı Beyliği’nin kuruluşunu anlatan ilk kaynakların, kuruluşun yaklaşık bir asır sonra kaleme alınması durumu değerlendirildiğinde kuruluş dönemi için,

- I. Kesin bilgilere ulaşmak mümkündür.
- II. Dönemin bilinmeyen yönlerini açıklığa kavuşturmak güçleşmiştir.
- III. Yalnızca Bizans kaynaklarından faydalanarak dönemin aydınlatılması gerekir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

4. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti’nin kuruluş aşamasında sahip olduğu avantajlar arasında yer almaz?

- A) Coğrafi konum
- B) Gaza ve cihat anlayışı
- C) Karamanoğulları ile mücadele
- D) Balkanlarda feodal yapılanma
- E) Yüzyıl Savaşları

5. Osmanlıların aşağıdaki yerlerden hangisini almasıyla Kocaeli Yarımadası’nın fethi tamamlanmıştır?

- A) Bursa B) İzmit
C) Çanakkale D) İzmit
E) Edirne

6. Osmanlı Devletini kuran hanedanın menşesine dair iki farklı görüş ortaya atılmıştır. Bunlardan ilki; Ertuğrul Gazi’nin babasının Süleyman Şah olduğu yönündeki rivayettir. İkincisi ise; babasının Gündüz Alp olduğu yönündeki genel kabul gören görüştür. Aşıkpaşazade, Neşri, Oruç Bey gibi tarihçiler, Ertuğrul Gazi’nin babasının Süleyman Şah olduğunu ve onun Fırat Nehri’ni geçerken boğulduğunu ve Caber Kalesine defnedildiğini belirtmişlerdir.

Dönemin önemli tarihçilerinin Ertuğrul Gazi’nin babasının Süleyman Şah olduğu rivayetini ortaya atmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Osmanlıların Türkiye Selçuklularının varisi olduğunu kanıtlamak
- B) Anadolu’daki Türk-İslam varlığının XI. yüzyıldan öncesine dayandığını vurgulamak
- C) Osmanlıların Orta Asya kökenli bir Türk topluluğu olduğunu ortaya koymak
- D) Osmanlı hanedanına dinî bir güç ve nitelik kazandırmak
- E) Osmanlıların bütün Türk boylarını bir bayrak altında birleştirme idealinde olduğunu belirtmek

Beylikten Devlete Osmanlı Siyaseti (1302-1453) - 6

7. I. Edirne'nin Fethi
II. Çirmen Savaşı
III. Birinci Kosova Savaşı

Yukarıdakilerden hangileri, I. Murat Dönemi'nde gerçekleşen olaylardır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

8. • Balkanlardaki Türk egemenliğinin kesinleşmesi
• Haçlıların savunmaya, Türklerin taarruza geçmesi
• Haçlıların, Türkleri Balkanlardan çıkarma umutlarının sona ermesi

Sonuçları hakkında bilgi verilmiş olan bu savaş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Niğbolu
B) Varna
C) II. Kosova
D) I. Kosova
E) Çirmen

9. Mısır'daki Abbasi halifesi I. Mütevekkil'in, "Sultan-ı İlim-i Rum" unvanını verdiği Osmanlı padişahı ve bu unvanın verilmesinde etkili olan başarısı aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) I. Bayezid - Ankara Savaşı
B) II. Mehmet - Trabzon'un Fethi
C) I. Bayezid - Niğbolu Zaferi
D) II. Mehmet - İstanbul'un Fethi
E) I. Selim - Mısır'ın Fethi

10. Ankara Savaşı, beylikler arasında çok farklı sosyal değişimlere neden olmuştur. Bu savaş, Anadolu'da Türkmen beylikleri arasında unutulmaya yüz tutmuş olan aşiret geleneklerini yeniden canlandırmıştır. Bunun için Osmanlılar, bu savaştan sonra Oğuz şeceresinde önemli bir yere sahip olduklarını her vesilede tekrar etmişlerdir. Bundaki amaç, Ankara Savaşı sonrasında tekrar kurulan beylikler arasında Osmanlıların, Türklüklerini ve Timur'dan daha üstün olduklarını vurgulama ihtiyacı hissetmesidir.

Metinde belirtilen durum nedeniyle Osmanlıların aşağıdakilerden hangisini gerçekleştirdiği söylenebilir?

- A) Padişahların "Sultan" unvanını kullanması
B) Anadolu Türk siyasi birliğinin kurulmaya çalışılması
C) Silah ve paraların üzerine Kayı damgasının vurulmaya başlanması
D) Batı yönlü fetih politikasına önem verilmesi
E) Balkanlarda fethedilen yerlerde kalıcı olmaya çalışılması

11. Aşağıdaki devlet ikililerinden hangisi Yıldırım Bayezid-Timur anlaşmazlığının nedenlerinden biri olmuştur?

- A) Safevi - Akkoyunlu
B) Karakoyunlu - Safevi
C) Akkoyunlu - Celâyirli
D) Celâyirli - Karakoyunlu
E) Safevi - Celâyirli

12. Türk Cihan Hâkimiyeti Mefkûresi çeşitli fikir ve anlayışlarla birleşerek Osmanlı Devleti tarafından ileri bir seviyeye taşınmıştır.

Buna göre;

- I. Gaza ve Cihat,
II. Kızılçelebi,
III. Kanûn-ı Kadîm

kavramlarından hangileri bahsedilen fikir ya da anlayışlardan biri olamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

Devletleşme Sürecinde Savaşçılar ve Askerler - 1

1. Osmanlı Devleti'nde "Kapıkulu Askerleri" olarak adlandırılan askerî birliğin özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi bulunmaz?

- A) Saray ordusu olma
- B) İstanbul'un güvenliğini sağlama
- C) Giderleri için tımar topraklarından faydalanma
- D) Hanedan ailesinin otoritesini kuvvetlendirme
- E) İnsan kaynağı olarak gayrimüslim kökenli kişilerden faydalanma

2. Aşağıdakilerden hangisi tımar sisteminin özelliklerinden biri değildir?

- A) Vakıf kurumlarının giderlerinin karşılanması
- B) Hazineden para çıkmadan taşra ordusu oluşturulması
- C) Toprakların vergi gelirlerine göre sınıflandırılması
- D) Memurların maaşları için mali kaynak oluşturulması
- E) Tımar sahiplerince her üç bin akçe için "Cebelü" denilen asker yetiştirilmesi

3. Osmanlı Devleti'nde üç yıl üst üste toprağını ekmeyenlerin dirlikleri elinden alınarak başkasına verilmiştir.

Osmanlı Devleti'ndeki bu uygulama aşağıdakilerden hangisini sağlamaya yönelik değildir?

- A) Üretimde sürekliliği sağlamak
- B) Çiftliklerin bölünmesine engel olmak
- C) Devlet otoritesini kuvvetlendirmek
- D) Devletin asker kaybına mani olmak
- E) Ülke ekonomisini güçlü tutmak

4. Avrupa'da, feodalite sistemi içerisinde köle-çiftçi sınıfı görülürken Osmanlı Devleti'nde uygulanan tımar sistemi içerisinde böyle bir yapı oluşmamıştır.

Tımar sisteminin uygulandığı Osmanlı Devleti'nde feodal bir yapı oluşmamasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toprak mülkünün devlete, kullanım hakkının köylüye ait olması
- B) Topraklarda ürün çeşitliliğinin sağlanması
- C) Köylüye ürünlerini pazarlama hakkının verilmesi
- D) Çiftçilerden toprak kirası alınması
- E) Toprakların gelir miktarına göre sınıflandırılması

5. I. Üretimde süreklilik sağlanması
II. Atlı askerî birlik yetiştirilmesi
III. Merkezî otoritenin güçlenmesi
IV. Gelirlerin doğrudan hazineye aktarılması

Yukarıdakilerden hangileri tımar sisteminin faydalarındandır?

- A) I ve II
- B) III ve IV
- C) I, II ve III
- D) I, II ve IV
- E) II, III ve IV

6. Aşağıdaki teşkilatlanmalardan hangilerinin birbirine benzediği söylenemez?

- A) İkta - Tımar
- B) Divan-ı Saltanat - Divan-ı Hümayun
- C) Reisülbahr - Kaptanıderya
- D) Atabey - Lala
- E) Mirî Arazi - Mülk Arazi

Devletleşme Sürecinde Savaşçılar ve Askerler - 1

7. I. Cebelü yetiştirme
II. Vergi toplama
III. Köylüyü yargılama
IV. Toprağın işletilmesini sağlama

Yukarıdakilerden hangileri tımar sahibinin yetkilerindendir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) I, II ve III E) I, II ve IV

8. Orhan Bey Dönemi'nde oluşturulan daimî ordu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cebeciler B) Gönüllüler
C) Azebler D) Yaya ve Müsellemler
E) Yeniçeriler

9. • Osman Bey Dönemi'nde savaş zamanı eli silah tutanlar savaşa gitmiştir.
• Orhan Bey zamanında, düzenli orduya geçilmiştir.
• I. Murad zamanında Kapıkulu Ocağı kurulmuştur.

Buna göre,

- I. Donanma birlikleri oluşturulmuştur.
II. Osman Bey zamanında sistemli bir askerî yapı yoktur.
III. Zaman içerisinde askere duyulan ihtiyaç giderek artmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

10. Osmanlı Devleti bazı toprakların gelirlerini, belirli bir süreyle hizmet karşılığı olarak askerlerine ve memurlarına vermiştir. Tımar sahipleri devletin toprağını en verimli şekilde işletmek ve sorumluluğu altındaki askerlere bakmak zorundaydı. Tımar sahibi askerlerine harcama yapıp vergilerini de ödedikten sonra kalan parayı kendisine alırdı.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti toprak sistemiyle, askerî sistemi kaynaştırmıştır.
B) Tımar sahibi olabilmek için belirli şartlara sahip olmak gereklidir.
C) Tımar arazisi tımar sahibine belirli bir süreyle verilmiştir.
D) Toprak sistemi devşirme usulüne dayalı olarak oluşturulmuştur.
E) Tımar sahiplerinin hem devlete hem de askerlerine karşı sorumluluğu vardır.

11. Osmanlı Devleti iktisadi anlayışında tımar toprakları ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Mülkiyeti devlete aittir.
B) Vakfedilmesi ve bağışlanması yasaklanmıştır.
C) Vergileri sipahi tarafından toplanmıştır.
D) Ordunun hazineye olan yükünü azaltıcı bir rol oynamıştır.
E) Tımar kanunları sadece şeri esaslara göre düzenlenmiştir.

12. Osmanlı Devleti'nde yönetenler grubunda yer alan "seyfiye" kılıç sahibi anlamına gelir ve askerî sınıfı temsil ederdi.

Aşağıda verilen Osmanlı devlet görevlilerinden hangisi "seyfiye" sınıfının temsilcilerinden biri değildir?

- A) Veziriazam B) Sancak Beyi
C) Kaptanıderya D) Beylerbeyi
E) Defterdar

Devletleşme Sürecinde Savaşçılar ve Askerler - 2

1. Osmanlı Devleti'nde "Pencik Sistemi"nin uygulanmasındaki temel amaç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ateşli silahların kullanımını yaygınlaştırmak
- B) Çok uluslu bir askerî yapı kurmak
- C) Hristiyanlık kültürünü asimile etmek
- D) Devlete sadık kişilerden oluşan bir ordu kurmak
- E) Toprak gelirleriyle devlet adına asker yetiştirmek

2. Osmanlı Devleti'nde "Altı Bölük" olarak da isimlendirilen Osmanlı askerî birliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tımarlı Sipahiler
- B) Humbaracılar Ocağı
- C) Kapıkulu Süvarileri
- D) Cebeci Ocağı
- E) Yayalar ve Müsellemler

3. Orhan Bey Dönemi'nde artan asker ihtiyacını karşılamak üzere Türklerden oluşan - - - - birlikleri kuruldu. I. Murad Dönemi'nde ortaya çıkan ihtiyaç sonucunda Hristiyan çocuklarının devşirilip orduya alınmasıyla - - - - oluşturuldu.

Paragrafta boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) Yaya ve Müsellem - Azebler
- B) Cebeci - Lağımçılar
- C) Yaya ve Müsellem - Yeniçeri Ocağı
- D) Tımarlı Sipahiler - Humbaracılar
- E) Bostancılar - Yeniçeri Ocağı

4. Devşirme Kanunu ile Hristiyan çocukların bir kısmı kapıkulu askeri yapılmıştır. İçlerinden saraya alınanlar Enderun'daki eğitimden sonra sadrazamlık gibi kadrolara getirilmişlerdir. Başlangıçta sadece Balkanlarda uygulanan kanun XV. yüzyıl sonlarından itibaren Anadolu'da da uygulanmıştır. Devşirme yapılacak bölgede, öncelikle çocuklarının devşirilmesini isteyen ailelerin çocukları değerlendirilmiştir. Kanuna göre iki ve daha fazla çocuğu bulunanların sağlıklı olan çocuğu tercih edilmiştir.

Bu bilgilere göre devşirme sistemi ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Devşirilen çocuklar belli bir kurala göre yetiştirilmiştir.
- B) İlk dönemlerde Anadolu'da uygulanmamıştır.
- C) Tek çocuğu olan ailelerden çocuk alınmamıştır.
- D) Gönüllü ailelere öncelik verilmiştir.
- E) Gayrimüslimler de devlet kadrolarında görev yapmışlardır.

5. I. Pencik ve devşirme uygulamaları ile oluşturulmaları II. Üç ayda bir ulufe almaları III. Piyade ve süvari birliklerinden oluşmaları

Verilenlerden hangileri Kapıkulu askerlerinin özelliklerindendir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6. Kuruluşunun ilk yıllarında Osmanlılar, sefere gidileceği zaman gazilerden oluşan aşiret kuvvetleri, alperenler ve akıncıların tellallar vasıtasıyla bir yerde toplanmasını sağlardı. Savaş bitince bu kuvvetler dağılır ve herkes işinin başına dönerdi. Osmanlıların ilk fetihlerini gerçekleştirenler bu uç kuvvetleri idi.

Bu bilgiler Osmanlı Devleti Kuruluş Dönemi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Düzenli ordu birliklerinin oluşmadığına
- B) Devletin henüz bağımsızlığını kazanmadığına
- C) Kuvvetlerin savaşlar için yeterli olmadığına
- D) Pencik sisteminin uygulandığına
- E) Askerliğin ayrı bir uzmanlık alanı olarak görüldüğüne

Devletleşme Sürecinde Savaşçılar ve Askerler - 2

7. Osmanlı Devleti'nde kurulan aşağıdaki askerî birimlerden hangisi Türk İslam devletlerindeki gulam ordusuna benzer nitelikler taşımıştır?

- A) Kapıkulu Askerleri B) Tımarlı Sipahiler
C) Müsellemeler D) Sakalar
E) Akıncılar

8. Yeniçeri Ocağına asker yetiştirmek için açılan Acemi Oğlanlar Ocağı I. Murad zamanında kurulmuştur. Pencik Kanunu çıkarılarak esirlerden yararlanma yoluna gidilmiştir. Bu kanuna göre savaş esiri olan Hristiyan çocukların beşte biri devletin olacaktır. Bu çocuklar kısa bir eğitim gördükten sonra Yeniçeri Ocağına alınıyordu. Ancak bu durumun sıkıntıları görülünce, çocuklar ilk olarak Türk ailelerin yanına verilmiş ve burada eğitilmişlerdir.

Buna göre, Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Pencik sistemi gayrimüslimlere uygulanmıştır.
B) Yeniçeri Ocağına girmeden önce devşirilen çocuklar eğitime tabi tutulmuştur.
C) Pencik sistemi ile savaşlarda ele geçirilen esirlerden bir kısmı askerlikte kullanılmak üzere alınmıştır.
D) Acemi Oğlanlar Ocağına asker alımında değişiklikler yapılmıştır.
E) Yeniçeriler toprak gelirleriyle geçimlerini sağlamıştır.

9. Yeniçeri Ocağının en büyük komutanı olan Yeniçeri Ağası'nın ocakla ilgili işleri görmek üzere kurduğu divan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ağa Divânı B) İkinci Divânı
C) Ayak Divânı D) Galebe Divânı
E) Çarşamba Divânı

10. Gayrimüslim ailelerden devşirme yoluyla alınan çocuklara askerî eğitim ilk olarak hangi birimde verilmiştir?

- A) Acemi Ocağı B) Cebeci Ocağı
C) Sipahiler D) Sıbyan Mektebi
E) Humbaracılar

11. Acemi Ocağında dinî, ilmî ve askerî eğitimden geçirilen devşirmelerin Yeniçeri Ocağına alınmaları aşağıdakilerden hangisiyle adlandırılmıştır?

- A) Sancağa Çıkma B) Kapiya Çıkma
C) Kılıç Kuşanma D) Kuşak Bağlama
E) Cerre Çıkma

12. Osmanlı ordusunun iki önemli kolundan biri olan Kapıkulu askerleri; piyadeler ve süvariler olmak üzere ikiye ayrılmaktaydı. Kuruluş devrinde Kapıkulu piyadeleri; Acemi Ocağı, yeniçeriler, cebeciler, topçulardan oluşmaktayken yükselme devrinde bu birliklere, top arabacıları, lağımcılar, humbaracılar ve bostancılar katılmıştı. Kapıkulu süvarilerin de ise kuruluş döneminde silahtarlar ve sipahiler varken, yükselme döneminde sağ ve sol ulufeciler ile sağ ve sol garipler ilave edilmiştir.

Bu bilgilere göre,

- I. Devletin büyümesiyle birlikte yeni askerî birlikler kurulmuştur.
II. Sağ ve sol ulufeciler savaş sırasında sancakları korumuşlardır.
III. Osmanlı Devleti'nin ilk dönemlerinde düzenli bir ordu yoktur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

Devletleşme Sürecinde Savaşçılar ve Askerler - 3

1. Aşağıdakilerden hangisi devşirme sistemi ile ilgili olarak doğru bir değerlendirme değildir?

- A) Osmanlı Devleti'nin merkezî otoriteyi kurma ve sürdürmesinde etkili bir sistemdir.
- B) Herhangi bir kişi veya grubun imtiyaz kazanmasını engellemiştir.
- C) Doğrudan İslamlaştırma hareketidir.
- D) En önemli amacı asker ve bürokrat yetiştirmektir.
- E) Irkçı bir yaklaşım benimsenmemiştir.

2. Paul Wittek, devşirme sistemi ile ilgili olarak; "Osmanlı Devleti devşirme getirttiği yerlerde Hristiyan halka hoşgörü gösterirdi ve bunun birtakım mali faydaları da olurdu." demiştir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bu tespiti doğrular bir kanıttır?

- A) Kırk hanenin birinden devşirme alınması
- B) Devşirilen çocukların yeteneklerine göre ayrılması
- C) Belli yaş aralığında ve fiziksel özellikte çocukların seçilmesi
- D) Çocuğunu veren ailelerin bazı vergilerden muaf tutulması
- E) Devşirilen çocukların Türk ailelerin yanına gönderilmesi

3. Osmanlı Devleti'nde devşirme sisteminin uygulanması;

- I. merkezî otoriteyi güçlü tutmak,
- II. taht kavgalarına son vermek,
- III. nüfuzlu ailelerin güçlenmesini engellemek,
- IV. Osmanlı hanedanının Türk kimliğini vurgulamak

hedeflerinden hangileriyle ilişkilidir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

4. Osmanlı askerî teşkilatının temelini, Osman ve Orhan Bey'in sancağı altında toplanan Türkmen savaşçılar oluşturmuştur. Osmanlı Beyliği'nin başlangıçta düzenli askerî birlikleri yani beyliğe bağlı bir ordusu yoktur. Gerktiğinde, gazilerden oluşan ve tamamı atlı olan aşiret kuvvetlerinin bir yerde toplanması sağlanmış ve sefere çıkılmıştır. Savaş bitince bu kuvvetler dağılmış ve herkes işinin başına dönmüştür. İşte ilk fetihleri yapanlar, bu uç Türkmen kuvvetleridir. Uç gazileri; geniş araziye süratle fethetmiş, köylere hâkim olmuş ve kalelerin etrafına küçük kuleler inşa ederek uzun süren kuşatmalarla buraları teslim almıştır.

Bu bilgiye göre, aşiret kuvvetlerinin özellikleriyle ilgili olarak,

- I. Düzensiz birliklerden oluşmuşlardır.
- II. Süvarilerden oluşan kuvvetlerdir.
- III. Askerlik meslek hâline gelmemiştir.

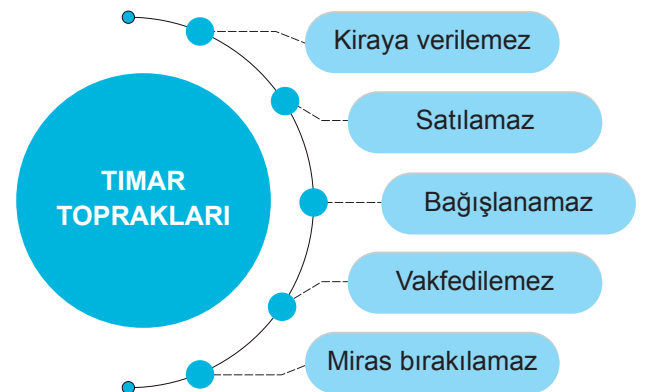
yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

5. Aşağıdakilerden hangisi klasik dönem Osmanlı ordusunda yer alan askerî birliklerden biri değildir?

- A) Redif
- B) Ulufeci
- C) Garip
- D) Lağımcı
- E) Cebeci

6.

Verilen şemada tımar topraklarına ait bu şartların aşağıdaki durumlardan hangisinin gereği olarak ortaya çıktığı söylenebilir?

- A) Devlet mülkü olması
- B) Reayaya ait olması
- C) Merkezden uzak olması
- D) Farklı büyüklükte olması
- E) Denetimin yapılamaması

Devletleşme Sürecinde Savaşçılar ve Askerler - 3

7. Tımar sisteminin Osmanlı sosyal hayatına katkıları aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Tapu kayıtlarının düzenli olarak tutulabilmesini sağlaması
- B) Hazine gelirlerini süreklilik sağlayacak şekilde garantiye alması
- C) Göçleri engelleyerek şehirlerin demografik yapılarını koruması
- D) Taşra başta olmak üzere ülke genelinde feodal yapının oluşmasını önlemesi
- E) Hazineden para çıkmadan hazır bir ordu beslemesi

8. Osmanlı defterdarının en mühim gider kalemi yılda dört defa olmak üzere ödemek zorunda olduğu kapıkulu ulu-feleri idi. Halbuki defterdar, eyalet askerleri için böyle bir kaygı taşımıyordu.

Verilen bilgilerde bahsedilen durum eyalet askerlerinin hangi özelliğinden kaynaklanmaktadır?

- A) Taşrada güvenliği sağlamaktan sorumlu olmalarıyla
- B) Dirliklerinin kılıç hakkını hizmet karşılığı almalarıyla
- C) Vergi ödemelerinden muaf tutulmalarıyla
- D) Süvari birlikleri şeklinde teşkilatlandırılmalarıyla
- E) Cebelülerin yetiştirilmelerine katkı sağlamalarıyla

9. Osmanlı Devleti'nde tımar sisteminin işleyişi ile ilgili bir kavram haritası hazırlayan Barış'ın ödevinde, aşağıdakilerden hangisine yer vermesi beklenemez?

- A) Sipahi
- B) Zeamet
- C) Tahrir
- D) Cebeci
- E) Reaya

10.

YENİÇERİ	TIMARLI SİPAHİ
1. Ulufe alırlar.	a. Toprak geliriyle geçinirler.
2. Başkentte ikamet ederler.	b. Eyaletlerde yaşamlarını sürdürürler.
3. Devşirme kökenlidirler.	c. Türk gençleri arasından seçilirler.
4. Askerlik görevlerini savaş zamanı yerine getirirler.	d. Profesyonel askerlik görevini yerine getirirler.

Osmanlı Devleti askerî yapısının bir bölümünün yansıtıldığı yukarıdaki tabloda hangi ikisi yer değiştirirse bilgiler tarihi açıdan doğruluk kazanır?

- A) 1 ve b
- B) 2 ve d
- C) 3 ve c
- D) 2 ve c
- E) 4 ve d

11. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı toprak rejiminin özelliklerinden biri değildir?

- A) Toprak sipahi tarafından ekip biçilir.
- B) Tımar sisteminin esasını teşkil etmektedir.
- C) Toprağın mülkiyeti devlete aittir.
- D) Toprak sebepsiz yere boş bırakılmaz.
- E) Hem toprak hem ürün üzerinden vergi ödenir.

(2020 AYT)

12. Tımar sisteminin;

- I. tarım üretiminde istikrarın gözetilmesi,
- II. dirlik alanlarında güvenliğin sağlanması,
- III. taşrada nüfuzlu ailelerin desteklenmesi

hedeflerinden hangilerine yönelik olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

(2022 AYT)

Devletleşme Sürecinde Savaşçılar ve Askerler - 4

1. Tımarlı sipahi, reayadan usule aykırı vergi alamaz, aynı vergiyi nakdi olarak talep edemez, köylüden ürünü uzak pazarlara götürmesini isteyemezdi.

Tımarlı sipahinin toprak ve köylü üzerindeki yetkilerinin hukuk çerçevesine alınmasının amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Devlet içerisinde ayrıcalıklı bir sınıfın oluşmasını engellemek
- B) Ürünün üretildiği bölgede tüketilmesini sağlamak
- C) Boş arazileri üretime açmak
- D) Hazine gelirlerini yükseltmek
- E) Asker sayısını artırmak

2. Osmanlı Devleti'nde uygulanan tımar sisteminde köylünün devlete vermesi gereken vergilerin toplanması yine devlete bağlı çalışan sipahiye ait olmuştur. Sipahi akçenin bir kısmını kendi masrafları için ayırır geriye kalan her 3000 akçeyle "cebelü" adı verilen atlı asker yetiştirirdi. Ancak tımar sahipleri sorumluluklarını yerine getirdikleri sürece ömür boyu bu arazileri kullanma hakkına sahipti.

Buna göre, Osmanlı Devleti'nin "tımar sistemi" ile aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söylenemez?

- A) Vergilerin toplanmasını kolaylaştırmak
- B) Devlete yük olmadan atlı asker yetiştirmek
- C) Özel mülkiyet güvence altına almak
- D) Devletin gelirlerini artırmak
- E) Üretimde sürekliliği sağlamak

3. Osmanlı Devleti'nde uygulanan tımar sistemi Avrupa'da görülen derebeylik sistemine benzemezdi. Feodal beyler toprağın sahibi oldukları gibi toprakta çalışan köylünün de sahibiydiler. Ancak Osmanlı Devleti'nde tımarlı sipahilerin merkezî otoritenin aleyhine toprak ve mevki kazanmaları önlenmişti.

Buna göre, Osmanlı Devleti'nde ayrı bir toprak aristokrasisi ve derebeyliğin oluşmasını;

- I. Osmanlı ordusunun güçlü olması,
- II. tımar topraklarının devletin malı sayılması,
- III. herkesin toprağı işleme hakkının olması

durumlarından hangilerinin engellediği savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

4. Devşirmeler - - - yedi sekiz yıl kadar eğitim gördükten sonra yeteneklerine göre yeniçeri, cebeci, topçu, top arabacısı ve kapıkulu süvarisi şeklinde ayrılırdı.

Metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Edirne Sarayında
- B) Şehzadegânda
- C) Acemi Ocağında
- D) Enderunda
- E) Medresede

5. Osmanlı Devleti'nde, tımar sisteminin uygulandığı eyaletlerde, bir nevi tapu-kadastro olarak, toprakların kayıt altına alınması işine "tahrir" adı verilirdi.

Aşağıdakilerden hangisi tahrir yapmanın amaçları arasında yer almaz?

- A) Eyaletlerdeki nüfus ve gelir kaynaklarını tespit etmek
- B) Toprakları vakıf mülkü hâline getirmek
- C) Fethedilen bölgenin ihtiyaçlarını ortaya koymak
- D) Tımar sisteminin nasıl uygulanacağını belirlemek
- E) Toprak gelirlerinin düzenli bir şekilde dağıtımını sağlamak

6. Aşağıdaki askerî gruplardan hangisi Osmanlı Devleti'nde eyalet askeri statüsünde değildir?

- A) Yayalar ve müsellemler
- B) Akıncılar
- C) Yörükler
- D) Beşliler
- E) Garipler

7. 1402 Ankara Savaşı'ndan sonra pencik sisteminin uygulamasında görülen aksaklıkların bir daha yaşanmaması amacıyla Çelebi Mehmet Dönemi ile Osmanlı Devleti aşağıdaki hangi uygulamaya yönelmiştir?

- A) Müsadere
B) Tımar
C) Devşirme
D) Gulam
E) İskân

8. **Durum I:** Osmanlıda gayrimüslim kökenli olan devşirmelerin bir kısmı, acemi ocaklarında belli bir eğitimden geçirildikten sonra kapıkulu ordusunda göreve başlar ve merkezde İstanbul'da görev alırlardı.

Durum II: Tımar, Osmanlıda devlete ait olan toprakların idari ve askerî amaçla devlet görevlilerine verilmesidir. Devlet görevlisi kendisine verilen toprak karşılığında asker besler ve taşradaki güvenliği sağlardı.

Verilen durumlar dikkate alındığında Osmanlı Devleti'nin merkezde ve taşrada asker ihtiyacını karşılamada iki farklı uygulamaya yer vermesinin ortak amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Vergilerin düzenli olarak toplanabilmesinin sağlanması
B) Üretimde sürekliliğin devam ettirilmesi
C) Devletin merkeziyetçi yapısının güçlendirilmesi
D) Türk nüfusun daha çok ticarete yönlendirilmesi
E) Anadolu'daki nüfus hareketlerinin kontrol altında tutulması

9. XV. yüzyılda Osmanlılar, seferler sırasında seyyar top dökümhaneleri kurmuşlar ve taşıyamadıkları topları parçalayıp eriterek bu tophanelerde yeniden dökmüşlerdir. Ayrıca taşınmasını kolaylaştırmak için büyük topları birbirine eklenebilen parçalardan yapmışlardır. Avrupa'da görülmeyen bu iki parçalı Osmanlı topları genellikle tunçtan yapılmış ve başka orduların kullandığı demir toplara göre daha dayanıklı ve etkili olmuştur.

Bu bilgilere göre, Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Rakiplerine göre ileri bir teknolojik güce sahip olduğuna
B) Avrupalılardan daha evvel top üretimine başladığına
C) En güçlü muharip sınıfının topçular olduğuna
D) Avrupalılara top dökümü konusunda örnek olduğuna
E) Topçu sınıfının devşirmelerden oluşturulduğuna

10. Osmanlı Devleti Kuruluş Dönemine ait aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yanlıştır?

- A) Osmanlı toplumu sosyal bakımdan askerîler ve reaya olmak üzere ikiye ayrılırdı.
B) Askerî sınıf ilmiye, seyfiye ve kalemiyeden oluşurdu.
C) Reaya ise askerî sınıfın dışında kalan köylüler, şehirli-ler ve konargöçerlerdi.
D) Reayanın askerî sınıftan farkı, devlete vergi ödeme-siydi.
E) Osmanlı Devleti'nde reaya, Müslümanlardan oluşurdu.

11. "...Balkanlar'daki Osmanlı fetihlerinin neden bu kadar kolay olduğunu açıklamak güç değildir. Osmanlı ilerleyişi, bir yığın bağımsız kral, despot ve ufak beyin kendi yerel çekişmelerinin çözümü için dış yardım aramakta tereddüt göstermediği politik bir parçalanma dönemine denk düşüyordu. Balkanlarda hüküm süren bu çözülüş içinde yalnız Osmanlılar tutarlı bir politika izliyorlardı. Bunun uygulanabilmesi için gerekli askerî güç ve idari yetki de yalnız onlarda vardı. Avrupa'nın ilk daimî ordusu yeniçeriler Osmanlılara büyük bir üstünlük sağlıyordu. Doğrudan doğruya kendi buyruğu altında olan bu orduyu sultan, Edirne'nin alınışından sonra savaş tutsaklarından kurmuştur..."

Verilen bilgilerde Osmanlı Devleti'nin Balkanlar yönünde hızla genişlemesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisinden söz edilmemiştir?

- A) Balkanlar'da feodal bir yapılanmanın var olmasının
B) Dirlik sisteminin Osmanlılara sağladığı askeri gücün
C) Osmanlı sultanlarının merkezî idaredaki gücünün
D) Osmanlıların nizami bir orduya sahip olmasının
E) Adı geçen bölgedeki iç mücadele ve çekişmelerin

12. Dirlik sisteminde "kılıç hakkı" olarak belirlenen gelir aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tımar gelirinin ilk 3000 akçesi
B) Zeamet gelirinin ilk 5000 akçesi
C) Has gelirinin ilk 10.000 akçesi
D) Tımar gelirinin ilk 6000 akçesi
E) Zeamet gelirinin ilk 7000 akçesi

Beylikten Devlete Osmanlı Medeniyeti - 1

1. Divanühümayun, üyeleri hükümdarca belirlenmiş padişah adına yasama, yürütme, yargı yetkilerini kullanan bir kuruldur.

Divanühümayunda;

- I. kalemiye,
- II. seyfiye,
- III. ilmiye

sınıflarından hangileri temsil edilmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

2. II. Mehmet Dönemi'nde kurulmuş olan Sahnıseman Medresesi üst düzey eğitim veren bir yükseköğrenim kurumudur. Eğitim müfredatının hazırlanmasında ünlü matematikçi Ali Kuşçu etkili olmuştur. Bu medresede öğrencilere Kur'an, hadis, kelam, fıkıh, tefsir, fizik, kimya, matematik ve astronomi gibi dersler okutulmuştur. Medresede eğitimi tamamlayan öğrencilere müderrislik ve kadılık yapabileceğine dair diploma verilmiştir.

Bu bilgilere göre Sahnıseman Medreseleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Dinî ve pozitif bilimler birlikte öğretilmiştir.
B) Batıdaki bilimsel gelişmelerin yakından takip edilmesini sağlamıştır.
C) Yapılanmasında bilim adamları etkili olmuştur.
D) Osmanlı eğitim ve hukuk sistemine katkıda bulunmuştur.
E) Yükselme Dönemi'nde kurulmuştur.

3. I. Tekke ve zaviyeler
II. Medreseler
III. Camiler

Yukarıdakilerden hangileri Osmanlı Devleti'nde dinî eğitimin verildiği yerlerdir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

4. Eskişehir Sivrihisar'da esnaf Demirci Mehmet Usta, kadı efendinin verdiği hüküm ile mağdur olduğunu düşünerek hakkını Divanühümayunda arayacağını ifade etmiştir.

Demirci Mehmet Usta Divanühümayunun aşağıdaki temsilcilerinden hangisine şikayette bulunmalıdır?

- A) Defterdar B) Kazasker C) Veziriazam
D) Nişancı E) Şeyhülislam

5. Medreseler dinî ve pozitif bilimlere ait yüksek öğretim düzeyinde eğitimin verildiği kurumlardır.

Osmanlı Devleti'nde medreselerin açılmasında aşağıdakilerden hangisi etkili değildir?

- A) Müderris ihtiyacını karşılamak
B) Bilimsel çalışmalarda bulunmak
C) Dinî ilimler üzerine araştırmalar yapmak
D) Eğitimde birliği sağlamak
E) Halkın eğitim ve kültür seviyesini yükseltmek

6. Şehir, nahiye ve kasabalarda adaletin temsilcisi olan Osmanlı idarecisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kadıasker B) Subaşı
C) Kadı D) Muhtesip
E) Şeyhülislam

Beylikten Devlete Osmanlı Medeniyeti - 1

7. Osmanlı kanunnamelerinde geçen “ıssız şenlendirmek” tabiri kanunnamelerde sıkça kullanılmıştır. Buradaki temel amaç terk edilmiş köy, mezra ve yerlere halkı yerleştirerek ekonomiye kazandırmak olmuştur.

Osmanlı Devleti Kuruluş Dönemi’nden itibaren bu amaç için aşağıdakilerden hangisini kullanmıştır?

- A) İskân Siyaseti
B) Ahilik Teşkilatı
C) Vergi Sistemi
D) Sancak Sistemi
E) Veraset Sistemi

8. Osmanlı Devleti’ndeki eğitim kurumları ve hizmet ettikleri alanlar hakkında aşağıda verilen eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Lonca Teşkilatı - Mesleki eğitim
B) Enderun Mektebi - Saray eğitimi
C) Medrese - Dinî eğitim
D) Humbarahane - Askerî eğitim
E) Sıbyan Mektebi - Tıp eğitimi

9. Osmanlı Devleti’nde beylerbeyi, kadı ve nişancının ait olduğu yönetenler sınıfı aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

	<u>Seyfiye</u>	<u>İlmiye</u>	<u>Kalemiye</u>
A)	Nişancı	Kadı	Beylerbeyi
B)	Beylerbeyi	Nişancı	Kadı
C)	Kadı	Nişancı	Beylerbeyi
D)	Beylerbeyi	Kadı	Nişancı
E)	Nişancı	Beylerbeyi	Kadı

10. Osmanlı’da sosyal devlet anlayışının olduğunu iddia eden bir tarihçinin bu görüşüne aşağıdakilerden hangisi doğrudan kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yeniçeri Ocağının kurulması
B) Hükümdarlığın padişah ve oğullarına ait olması
C) Osmanlı padişahlarının kendi adlarına para bastırması
D) Yabancı devletlere ticari ayrıcalıklar verilmesi
E) İstanbul’da Sahnıseman Medresesinin açılması

11. Osmanlı toplum yapısında “Seyfiye Sınıfı” idari ve askerî silahlı kuvvetlerin yönetici unsurlarını ifade eder ve “Ehli-örf” ya da “Ümera” olarak da adlandırılır.

Osmanlı Devleti’nde aşağıdakilerden hangisi “Seyfiye Sınıfı” mensuplarından değildir?

- A) Beylerbeyi
B) Defterdar
C) Tımarlı Sipahiler
D) Vezirler
E) Sancakbeyi

12. Anadolu’nun İslamlaşmasında;

- I. Türkmenlerin Anadolu’ya yerleşmeye başlamaları,
II. sûfi ve tasavvuf öğretilerinin Anadolu’da yaygınlaşması,
III. tekke ve zaviyelerin inşa edilmesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

Beylikten Devlete Osmanlı Medeniyeti - 2

1. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı şehirleri ile ilgili doğru bir bilgi değildir?

- A) İslam kültürünün izlerini taşımışlardır.
- B) Ekonomik ve sosyal birliğin merkezi olmuşlardır.
- C) Farklı millet ve inançtan insanlar, aidiyet duygusu içinde yaşamıştır.
- D) Eski kültüre ait mimarî yapılar yıkılarak yerine yenileri inşa edilmiştir.
- E) Ulu cami, kale ve çarşı merkezli kurulmuşlardır.

2. Osmanlı şehir hayatında bu mekânların vazgeçilmez bir önemi vardı. Mekânların büyüklüğü ve küçüklüğü, şehrin gelişmişlik seviyesinin de bir göstergesiydi. Osmanlı şehirlerinde bu mekânlar ekonomik ve sosyal fonksiyonlara sahip kompleks bir sistemdi. Mekânlarda ulusal düzeyde ticaret olduğu gibi uluslararası ticaret de yapıldı. Bu mekânlar idarî, dini, eğitim ve güvenlik fonksiyonlarına da sahipti.

Hakkında bilgi verilen mekân aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çarşı
- B) Meydan
- C) Mesire
- D) Kışla
- E) Namazgâh

3. • Osmanlı Devleti'ne Selçuklulardan geçmiştir.
• Kapı ve pencere kanatlarında, minber ve mihraplarda, tavan göbeği ve sütun başlıklarında kullanılmıştır.
• Neccarlar, çok güzel eserler ortaya koymuştur.

Hakkında bilgi verilen Osmanlı sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hat
- B) Tezhip
- C) Ahşap işlemeciliği
- D) Ebru
- E) Çinicilik

4. XIII. yüzyıl boyunca Anadolu'ya göç eden Türkmenlerin arasında esnaf, sufi, konargöçer, âlim ve zanaat-kârların bulunması;

- I. tasavvuf ve hoşgörü anlayışının yayılması,
- II. eğitim ve kültürel faaliyetlerin artması,
- III. nüfus hareketlerinin yaşanması

durumlarından hangilerinin gerçekleşmesine neden olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

5. Aşağıdakilerden hangisi Anadolu'nun Türkleşme sürecine katkı sağlayan tarikatlardan biri değildir?

- A) Yesevilik
- B) Bâtınilik
- C) Ekberilik
- D) Kübrevilik
- E) Mevlevilik

6. Osmanlı Devleti, Türk şehir modeliyle, fethettiği şehir merkezine cami, aşevi, hamam, şifahane gibi kurumlar yapmış, yerleşme ise daha dış mahallelere kaydırılarak, gayrimüslim mahalleleri dışında Müslüman mahalleleri kurulmuştur.

Buna göre, Osmanlıların şehirleşmeye getirdikleri mimari anlayış ile aşağıdaki amaçlardan hangisine ulaşmak istediği söylenemez?

- A) Dağınık şekilde bulunan sosyal kurumları bir site içinde toplamak
- B) Şehirlerin birer yaşam merkezi hâline gelmelerini sağlamak
- C) Gayrimüslim halkın sosyokültürel yapılarını korumak
- D) Ticari faaliyetlerin gerçekleştirildiği alanları yaşam alanlarından ayırmak
- E) Diğer şehirlerle bağlantısını keserek bölgeyi kontrol altına almak

Beylikten Devlete Osmanlı Medeniyeti - 2

7. “Bütün geleneksel şehirlerde olduğu gibi Osmanlı şehrinin merkezinde de bir mabet, merkezî devlet ofisi ve niha-yet Avrupa şehirlerinde de bulunan lonca binası ve depo gibi yapılar vardır.” **diyen bir tarihçinin sözlerine aşağıdakilerden hangisi kanıt olarak gösterilemez?**

A) Cami
B) Saray
C) Bedesten
D) Mesire
E) Sancakbeyi Konağı

8. Osmanlı Devleti’nde mahalle karakterinin oluşmasında;

I. eğitim düzeyi,
II. etnik köken,
III. dini farklılık

gibi unsurlardan hangileri etkili olmamıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

9. Aşağıda ilmiye sınıfı konusuyla ilgili ders çalışan bir grup öğrencinin, kendilerine yöneltilen sorulara verdiği cevaplar yer almaktadır.

Orhan: Kadı, müderris, kazasker, şeyhülislam gibi devlet görevlileri bu sınıfa dahildir.

Osman: Medreselerden yetişirler.

Mehmet: Görev alanları eğitim, öğretim, idari ve adli hizmetlerdir.

Mustafa: Reisülküttaplar, bu sınıfın önemli işlerini yürütür.

Murat: Sosyal, idari ve askerî konularda fetva verme yetkileri vardır.

Buna göre, aşağıdaki öğrencilerden hangisi konuyla ilgili yanlış bir bilgi vermiştir?

A) Orhan B) Osman C) Mustafa
D) Mehmet E) Murat

10. (I) Kadılar, idare ve yargı görevini yerine getirirlerdi. (II) Kendi görev alanlarında padişah adına adaleti tesis ederlerdi. (III) Şer’i hukuka göre fetva verme yetkisine sahiptirler. (IV) Aynı zamanda vakıf denetçiliği de yapmaktaydılar. (V) Evlenme, boşanma, miras işlemleri de kadılarca yapılan diğer işlemlerdi.

Yukarıdaki paragrafın hangi cümlesinde şeyhülislamın görev tanımında olan bir uygulama kadının görevi olarak belirtilmiştir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Darüşşifalar konusunu işleyecek olan Öykü Öğretmen, öğrencilerine “Darüşşifa deyince aklınıza neler geliyor?” sorusunu yönelmiştir. Öğrencilerden bazıları aşağıdaki cevapları vermiştir.

I. Hükümdarlar için hazırlanmış anıt mezarlardır.
II. Tıp eğitimi veren kurumlardır.
III. Hastaların müzik ve suyla tedavi edildiği yerlerdir.
IV. Bir caminin etrafında yer alan medrese, kütüphane, hastane, hamam, türbe gibi yapılar topluluğudur.

Öğrencilerin verdiği bu cevaplardan hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız IV C) I ve II
D) II ve III E) III ve IV

(2020 AYT)

12. Klasik Dönem’de Osmanlı padişahının ferman ve berat gibi emirnameleri üzerine tuğra çeken Divan görevlisi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kazasker
B) Nişancı
C) Defterdar
D) Reisülküttap
E) Kaptanıderya

(2022 AYT)

Beylikten Devlete Osmanlı Medeniyeti - 3

1. Osmanlı Devleti'nde terzilik yapan Hasan Efendi, Kapalı Çarşı'dan peşin para ile sipariş ettiği ürünü alamayınca durumu "Kadı" efendiye şikayet etmiş ancak sorunu çözülmemiş de Topkapı Sarayındaki Divanihümayunda hakkını aramış ve böylece adaletin gerçekleşmesi sağlanmıştır.

Bu duruma bağlı olarak Osmanlı hukuk sisteminin özellikleri hakkında aşağıdakilerden hangisini söylemek mümkündür?

- A) Kadı, Osmanlı hukukunun en üst düzey temsilcisidir.
- B) Divanihümayun, temyiz mahkemesi özelliğine sahiptir.
- C) Osmanlı hukukunda sorunların çözümünde dinî kuralları etkili değildir.
- D) Kadıların ataması, Divanihümayun tarafından gerçekleştirilir.
- E) Divanihümayun en üst düzey yürütme kuruldur.

2. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Erken ve Klasik Dönemi'nde gelişme gösteren sanat dallarından biri değildir?

- A) Hat
- B) Ahşap İşlemeciliği
- C) Heykel
- D) Dokumacılık
- E) Çinicilik

3. Osmanlı Devleti'nde kamuya hizmet etmek için yapılan mimari eserler arasında aşağıdakilerden hangisi bulunmaz?

- A) Kervansaray
- B) Darüşşifa
- C) Dârülkurrâ
- D) Medrese
- E) Kümbet

4. XIV - XVI. yüzyıllar arasında Anadolu ve Rumeli'de hâkimiyet kuran Osmanlı Devleti, daha önceki Türk İslam devletlerinde olduğu gibi imar faaliyetlerine büyük önem verdi. Bu faaliyetler öncelikle, Türkiye Selçukluları'nın şehir mirası üzerinde gelişti. Osmanlı şehir planlamacılığı ticari faaliyetlerin yoğunlaştığı güzergâhlar üzerinde gerçekleştirildi.

Buna göre, Osmanlı Devleti'nin şehirler kurarken daha çok aşağıdaki alanlardan hangisine önem verdiği söylenebilir?

- A) Kültür
- B) Din
- C) Sosyal
- D) Ekonomi
- E) Siyasi

5. Osmanlı bilim insanları ve onların çalışma yaptıkları alanlarla ilgili aşağıda verilen eşleştirmelerden hangisi doğru değildir?

Bilim İnsanı	Çalıştığı Alan
A) Ali Kuşçu	Matematik
B) Piri Reis	Coğrafya
C) Takiyüddin Mehmet	Astronomi
D) Akşemsettin	Tıp
E) Uluğ Bey	Kimya

6. Osmanlı Devleti'nden günümüze çok sayıda el yazması eser bozulmadan kalmıştır.

Bu durumun ortaya çıkmasında aşağıdakilerden hangisi etkili değildir?

- A) Hat sanatının gelişmesi
- B) Ciltçilik teşkilatının kurulması
- C) Matbaacılık faaliyetlerinde bulunulması
- D) Kütüphanecilik faaliyetlerine önem verilmesi
- E) Yazılı kaynakları gelecek nesillere aktarma isteği

Beylikten Devlete Osmanlı Medeniyeti - 3

7. Osmanlı Devleti'nde "kılıç sahibi" anlamına gelen askerî sınıf seyfiyenin, taşradaki temsilcilerine;

- I. şehremini,
- II. sancakbeyi,
- III. beylerbeyi

görevlilerinden hangileri örnek olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

8. Osmanlı Devleti'nde;

- İstanbul'un fethinden sonra yaptırılan Topkapı Sarayı, mimarinin en güzel örneklerindendir.
- Sosyal hizmetler amacıyla yapılan Kürkçü Hanı, Yeni Han gibi hanlar da sivil mimari örneklerindendir.
- Anadolu ve Rumeli Hisarı gibi yapılar ise askerî mimariye örnektir.

Yalnız bu bilgilere göre Osmanlı mimarisi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Kamu, askerî ve sivil mimaride önemli eserler ortaya çıkmıştır.
- B) Mimari eserlerden toplumsal fayda sağlanamamıştır.
- C) Askerî mimariye daha çok önem verilmiştir.
- D) İslam kültürü batı kültüründen daha çok gelişmiştir.
- E) Mimaride Avrupa'dan etkilenilmiştir.

9. Osmanlı dinî mimarisi içerisinde önemli eserler arasında bulunan aşağıdaki camilerden hangisi İstanbul'da yer almaz?

- A) Bayezid Cami B) Selimiye Cami
C) Sultan Ahmet Cami D) Süleymaniye Cami
E) Şehzade Cami

10. Osmanlı şehir planlamasında önemli bir yere sahip olan bu yapılar Edirne, Amasya ve İstanbul gibi şehirlerin Osmanlı kimliği kazanmasında önemli rol oynamıştır. Bu tip yapılar genellikle bir camiyi merkez alan kütüphane, han, hamam vb. yapıları da içerisinde barındıran kompleks bir yapı özelliği göstermiştir.

Verilen bilgide bazı özelliklerine değinilen Osmanlı mimari yapısı aşağıdakilerden hangisi ile adlandırılmıştır?

- A) İmaret B) Sur C) Tabhane
D) Külliye E) Kumbet

11. Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî eserlerini Farsça yazmasına rağmen Anadolu'da yaşayan her kesim tarafından sevilmiş ve sayılmıştır. Vefat ettiği zaman, Konya'nın yalnız Müslümanları değil Hristiyan ve Yahudileri de cenaze merasimine iştirak etmiştir.

Mevlânâ'nın gayrimüslimler tarafından da sevilip sayılmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi vardır?

- A) Ahiliğin kurucularından biri olması
- B) Fars kültürünü Anadolu'da yaygınlaştırmış olması
- C) Düşüncelerinin kaynağının din temelli olması
- D) Horasan'dan göç edip gelmiş olması
- E) Öğretileri ile tüm insanlığa kucak açmış olması

12. • Türkçenin büyük bir devlet dili olmasına zemin hazırlamıştır.

• Birçok eserin yapılmasına öncülük ettiği için "Ebû'l-Hayrat" diye anılmıştır.

• Danişmendnâme ve Kâbusnâme adlı eserleri Türkçeye tercüme ettirmiştir.

Hakkında bilgi verilen Osmanlı padişahı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I. Murad B) II. Murad
C) II. Mehmed D) I. Selim
E) I. Süleyman

Beylikten Devlete Osmanlı Medeniyeti - 4

1. Hastalıkları kalıtsal olan ve mikrop yoluyla geçen şeklinde ikiye ayırarak mikroptan haber vermesi yönüyle Louis Pasteur ve Robert Koch gibi bilginlerin öncüsü olan Türk bilim insanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ali Kuşçu B) Cezerî C) Akşemsettin
D) Uluğ Bey E) Mercimek Ahmed

2. • Filibe, Sofya, Belgrad, Üsküp, Manastır, Köstence ve Rusçuk, küçük birer kasaba veya köy iken Osmanlı Dönemi'nde büyük şehirler hâline gelmiş, Balkanların bugünkü yol ve şehir ağı ortaya çıkmıştır.
- Edirne, Selanik, Niğbolu, Silistre başlangıçta idari, askerî yönü baskın şehirler iken zamanla dokumacılık, boyacılık, dericilik gibi el sanatlarının gelişmesi ve esnafın buralara yerleşmesiyle ticarî merkezler hâline gelmiştir.

Bu bilgilerden hareketle Osmanlı Devleti'nde şehircilik anlayışıyla ilgili olarak,

- I. Toprak sistemi şehirlerin büyümesinde etkili olmuştur.
II. Balkan şehirlerinden bazılarının zamanla ekonomik yönü gelişmiştir.
III. Balkanlardaki şehirleşme süreci Anadolu'dan daha hızlı bir şekilde gerçekleşmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

3. Bir tarih öğretmenin Osmanlı Devleti'nde sanat konusunu anlatırken "Sultan I. Ahmet tarafından Sedefkâr Mehmet Ağa'ya yaptırılan, duvar yüzeyleri mavi renkli işlemelerle yoğun bir şekilde kaplı olduğu için Mavi Camii olarak da bilinen Sultan Ahmed Camii İstanbul'un en önemli tarihi eserlerinden biridir. Diğer taraftan I. Ahmet'in sedef kaplamalı firuze, yakut ve zümrüt taşlarıyla süslü tahtı başta olmak üzere Kur'an mahfazaları, rahleler ve minberler gibi nadide eserler dünya müzelerinin en kıymetli koleksiyonları arasında yer alır." sözleri ile örnek-
lendirdiği süsleme sanatları aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

- A) Dokumacılık - Ebru
B) Ahşap İşlemeciliği - Hat
C) Çinacılık - Taş İşlemeciliği
D) Ebru - Dokumacılık
E) Çinacılık - Ahşap İşlemeciliği

4. • İznik
• Davud-ı Kayseri
• Sahn-ı Seman
• İcazetname

Yukarıdaki kavramların anahtar kelime olarak kullanıldığı bir makalenin konusu aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Osmanlıda Medreseler
B) Osmanlıda Reaya
C) Kılıç Ehlinin Görevleri
D) Osmanlıda Kalemîye Sınıfı
E) Osmanlıda Vakıf Sistemi

5. "Toplum çeşitli sanat kollarını yürüten insanlara muhtaç olduğuna göre bu sanat kollarını yürütecek çok sayıda insanın belli bir yerde toplanması ve her birinin belli bir sanatla uğraşması gerekir ki toplumun tüm ihtiyacı karşılanmış olsun."

Verilen bu konuşmayı yapan ve aynı zamanda toplumun mutluluk ve refahı için bütün sanat dallarının gerekliliğini savunan tasavvuf ehli şahsiyet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Yesevî
B) Mevlânâ
C) Yunus Emre
D) Ahî Evran
E) Hacı Bektâş-ı Velî

6. Osmanlı Devleti'nde farklı kültürlerin katkılarıyla oluşan zengin ve geniş kültürel birikim tarih boyunca kuşaktan kuşağa aktarılmıştır. Bazı kültür unsurları sözlü olarak nesilden nesile aktırılıp sonradan yazıya geçirilmiş ve yazılı olarak günümüze kadar gelmiştir.

Metinde açıklaması verilen ve Osmanlılarda kullanılan kültür aktarım aracı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ferman
B) Menkıbe
C) Ahitname
D) Berat
E) Risale

Beylikten Devlete Osmanlı Medeniyeti - 4

7. Bilinen ilk şair Osmanlı padişahıdır. Gündelik hayatında ki hislerini zaman zaman nazım şeklinde dile getirmiştir. Şair ve alimleri haftada iki defa huzurunda toplaması da sanata verdiği önemi göstermektedir.

Hakkında bilgi verilen Osmanlı padişahı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fatih Sultan Mehmet
- B) Yavuz Sultan Selim
- C) Yıldırım Bayezit
- D) II. Murad
- E) Kanuni Sultan Süleyman

8. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde şair sultanların kullandığı mahlaslardan biri değildir?

- A) Muhibbî
- B) Murâdî
- C) Adlî
- D) Avnî
- E) Hatâyî

9. II. Murat Dönemi'nde Türk diline ve Türk kültürüne önem verildiğinin göstergesi olarak;

- I. âlimlerin Türkçe eser yazma konusunda teşvik edilmesi,
- II. madenî paralara Kayı boyu damgalarının vurulması,
- III. yabancı eserlerin Türkçeye tercüme edilmesi

faaliyetlerinden hangileri gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

10. Uzun Hasan'ın elçisi olan bu Türk âliminin Semerkand'daki çalışmalarından dolayı Fatih ona büyük iltifat gösterdi ve İstanbul medreselerinde gençleri yetiştirmesini teklif etti. Bu teklifi kabul ettikten sonra İstanbul'a gelirken yolda matematikle ilgili "el-Muhammediye fi'l-hisâb" adlı eseri hazırladı. Daha sonra Otlukbeli Savaşı esnasında astronomi üzerine bir risale yazıp uğur getirsin diye adını "Fethiye" koydu.

Hakkında bilgi verilen Türk âlimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ali Kuşçu
- B) Akşemseddin
- C) Molla Fenari
- D) Molla Gürani
- E) Uluğ Bey

11. Devletin iç ve dış yazışmaları, hazine arazileri ile ilgili kayıtların tutulması - - - - sınıfının göreviydi. Ayrıca başta reisülküttap olmak üzere Divân toplantılarının bürokratik işlemlerini yürüten kâtipler ile ülke genelindeki her türlü yazışma işlerini yerine getiren memurlar da bu sınıfa dâhildi.

Metinde boş bırakılan yere aşağıdaki hangi kavram getirilmelidir?

- A) Reaya
- B) Kalemiye
- C) Seyfiye
- D) Bahriye
- E) İlmiye

12. Mevlânâ öğretilerinde, dinî-tasavvufî düşüncesinin kaynağının Kur'an ve sünnet olduğunu vurgulamış ve bu hususta "Biz pergel gibiyiz. Bir ayağımız din üzerinde sağlamca durur, öteki ayağımız yetmiş iki milleti dolaşır." demiştir.

Mevlânâ'nın bu ifadesi;

- I. farklı millet mensuplarıyla irtibat kurulduğu,
- II. İslamın ana kaynaklarına sadakat gösterildiği,
- III. İslam toplumlarının bir bayrak altında toplanmak istendiği

yorumlarından hangisine kanıt olarak gösterilemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I ve III

Dünya Gücü Osmanlı (1453-1595) - 1

1. İstanbul taşıdığı askerî, siyasi, ekonomik ve dinî önem sebebiyle tarihin çeşitli dönemlerinde kuşatılmıştır.

Osmanlı Devleti'nin, İstanbul'u fethetmesinin sebepleri arasında aşağıdakilerden hangisi bulunmaz?

- A) Osmanlı Devleti'nin, Baharat Yolu üzerindeki hâkimiyetini kuvvetlendirme isteği
- B) Bizans'ın Haçlı ordularına zemin hazırlaması
- C) Osmanlı Devleti'nin, Anadolu ve Rumeli toprakları arasındaki bağlantıyı sağlama çabası
- D) Bizans'ın, Osmanlı Devleti'ndeki taht kavgalarına karşıması
- E) Hz. Muhammed'in, İstanbul'un fethiyle ilgili hadisinin bulunması

2. Osmanlı Devleti'nin İpek ve Baharat Yollarının denetimini elde etmesine rağmen istediği ekonomik kazancı sağlayamamasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ticaret yollarına önem verilmemesi
- B) Gümrük indirimi uygulamaması
- C) Siyasi devamlılık sağlayamaması
- D) Coğrafi Keşiflerin etkisi
- E) Kapitülasyonların verilmesi

3. Fatih Sultan Mehmet İstanbul'un fethinden sonra Ortodokslara din ve vicdan hürriyeti tanıyarak Fener Rum Patrikhanesinin varlığını korumasına izin vermiştir. Papa, bunun üzerine: "Asıl fetih şimdi gerçekleşti." sözlerini söylemiştir.

Papa, "Asıl fetih şimdi gerçekleşti." sözü ile aşağıdakilerden hangisini vurgulamıştır?

- A) Kilise mallarının Osmanlı denetimine girmesi
- B) Ortodoks halkın, Osmanlı Devleti'ne desteğinin sağlanması
- C) İslam dünyasında Osmanlı Devleti'nin itibarının artması
- D) Katolik Kilisesi üzerinde halk baskısının çoğalması
- E) Osmanlı toprak bütünlüğünün sağlanması

4. İstanbul'un fethi sürecinde ateşli silahlar geliştirilerek büyük topraklar döktürülmüştür.

İstanbul'un fethi sürecinde yaşanan bu tecrübe dünya tarihi açısından aşağıdaki gelişmelerden hangisi üzerinde etkili olmuştur?

- A) Feodalitenin yıkılması
- B) Rönesans'ın ortaya çıkması
- C) Reform'un gerçekleşmesi
- D) Coğrafi Keşiflerin başlaması
- E) Fransız İhtilali'nin yaşanması

5. Aşağıdakilerden hangisi 1453'te Osmanlı Devleti'nin Bizans'ı kuşatırken yaptığı hazırlıklardan değildir?

- A) Rumeli Hisarı'nın yapılması
- B) Memlûk Devleti'nden askerî destek alınması
- C) Silivri ve Vize Kalelerinin alınması
- D) Büyük toprakların döktürülmesi
- E) Tekerlekli kulelerin yapılması

6. İstanbul'un fethi için Yıldırım Bayezid Dönemi'nde - - - - , Fatih Dönemi'nde ise - - - - yaptırılmıştır.

Boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Rumeli Hisarı - Anadolu Hisarı
- B) Anadolu Hisarı - Rumeli Hisarı
- C) Silivri Kalesi - Vize Kalesi
- D) Anadolu Hisarı - Silivri Kalesi
- E) Kilitbahir Kalesi - Rumeli Hisarı

Dünya Gücü Osmanlı (1453-1595) - 1

7. Fatih Sultan Mehmet zamanında İstanbul alınmış ve Bizans İmparatorluğu'na son verilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi Bizans İmparatorluğu'nun canlandırılmasına mani olmak için fethedilen yerlerdir?

- A) Venedik - Mora Despotluğu
B) Eflak - Venedik
C) Mora Despotluğu - Trabzon Rum İmparatorluğu
D) Arnavutluk - Trabzon Rum İmparatorluğu
E) Sırbistan - Trabzon Rum İmparatorluğu

8. Dünyanın en büyük fetihlerinden biri olan İstanbul'un fethi, gerek Türk ve İslam tarihi açısından, gerekse dünya tarihi açısından önemli sonuçlar doğurmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi İstanbul'un fethinin sadece Türk tarihi ile ilgili sonuçlarından biri değildir?

- A) Osmanlı Devleti, Anadolu ve Rumeli topraklarının bütünlüğünü sağladı.
B) İstanbul, Osmanlı Devleti'nin başkenti yapıldı.
C) Karadeniz'i Akdeniz'e bağlayan deniz yolları Osmanlı denetimine girdi.
D) Ateşli silahların surlar üzerindeki etkisi anlaşıldı.
E) Osmanlı Devleti Yükselme Dönemi'ne girdi.

9. Bizans Devleti'nin en yüksek dereceli memurlarından biri olan Notaras: "İstanbul'da Türk sarığı görmek, Kardinal kûlahı görmekten daha iyidir." demiştir.

Bu durumun ortaya çıkmasında;

- I. Bizans'ın Türk dostu olması,
II. Osmanlı Devleti'nin istimâlet politikası,
III. Katoliklerin IV. Haçlı Seferi esnasında zulüm yapması

gelişmelerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

10. İstanbul'un fethinin aşağıda verilen sonuçlarından hangisinin Avrupa'nın siyasal yapısında bir değişime neden olduğu söylenebilir?

- A) Osmanlı'nın toprak bütünlüğü sağlandı.
B) Bazı Bizanslı bilginler Avrupa'ya giderek Rönesans'a zemin hazırladılar.
C) İpek Yolu ve deniz ticaretinin Osmanlı kontrolüne geçmesi Coğrafi Keşiflere neden oldu.
D) Orta Çağ'ın sonu, Yeni Çağ'ın başlangıcı oldu.
E) Şahi adı verilen toprakların gücü Avrupa krallarına örnek oldu.

11. İstanbul'un fethi Türk ve dünya tarihi açısından önemli sonuçlar doğurmuştur.

İstanbul'un fethedilmesi;

- I. Coğrafi Keşifler,
II. Rönesans,
III. Reform

gelişmelerinden hangileri üzerinde etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

12. İstanbul'u fethetmek için Fatih Sultan Mehmet pek çok hazırlık yapmıştır. Buna karşılık Bizans İmparatorluğu da boş durmamış, bin yıllık birikimini kullanarak savunma hazırlıkları yapmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Bizans İmparatorluğu'nun kuşatmaya karşı yaptığı hazırlıklardan biri değildir?

- A) Katolik Kilisesine karşı tedbirler alınması
B) Haliç'in girişine zincir gerilmesi
C) Grejuva denen suda yanan ateşin geliştirilmesi
D) Surların güçlendirilmesi
E) Avrupa'dan yardım istenmesi

Dünya Gücü Osmanlı (1453-1595) - 2

1. Safevilerin, Anadolu'da Şii propagandası yaparak Şahkulu İsyanı'nı başlatması Osmanlı Devleti ile olan ilişkileri bozmuş ve Çaldıran Savaşı'nın yapılmasına sebep olmuştur.

Bu duruma bağlı olarak Osmanlı-Safevi ilişkileri hakkında aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşmak mümkündür?

- A) Mezhep farklılıkları siyasi çatışmalara sebep olmuştur.
B) Halifelik için rekabet yaşanmıştır.
C) Safeviler, Osmanlı Devleti'ne karşı Avrupalı devletlerle ittifak yapmıştır.
D) Çaldıran Savaşı İlk Osmanlı-Safevi mücadelesidir.
E) Şahkulu İsyanı Osmanlı siyasi birliğini parçalamıştır.

2. Osmanlı ve Memlûk Devleti ilişkilerinin bozulmasının sebepleri arasında aşağıdakilerden hangisi bulunmaz?

- A) Fatih Dönemi'nde Hicaz su yolları sorununun yaşanması
B) I. Selim'in Dulkadiroğulları Beyliği'ne son vermesi
C) Memlûkların, Safevi Devleti'ne destek olması
D) Osmanlı Devleti'nin, Mısır'ı almak istemesi
E) Memlûkların, İlhanlı saldırılarına karşı halifeyi koruması

3. Yavuz Sultan Selim'in Mısır Seferi'nin sonuçları arasında aşağıdakilerden hangisi bulunmaz?

- A) Suriye, Filistin, Lübnan, Mısır ve Hicaz'ın Osmanlı egemenliğine girmesi
B) Kıbrıs için Venediklilerin Memlûklara ödediği verginin Osmanlı Devleti'ne ödenmeye başlanması
C) Osmanlı Devleti'nin Doğu Akdeniz'de ve Baharat Yolu'nda güç kazanması
D) İslam dünyasında mezhep ayrılıklarının sona ermesi
E) Osmanlı hazinesinin zenginleşmesi

4. I. Selim Dönemi'nde yapılan Mısır Seferi sonucunda halifelik Osmanlı hanedanına geçmiştir.

Bu durum aşağıdaki gelişmelerden hangisi üzerinde etkili değildir?

- A) Devletin teokratik niteliğinin kuvvetlenmesi
B) Osmanlı hanedanının İslam dünyasındaki itibarının artması
C) Halifelik makamının saltanata dönüşmesi
D) Kutsal emanetlerin İstanbul'a taşınması
E) Osmanlı hanedanının egemenliğini dinî güç ile pekiştirmesi

5. Yavuz Sultan Selim'in sekiz yıllık saltanatı süresince yaptığı sefer ve savaşlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Çaldıran Savaşı	Turnadağ Savaşı	Mercidabık Savaşı	Ridaniye Savaşı
1514	1515	1516	1517
İran Seferi		Mısır Seferi	

Buna göre,

- I. I. Selim, doğu yönünde bir fetih siyaseti izlemiştir.
II. İslamiyet'in yayıldığı alan genişlemiştir.
III. Kuzey Afrika'nın fethi gerçekleşmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

6. I. Anadolu'da Türk siyasi birliği kesin olarak sağlandı.
II. Doğudaki Şii tehlikesi önlendi.
III. Baharat Yolu Osmanlı Devleti'nin eline geçti.

Yavuz Sultan Selim Dönemi'ne ilişkin verilen gelişmeler ile bu gelişmelere neden olan savaşlar aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

	I	II	III
A)	Çaldıran	Turnadağ	Ridaniye
B)	Ridaniye	Çaldıran	Turnadağ
C)	Turnadağ	Ridaniye	Çaldıran
D)	Turnadağ	Çaldıran	Ridaniye
E)	Çaldıran	Ridaniye	Turnadağ

Dünya Gücü Osmanlı (1453-1595) - 2

7. Yavuz Sultan Selim Dönemi'nde İran ve Mısır seferleri ile İpek ve Baharat Yolları ele geçirilmesine rağmen Osmanlı bu yollardan yeteri kadar istifade edememiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun temel sebebidir?

- A) İpek ve Baharat Yoluna gereken önemin verilmemesi
B) Akdeniz'deki korsanların olumsuz faaliyetlerde bulunması
C) Coğrafi Keşifler ile yeni yolların bulunması
D) Avrupalıların ihtiyaçlarını yeni kıtalardan temin etmesi
E) Tarıma dayalı ekonomik politika izlenmesi

8. Aşağıdakilerden hangisi Memlûkların, Yavuz Sultan Selim'in Mısır Seferi'ne çıkmasına neden olan tutumlarından biri değildir?

- A) Osmanlı taht mücadelelerine karışmaları
B) Osmanlı topraklarında Şiiilik propagandası yapmaları
C) Safevi Devleti'ne destek vermeleri
D) Dulkadiroğulları Beyliği üzerinde egemenlik kurmak istemeleri
E) Osmanlı Devleti'ne karşı düşmanca bir tutum sergilemeleri

9. Aşağıda 1453-1520 yılları arasında Osmanlı-Balkan sınırlarını gösteren harita verilmiştir.

Verilen haritada I, II ve III ile gösterilen yerler "Mora, Sırbistan ve Eflak" ile sırasıyla eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

I	II	III
A) Sırbistan	Eflak	Mora
B) Mora	Eflak	Sırbistan
C) Eflak	Sırbistan	Mora
D) Sırbistan	Mora	Eflak
E) Eflak	Mora	Sırbistan

10. Fatih Sultan Mehmet'in batı ülkelerinden; Yavuz Sultan Selim'in ise doğu ülkelerinden Osmanlı sarayına çok sayıda bilim, kültür ve sanat insanını getirmesi;

- I. Osmanlı sanatında farklı kültürler ait izlerin görülmesi,
II. bilim, kültür ve sanat alanındaki gelişmelerin hızlanması,
III. Avrupa'da "Rönesans" hareketinin başlaması

gelişmelerinden hangilerine sebep olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

11. Aşağıdakilerden hangisi I. Selim tahta geçtiğinde var olan siyasal, sosyal ve dinî şartlar ile ilgili doğru bir bilgi değildir?

- A) Cem Sultan, Papalığın elinde olduğu için Osmanlı adına tehlike arz ediyordu.
B) Osmanlı Devleti için Şiiilik önemli bir tehlikeydi.
C) Mısır ve Suriye'de Memlûk Devleti egemendi.
D) Dulkadiroğulları Beyliği Osmanlı Devleti aleyhine Memlûkların yanında yer almaktaydı.
E) Safeviler, Akkoyunlulara son vererek yakın zamanda kurulmuştu.

12. I. Süleyman (Kanuni) Dönemi'nde Osmanlı Devleti'nin güçlü bir devlet olduğuna;

- I. Fransa kralının, esaretten kurtulmak için Osmanlı Devleti'nden yardım istemesi,
II. Coğrafi Keşiflerin, Osmanlı ekonomisini olumsuz yönde etkilemesi,
III. İran ile ilk kez antlaşma imzalanması

durumlarından hangileri kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

Dünya Gücü Osmanlı (1453-1595) - 3

1. 1538-1553 yılları arasında Osmanlı Devleti'nin Hint Deniz Seferlerini yapmasının sebepleri arasında; Portekizlilerin Basra Körfezi ve Kızıldeniz ticaretine egemen olmak istemesi ile Hindistan Gücerat Sultanı'nın Kanuni'den yardım talebinde bulunması vardır.

Buna göre, Hint Deniz Seferlerinin başlamasında aşağıdakilerden hangisinin rol oynadığı söylenebilir ?

- A) Ekonomik ve hukuki etkenler
- B) Sosyal ve askerî etkenler
- C) Ekonomik ve siyasi etkenler
- D) Hukuki ve sosyal etkenler
- E) Askerî ve hukuki etkenler

2. XV. yüzyılın ortalarından XVI. yüzyılın sonlarına kadar süren Coğrafi Keşifler, Osmanlı Devleti'ni ve Türk Dünyasını olumsuz etkiledi. Coğrafi Keşifler sonunda ticaret yollarının yön değiştirmesi, Osmanlı'nın denetimindeki yolların ve Akdeniz limanlarının önemini kaybetmesine sebep oldu. Osmanlı Devleti'nin gümrük gelirleri azaldı, parası değer kaybetti. Osmanlı Devleti, Coğrafi Keşiflerin olumsuz etkilerini önlemek için birtakım girişimlerde bulundu.

Aşağıdakilerden hangisi bu girişimlerden biri değildir?

- A) Avrupa devletlerine kapitülasyon verilmesi
- B) Don-Volga Kanalı projesinin planlanması
- C) Hint Deniz Seferlerinin yapılması
- D) Süveyş Kanalı projesi için girişimde bulunulması
- E) Denge politikasının uygulamaya konulması

3. Aşağıdakilerden hangisi Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde batıda fethedilen yerlerden biri değildir?

- A) Bosna
- B) Boğdan
- C) Eflak
- D) Belgrad
- E) Arnavutluk

4. İdris-i Bitlisi hakkında araştırma yapan bir öğrencinin aşağıdaki hangi bilgiye ulaşması beklenemez?

- A) Akkoyunlu Devleti'nde saray kâtipliği yapmıştır.
- B) Hazırladığı risaleler ıslahatların yapılmasına neden olmuştur.
- C) Yavuz Sultan Selim Dönemi'nde danışmanlık yapmıştır.
- D) Urfa ve Musul'un Osmanlı idaresine geçmesini sağlamıştır.
- E) II. Bayezid Dönemi'nde resmi tarih yazıcılığına getirilmiştir.

5. Fatih Sultan Mehmet İstanbul muhasarası öncesi Osmanlı Devleti'nin muhalifi olan devletlerin Bizans'a destek olmalarını önlemek için bir takım tedbirler almıştır.

Buna göre;

- I. aşırma sistemli topların döktürülmesi,
- II. Rumeli Hisarı'nın inşa edilmesi,
- III. Mora ve Arnavutluk üzerine kuvvet gönderilmesi

hazırlıklarından hangilerinin Bizans'a dışarıdan gelen yardımları önlemeye yönelik olduğu söylenemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

6. Kutsal Roma-German imparatoru Şarlken XVI. yüzyılda Avrupa'daki tüm Hristiyanları imparatorluk çatısı altında birleştirmeyi amaçlamış, Osmanlı'nın Avrupa'daki ilerleyişini durdurarak Macaristan yönünde genişleme politikası takip etmiştir.

Osmanlı Devleti'nin bu politika karşısında aldığı önlemler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Şarlken'i baskı altına almak
- B) Fransa ile kapitülasyon antlaşması yapmak
- C) Katolikler karşısında protestanları desteklemek
- D) Akdeniz'de üstünlük kurmak
- E) Şarlken'e karşı Safevilerle ittifak yapmak

7. Osmanlı tarihinde görülen aşağıdaki zaferlerin hangisinden sonra, meydan savaşları yerini yavaş yavaş siper savaşlarına bırakmıştır?

- A) Mercidabık
- B) Mohaç
- C) Haçova
- D) Zigetvar
- E) Çaldıran

8. Kanuni, Macaristan üzerine sefere çıktığında ordu harp yürüyüşü yapmış, mum donanması ile ateş ve ışık şenliği meydana getirmiştir. Casus teşkilatı sayesinde Macar Kralı Layoş'un her taraftan yardım istediği öğrenilmiştir. Osmanlı ordusu, taktik anlayışı gereği Macar zırhlı süvarisinin hücumuna engel olmuştur.

Osmanlı ordusunun izlemiş olduğu bu hareket tarzına bakarak aşağıdaki unsurlardan hangisini kullandığı söylenemez?

- A) Jeopolitik
- B) Psikolojik
- C) İstihbarat
- D) Stratejik
- E) Askerî

9. Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde gerçekleştirilen aşağıdaki fetihlerden hangisi Mısır ve İstanbul yolu üzerinde önemli bir engeli ortadan kaldırmıştır?

- A) Belgrad
- B) Rodos
- C) Tebriz
- D) Cezayir
- E) Kıbrıs

10. Aşağıdakilerden hangisi Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde gerçekleşen olaylardan biridir?

- A) Mısır'ın alınması
- B) Belgrad'ın alınması
- C) Mora'nın alınması
- D) Girit'in fethedilmesi
- E) Kıbrıs'ın fethedilmesi

(2018 AYT)

11. Aşağıdakilerden hangisi Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde Osmanlı Devleti'nin, Avrupalılar karşısında üstünlük sağlamasında etkili olan gelişmelerden biri değildir?

- A) Osmanlıların Akdeniz'de deneyimli korsanlarla iş birliği yapması
- B) Osmanlı Devleti'nin Fransa'ya kapitülasyonlar vermesi
- C) Osmanlıların, Şarlken'in Avrupa'yı egemenliği altına almasına engel olması
- D) Avrupa'da Reform hareketlerinin etkili olması
- E) Portekizlilerin Hint Okyanusu'ndaki faaliyetlerini artırması

(2018 AYT)

12. Fatih Sultan Mehmet, ikinci kez tahta çıktıktan sonra kuruluş yıllarından beri güçlü olan ailelerin etkisini kırmak üzere kul sistemine dayalı bir düzen oluşturmuş, yeniçerileri kontrol altına almış ve yeniçeri ağasını doğrudan kendisine bağlamıştır.

Fatih Sultan Mehmet bu uygulamalarıyla aşağıdakilerden hangisini hedeflemiştir?

- A) Aristokrat bir zümre oluşturmak
- B) Mutlak ve merkezî bir yönetim kurmak
- C) Veraset usulünü sistemleştirmek
- D) Devşirme sistemini etkisiz kılmak
- E) Eyalet askerlerinin sayısını artırmak

(2019 AYT)

Dünya Gücü Osmanlı (1453-1595) - 4

1. Aşağıdakilerden hangisi XVI. yüzyılda Osmanlı dış politikasında uygulanmamıştır?

- A) Katolik Kilisesine karşı Ortodoks ve Protestanların korunması
- B) Fransa, İngiltere ve Hollanda monarşilerinin desteklenmesi
- C) Afrika'daki Müslümanların himaye edilmesi
- D) İspanya'daki Müslümanların Katolik zulmünden kurtarılması
- E) Habsburglara karşı barış siyaseti izlenmesi

2. Selçukluların Anadolu'ya, Osmanlılar'ın Rumeli'ye yerleşmelerinden itibaren, Batılı devletler ardı arkası kesilmeyen Haçlı orduları kurarak seferler düzenlemişlerdi. Bu seferleri kışkırtan siyasi güç ise İstanbul'da bulunuyordu.

Verilen bilgi daha çok İstanbul'un fethini zorunlu kılan aşağıdaki sebeplerden hangisi üzerinde durmaktadır?

- A) Hz. Muhammed'in hadisinde işaret ettiği şehir olması
- B) Dış saldırılara neden olarak İslam dünyasını tehdit etmesi
- C) Anadolu ve Rumeli toprakları arasındaki bağlantıyı kesmesi
- D) Anadolu'daki siyasi yapıları Osmanlı iktidarına karşı kışkırtması
- E) Şehzade kavgalarını destekleyerek Türk devletlerini zora sokması

3. Öğretmen tarafından yöneltilen bir soruya öğrencilerce verilen cevaplar aşağıdaki gibidir.

Muhittin: İslam dünyasında hâkimiyet kurma ideali

Salih: Hristiyan dünyasının Osmanlı'ya karşı Şah İsmail'i desteklemesi

Buğra: Şah İsmail'in Osmanlı'dan toprak talebi

Bu cevaplar aşağıdaki sorulardan hangisine verilmiş olabilir?

- A) Çaldıran Savaşı'nın sebepleri nelerdir?
- B) Mısır Seferinin sebepleri nelerdir?
- C) Yavuz Sultan Selim neden Batıya sefer düzenlemiştir?
- D) Avrupa'nın Osmanlı stratejisi nasıldır?
- E) Osmanlı Devleti'nin ekonomik hedefleri siyasetine nasıl yansımıştır?

4. Osmanlı Devleti;

- I. Habsburgların İspanya kanadıyla Akdeniz ve Kuzey Afrika hâkimiyeti için,
- II. Habsburgların Avusturya kanadıyla Orta Avrupa hâkimiyeti için,
- III. Portekiz'e karşı Kızıldeniz, Basra Körfezi ve Hint Okyanusu hâkimiyeti için mücadele etmiştir.

Buna göre, yukarıdakilerden hangileri Osmanlı Devleti'nin bir "Dünya Gücü" olduğunun kanıtıdır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

5. 1453'te Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'u fethetmesiyle Osmanlılar aşağıdakilerden hangisini amaçlamıştır?

- A) Bizans'ın Haçlı Seferlerini kışkırtmasına son vermek
- B) Kuzey ve Doğu Avrupa'dan gelen ticaret yollarını ele geçirmek
- C) Karadeniz ve Akdeniz arasındaki su yollarının denetimini sağlamak
- D) Reform hareketlerinin Osmanlı ülkesinde yayılmasını engellemek
- E) Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğüne yönelik tehdidi ortadan kaldırmak

6. Osmanlı Devleti daha Kuruluş Dönemi'nden itibaren Balkanlarda yapmış olduğu fetihler sonucu ele geçirdiği bölgelerde çeşitli din ve mezheplere mensup yerli halka son derece iyi davrandı; kimsenin dinine, canına ve malına dokunmadı. İzlemiş olduğu adaletli politika sayesinde bölge halkının güvenini kazandı.

Bu durum, Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde toprakları fethedilen aşağıdaki topluluklardan hangisinin Müslüman olmasında etkili olmuştur?

- A) Sırlar
- B) Hırvatlar
- C) Bosnalılar
- D) Macarlar
- E) Bulgarlar

7. Akrabalıklar yoluyla Avrupa'da güçlü bir Katolik birliği oluşturmak isteyen Kutsal Roma-Germen İmparatorluğuna, Yüzyıl Savaşlarından (1337-1453) sonra aşağıdaki hangi devlet rakip olmuştur?

- A) Fransa
- B) İngiltere
- C) Hollanda
- D) Avusturya
- E) İspanya

8. I. Ceneviz ve Venedik gibi İtalyan devletlerine ticari imtiyazlar verilerek Akdeniz ticaretinin devam etmesi sağlanmıştır.
- II. Fethettiği adalara Anadolu'dan Türk nüfusu iskân ettirerek fetihlerin kalıcı olmasına özen göstermiştir.
- III. Cezayir, Tunus ve Trablus'ta üsler kuran Osmanlılara bağlı gaza denizcileri, Akdeniz'de Türk hâkimiyetini sağlamıştır.

Yukarıda verilenlerden hangilerinde Osmanlıların Akdeniz'de siyasi üstünlüğü devam ettirme amacını taşıdığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

9. Anadolu ve Rumeli toprakları ancak İstanbul alınarak birbirine bağlanabilir ve Rumeli'de kesin bir hâkimiyet kurulabilirdi.

Bu zorunluluk Osmanlı Devleti'nin İstanbul'u fethetmeye yönelmesinin aşağıdaki nedenlerinden hangisine işaret etmektedir?

- A) Dinî
- B) Jeopolitik
- C) Ekonomik
- D) Sosyal
- E) Hukuki

10. Osmanlı Devleti'nde II. Mehmet Dönemi'nden itibaren devam ettirilen "Hristiyan mezhepler arasındaki ayrılıkların desteklenmesi" politikasının temel sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı coğrafyasında din ve mezhep birliğini sağlamak
- B) Osmanlı aleyhine oluşabilecek Hristiyan birliğini engellemek
- C) Reformun Osmanlı Hristiyanları üzerindeki etkilerini azaltmak
- D) Aydınlanma düşüncesinin yayılmasını önlemek
- E) Türk ve İslam dünyasında siyasi birliği gerçekleştirmek

11. Dulkadiroğlu Alaüddevle Bey, Yavuz'un Çaldıran Savaşı'na katılması için yapılan öneriyi reddetmiş, o an için devletin çıkarını Memlûk ve Safevi dostluğunda aramayı uygun bulmuştur.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisine neden olduğu söylenemez?

- A) Osmanlı Devleti ordularının Güneydoğu Anadolu'ya yönelmesine
- B) Anadolu'da Türk siyasi birliğinin kesin olarak sağlanmasına
- C) Şahkulu İsyanı sonucu devlet otoritesinin zayıflamasına
- D) Turnadağ Savaşı ile Dulkadirli Beyliği'nin yıkılmasına
- E) Osmanlı-Memlûk siyasi geriliminin yükselmesine

12. Fransa Kralı I. François (Fransuva), Şarlken ile mücadelesinde Kanuni'nin askerî yardımı sayesinde ayakta kalamadı. Fransuva'dan sonra gelen II. Hanri (Henri) de İmparator Şarlken'e karşı yapacağı savaşı finanse edebilmek için Osmanlılardan yüklü miktarlarda borç aldı.

Osmanlı Devleti'nin bu politika ile aşağıdakilerden hangisini hedeflediği söylenebilir?

- A) Fransa Krallığı'nı iktisadi açıdan güçlendirmek
- B) Fransa'nın Akdeniz hâkimiyetini kuvvetlendirmek
- C) Osmanlı askerî teknolojisini Avrupa'ya ihraç etmek
- D) Kutsal Roma-Germen İmparatorluğu'nun güçlenmesini önlemek
- E) Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'da yayılmasına zemin hazırlamak

Dünya Gücü Osmanlı (1453-1595) - 5

1. Osmanlı Devleti ve Avusturya arasında yapılan İstanbul Antlaşması ile Avusturya arşidükü protokolde Osmanlı sadrazamına denk sayılacaktı.

Bu duruma bağlı olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşmak mümkündür?

- A) Osmanlı Devleti'nin, Avusturya'ya siyasî üstünlüğünü kabul ettirdiği
- B) Avusturya'nın Osmanlı himayesine girdiği
- C) Osmanlı Devleti'nin Avrupa'ya kesin olarak yerleştiği
- D) Sadrazamın, hükümdar vekili statüsü kazandığı
- E) Avusturya'nın, Osmanlı Devleti'ne bağlı bir eyalet olarak yapılandırıldığı

2. Osmanlı Devleti "1453-1595" yılları arasında "Dünya Gücü" olmuştur.

Osmanlı Devleti'nin bu başarısında;

- I. Batı Avrupa'daki karışıklıkların iyi değerlendirilmesi,
- II. merkezî otoritenin ülkenin her yerinde korunması,
- III. batı tarzı ıslahatların yapılması

gelişmelerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I ve III

3. Osmanlı Devleti'nde kanunların ilk defa yazılı hâle getirilmesiyle "Kanunname-i Ali Osman" oluşturulmuştur.

Kanunname-i Ali Osman aşağıdaki hükümdarların hangisi döneminde hazırlanmıştır?

- A) Osman Gazi
- B) Orhan Gazi
- C) Fatih Sultan Mehmet
- D) Yavuz Sultan Selim
- E) Kanuni Sultan Süleyman

4. **Kanuni Devri'nde** "Osmanlı Devleti'nin sınırları, Kuzey Afrika'da bazı bölgelerin alınması ile genişlemiştir." **diyen bir tarihçi bu iddiasına;**

- I. Kıbrıs,
- II. Trablusgarp,
- III. Cezayir

yerlerinden hangilerini örnek gösteremez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

5. Kanuni Devri'nde Fransa ile yapılan antlaşmada yer alan bazı maddeler şunlardır:

- I. Fransız ticaret gemileri Osmanlı sularında serbestçe dolaşip istediği limana girebilecek.
- II. Osmanlı ülkesinde ölen bir Fransız tüccarın malı ülkesine iade edilecek.
- III. Fransız tüccarlar arasındaki anlaşmazlıklara Fransa'dan gelen yargıçlar bakacak.

Bu hükümlerden hangileri Osmanlı Devleti'nin Fransızlara ayrıcalık verdiği yargısını doğrular?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6. I. İran'ın Osmanlı topraklarına saldırması
II. Safevilerin Orta Asya'dan gelen Türkmenlerin Osmanlı sınırına girmesini engellemesi
III. Şah İsmail'in Anadolu'daki mezhep propagandasını yoğunlaştırması
IV. Hicaz su yolları meselesi

Yukarıda verilen gelişmelerden hangileri Osmanlı-Safevi ilişkilerinin bozulmasının nedenlerindendir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I, II ve III
- D) I, II ve IV
- E) I, II, III ve IV

Dünya Gücü Osmanlı (1453-1595) - 5

7. XVI. yüzyılda Hristiyan Katolik dünyasının yeniden yapılanma faaliyetlerine "Reform" denir.

Aşağıdakilerden hangisi Reform hareketlerinin sebeplerinden biri değildir?

- A) Kilisenin din istismarında bulunması
- B) Feodalitenin zayıflamasıyla krallıkların güç kazanması
- C) İncil'in ana dillere çevrilmesi
- D) Hümanizmanın ve özgür düşüncenin gelişmesi
- E) Rönesans neticesinde kilise faaliyetlerinin sorgulanması

8. Luther, 1517'de Wittenberg Kilisesi'ne astığı doksan beş maddelik bildiri ile Tanrı ile kul arasına kimsenin giremeyeceğini kilisenin günahları affetme yetkisinin olamayacağını ilan ederek Reform hareketine öncülük etmiştir.

Bu durum Reform hareketlerinin ortaya çıkmasında;

- I. endülüjanstan rahatsız olunması,
- II. papanın, krallar üzerindeki otoritesini büyük ölçüde kaybetmesi,
- III. kilisenin din istismarında bulunması

gelişmelerinden hangilerinin etkili olduğunu gösterir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

9. Papalık ve Katolikliği savunan Roma-Germen İmparatorluğu, Luther öncülüğündeki Protestan hareketi engellemek için Alman prensliklerine karşı mücadele etmiştir.

Roma-Germen İmparatorluğu aşağıdakilerden hangisiyle Protestanlık mezhebini resmen kabul etmiştir?

- A) Augsburg Antlaşması
- B) Westfalya Antlaşması
- C) Nant Fermanı
- D) Filedelfiya Kongresi
- E) Magna Carta

10. Reform hareketi sonrasında Katolik Kilisesinin siyasi, ekonomik ve dinî gücü azalmıştır. Hristiyanlık dünyasında yeni mezhepler ortaya çıkmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Reform sürecinde Avrupa'da ortaya çıkan mezheplerden biri değildir?

- A) Protestanlık
- B) Kalvenizm
- C) Anglikanizm
- D) Ortodoksluk
- E) Presbiteryenlik

11. Kanuni Dönemi'nde Avrupa'da Reform hareketleri yaşanırken Osmanlı Devleti'ndeki Hristiyanlarda böyle bir arayış ortaya çıkmamıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde Reform hareketi yaşanmamasının sebeplerinden biri değildir?

- A) Osmanlı Devleti'nin Hristiyan halka geniş haklar vermesi
- B) Osmanlı Devleti'nin, Almanya'daki Protestan hareketi desteklemesi
- C) Osmanlı'da Ortodoks din adamlarının siyasi gücünün bulunmaması
- D) Halkın din ve vicdan hürriyetine sahip olması
- E) Osmanlı Devleti'nin, Ortodoks ruhban sınıfının yönetiminde baskı kurmasına izin vermemesi

12. Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde Fransa ile iyi ilişkiler kurmak ve Akdeniz ticaretini canlandırmak amacıyla 1535 yılında Fransa'ya kapitülasyonlar verilmiştir.

Buna göre;

- I. Rönesans,
- II. Coğrafi Keşifler,
- III. Avrupa Hristiyan birliğini bozma düşüncesi

durumlarından hangileri Fransa'ya kapitülasyonların verilmesinin sebeplerindendir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Dünya Gücü Osmanlı (1453-1595) - 6

1. I. İki saat süren Mohaç Meydan Savaşı'nda tüm Macar ordusunun imha edilmesi
II. Portekizlilerin Hindistan'daki ticari faaliyetlerini engellemek için deniz seferlerinin düzenlenmesi
III. Alman seferinde Avusturya ve Roma-Germen İmparatorluğu'nun Osmanlı karşısında ordu çıkartamaması

Yukarıdaki gelişmelerden hangileri Osmanlı Devleti'nin bir dünya gücü olmasında etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

2. Osmanlı Devleti'nin uluslararası alandaki;

- I. Fransa'ya kapitülasyon tanıma,
II. Hint Deniz Seferlerini gerçekleştirme,
III. Luther'in başlattığı Protestanlık hareketini destekleme

politikalarından hangileri Coğrafi Keşiflerin olumsuz etkilerini ortadan kaldırarak "Cihan Devleti" özelliğini koruma isteğiyle ilgilidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

3. Kanuni Dönemi'nde Fransa'ya kapitülasyon denilen ticari ve hukuki ayrıcalıklar tanınmıştır.

Osmanlı Devleti'nin Fransa'ya kapitülasyon vermesinde;

- I. Akdeniz ticaretini canlandırmak,
II. Avrupa'da Hristiyan birliğini bozmak,
III. Avrupalı devletlerden biri sayılmak

nedenlerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

4. Kanuni Sultan Süleyman, Fatih'in ele geçiremediği Rodos Adası'nı ve Belgrad'ı almış, 1526 yılında Mohaç Zaferi ile bütün Macaristan'ı fethetmiştir.

Buna göre, Osmanlı Devleti ile ilgili;

- I. büyük bir kara kuvvetine sahip olduğu,
II. güçlü bir donanmasının bulunduğu,
III. başka devletlerle ittifak yaptığı

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

5. Kanuni Sultan Süleyman'ın tahta çıktığı yıllarda; Osmanlı Devleti ekonomik, siyasi, askerî ve idari bakımdan çok güçlü bir durumdaydı. Avrupalı Devletler Reform hareketlerinin etkisiyle karışıklık içindeydi.

Bu durum;

- I. Reformun etkisiyle Osmanlı tebaası olan Hristiyanların isyan etmesi,
II. Osmanlı Devleti'nin Avrupa'da kolay ilerlemesi,
III. Avrupalı Devletlerin birleşerek Osmanlı Devleti'ne savaş açması

gelişmelerinden hangilerinin yaşanmasına neden olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

6. Kanuni Sultan Süleyman Rodos Adası'nı fethettikten sonra Ada'da kalmak isteyen Hristiyanlara dinlerinde serbestlik tanımıştır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Osmanlı Devleti'nin Hristiyan ayaklanmasından çekindiğinin
B) Rodos'un vergi gelirlerinin arttırıldığının
C) Hoşgörülü bir politika izlendiğinin
D) Rodos'un Türkleştirildiğinin
E) İskân politikasının uygulandığının

Dünya Gücü Osmanlı (1453-1595) - 6

7. Kanuni Sultan Süleyman, Alman İmparatoru Şarlken'in eline esir düşen Fransa Kralı Fransuva'nın annesi tarafından oğlunun kurtarılması için mektup almıştır. Kanuni, Pargalı İbrahim Paşa'ya emrederek derhal yardım edileceği hususunda bir mektup göndermesini istemiştir.

Kanuni Fransa'ya yardım etmekle;

- I. Avrupa'da oluşabilecek bir Haçlı ittifakını parçalamak,
- II. Avrupa'da mezhep birliğinin bozulmasını önlemek,
- III. Avrupa'daki siyasal gelişmeleri Osmanlı Devleti lehine çevirmek

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmeye çalışmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

8. XVI. yüzyılda Roma-Germen İmparatoru Şarlken, Avrupa hâkimiyet politikasına yönelik olarak Fransa'da ve Macaristan aracılığı ile de Balkanlarda genişleme politikası yürütmüştür.

Bu politikanın Osmanlı Devleti'ni;

- I. Fransa'ya kapitülasyonların verilmesi,
- II. Mohaç Meydan Savaşı'nda Macaristan'ın yenilgiye uğratılması,
- III. Martin Luther'e destek verilmesi

çalışmalarından hangilerine sevk ettiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

9. Osmanlı Padişahı I. Süleyman'a "Kanuni" unvanının verilmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu savunulamaz?

- A) Mevcut kanunları tavis vermeden uygulaması
- B) Uygulamaya koyduğu kanunlarda hak ve hukuku gözetmesi
- C) Adaletli bir yönetim sergilemesi
- D) Kanunların uygulanması ve tebaanın haksızlığa uğramaması için adaletnâmeler yayımlatması
- E) Fransa'ya ticari ve hukuki ayrıcalık tanınması

10. I. Avusturya
II. Venedik
III. Fransa

Safevi Hükümdarı Şah Tahmasb, yukarıdaki hangi Avrupa devletleri ile Osmanlı Devleti'ne karşı antlaşma yapmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

11. XVI. yüzyılda Osmanlı ticari faaliyetlerinin hızlanmasında;

- I. gümrük vergilerinin artırılması,
- II. Akdeniz ve Karadeniz arasında bağlantının kurulması,
- III. İpek ve Baharat Yollarının büyük ölçüde denetim altına alınması

gelişmelerinden hangilerinin etkili olduğu savunulamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

12. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde savaştığı devletlerden biri değildir?

- A) Rusya B) Ceneviz C) Avusturya
D) Venedik E) İspanya

Dünya Gücü Osmanlı (1453-1595) - 7

1. XVI. yüzyılda Portekiz'in Basra Körfezi ve Kızıl Denizi ele geçirerek Baharat Yolu'nu tehdit etmesi üzerine Hint Müslümanları Kanuni'den halife olarak kendilerine yardım etmelerini istemişlerdir.

Bu bilgi Osmanlı Devleti'nin bölgeye yardımında;

- I. ekonomik,
- II. dinî,
- III. demografik

nedenlerinden hangilerini gözettiğini gösterir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

2. 1538 tarihli Preveze Deniz Savaşı'nın sonuçlarından hangisi Osmanlı maliyesini doğrudan güçlendirmiştir?

- A) Venedik'in Osmanlı Devleti'ne tazminat ödemesi
- B) Akdeniz'deki Türk egemenliğinin pekişmesi
- C) Avrupa Hristiyan birliğinin darbe alması
- D) Andrea Doria adlı Haçlı komutanının saygınlığının azalması
- E) Mora ve Dalmaçya kıyılarında Osmanlı gücünün artması

3. I. Avrupa'ya bol miktarda altın ve gümüş taşınması
II. İpek ve Baharat Yolu'nun önemini kaybetmesi
III. Avrupa'da burjuva sınıfının güçlenmesi

Coğrafi Keşiflerin yukarıdaki sonuçlarından hangileri Osmanlı Devleti'ni doğrudan olumsuz etkilemiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

4. Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde önemli Akdeniz kıyıları ve limanları Osmanlıların eline geçmiş, deniz savaşları kazanılmış, fetihler gerçekleştirilmiştir. Böylece Osmanlı Devleti Akdeniz'de üstünlüğü ele geçirmiş ve denizlerde hiç olmadığı kadar güçlenmiştir.

Osmanlı Devleti'nin Kanuni Dönemi'nde denizlerde güçlenmesinde;

- I. başarılı Türk denizcilerinin yetişmesi,
- II. dönemin modern ve güçlü gemilerinin Osmanlılar tarafından yapılması,
- III. Hint Deniz Seferlerinin düzenlenmesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

5. Coğrafi Keşiflerin aşağıda verilen sonuçlarından hangisi Osmanlı Devleti'ni doğrudan olumsuz etkilemiştir?

- A) Yeni kıtalar, uygarlıklar, bitki ve hayvan türleri bulunmuştur.
- B) Hint Deniz Yolu keşfedilerek Atlas Okyanusu limanları önem kazanmıştır.
- C) Hristiyanlık yeni keşfedilen yerlerde gelişme imkânı bulmuştur.
- D) Avrupa'da gelişen ticari faaliyetler sonucu burjuva sınıfı güç kazanmıştır.
- E) Portekizliler ve İspanyollar ele geçirdikleri bölgelerde sömürgeler oluşturmıştır.

6. I. Süleyman Devri'nde Şarlken, Avrupa'da siyasi birlik oluşturmayı ve Akdeniz'e hâkim olmayı amaçlıyordu. Bu amaçla Venedik'le güç birliği yapıyor ayrıca Safeviler ile Osmanlı aleyhine ittifak teşebbüslerinde bulunuyordu.

I. Süleyman, Alman imparatorunun bu siyasetine karşı aşağıdaki Avrupalı devletlerden hangisini Almanya'ya karşı destekleyerek kendi yanına çekmeyi hedeflemiştir?

- A) Portekiz B) İspanya C) Fransa
D) Rusya E) İngiltere

7. Aşağıda verilen olaylardan hangisi sonuçları ile düşünüldüğünde I. Süleyman Devri'nde Osmanlı'danmasının Avrupa karşısında önemli bir güç olduğuna kanıt olarak gösterilemez?

- A) Preveze Deniz Savaşı
- B) Trablusgarp'ın Fethi
- C) Rodos'un Fethi
- D) Cerbe Deniz Savaşı
- E) Malta Kuşatması

8. Osmanlı Devleti XVI. yüzyılda Akdeniz'deki İspanyol tehdidine karşı aşağıdaki hangi Avrupa devletleriyle yakınlaşmıştır?

- A) Portekiz - Fransa
- B) İngiltere - Hollanda
- C) Avusturya - Ceneviz
- D) Venedik - Portekiz
- E) Venedik - Ceneviz

9. Osmanlı Devleti'nin gerçekleştirdiği Hint Deniz Seferlerinin başarısız olmasında;

- I. seferlere gereken önemin verilmeyişi,
- II. coğrafi bilgi eksikliği,
- III. Osmanlı gemilerinin okyanuslara dayanıklı olmaması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

10. Aşağıdakilerden hangisinin XV. yüzyılda Avrupalılar tarafından keşfedilmesiyle Akdeniz ticareti önemini kaybetmeye başlamıştır?

- A) Macellan Boğazı
- B) Bering Boğazı
- C) Ümit Burnu
- D) Horn Burnu
- E) Hürmüz Boğazı

11. I. Kuzey Afrika'daki İspanyol kolonilerine son verme
II. Mısır ve Kızıldeniz yönünden Afrika içlerine kadar ilerleme
III. Hint Deniz Seferlerini düzenleme

Osmanlı Devleti Akdeniz ticaretini yeniden canlandırmak için yukarıdaki faaliyetlerden hangilerini uygulamaya koymuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

12. 1525 yılında hazırladığı raporla Portekizlilerin Hint Okyanusu'ndaki faaliyetlerinin Osmanlı ticari gelirlerini iyice azalttığını vurgulayan ve Osmanlı Devleti'nin Kızıldeniz'e tamamen hâkim olması gerektiği üzerinde duran Türk denizcisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hızır Reis
- B) Piri Reis
- C) Murat Reis
- D) Selman Reis
- E) Hadım Süleyman Paşa

Dünya Gücü Osmanlı (1453-1595) - 8

1. Avrupa ile ticaretin büyük yararını gören Osmanlılar gerek Venedik gerekse Ceneviz Cumhuriyeti'ne ticari imtiyazlar tanımış; İstanbul, Bursa ve Edirne gibi şehirlere Venedikli tacirler yerleştirilmiştir.

Bu politikalarla Osmanlı Devleti'nin;

- I. Karadeniz'i bir Türk Gölü hâline getirmek,
- II. azınlıklara ekonomik haklar tanımak,
- III. ticari hayatı canlandırmak

amaçlarından hangilerine ulaşmak istediği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

2. Aşağıdakilerden hangisi Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde Osmanlı Devleti'nin merkezî otoriteyi güçlendirmek adına yaptığı uygulamalardan biridir?

- A) Yeniçerilerin haklarının genişletilmesi
- B) Tımarlı sipahilerin sayısının azaltılması
- C) Divan toplantılarının dört güne indirilmesi
- D) Ortodoks tebaaya kendi kiliselerini kurma hakkının verilmesi
- E) Çandarlı ailesinin sadrazamlık makamından uzaklaştırılması

3. • Hint denizlerinde Portekiz'e karşı Gucerat'ı, Endonezya'da Açe Sultanlığı'nı himaye etmesi
• Portekiz'e karşı Kızıldeniz, Basra Körfezi ve Hind Okyanusu'na donanma göndermesi
• Akdeniz'de İspanya ile mücadele etmesi

XVI. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin uyguladığı bu stratejilerin;

- I. Müslümanları sömürgecilere karşı korumak,
- II. Avrupa Hristiyan birliğini parçalamak,
- III. Baharat Yolu'nun güvenliğini sağlamak

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmeye yönelik olduğu söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

4. Osmanlı Devleti'nin XVI. yüzyılda yaptığı;

- I. Çaldıran,
- II. Turnadağ,
- III. Mecidabık,
- IV. Ridaniye

savaşlarından hangileri Anadolu'da Türk siyasi birliğini sağlamaya yöneliktir?

- A) I ve II B) II ve III C) I ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5. Yavuz Sultan Selim'in Mısır Seferi öncesi dönemin şeyhülislamından fetva almasının nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) İslam devletlerinin desteğinin alınmak istenmesi
- B) Orduda dirlik ve düzenin sağlanmaya çalışılması
- C) Mezhep çatışmalarının engellenmesinin amaçlanması
- D) Seferin Memlûk Devleti üzerine yapılması
- E) Gaza politikasına dayalı sefere çıkılması

6. II. Mehmed'in İstanbul'un fethi için yaptığı aşağıdaki hazırlıklardan hangisi doğrudan Bizans'ın lojistik ihtiyacını karşılamasını engellemeye yönelik olarak gerçekleştirilmiştir?

- A) Tasarımını sultanın yaptığı tahrip gücü yüksek topların dökülmesi
- B) Anadolu Hisarı'nın güçlendirilmesi ve Rumeli Hisarı'nın inşa edilmesi
- C) Rumların "şehirler alan" unvanını verdiği tekerlekli kuleler yapılması
- D) Surların altından önemli noktalara istihkam birlikleriyle lağımlar açılması
- E) Devlet adamlarından kuşatmanın gerçekleştirilmesi konusunda desteğinin alınması

Dünya Gücü Osmanlı (1453 - 1595) - 8

7. XVI. yüzyıl başlarında Safeviler, Anadolu'daki konar-göçer Türkmenler üzerinde büyük bir nüfuza sahipti. Türkmenler üzerinde sistemli bir faaliyet gösteren Şah İsmail'in amacı, Anadolu'yu kendi hâkimiyeti altına almaktır.

Verilen durum Türk tarihinde aşağıdakilerden hangisinin yaşanmasına zemin hazırlamıştır?

- A) Şii karakterli isyanların çıkmasına
- B) İslam dünyasında siyasal birliğin sağlanmasına
- C) Cem Sultan Olayı nedeniyle fetihlerin durmasına
- D) Osmanlı-Memlûk ilişkilerinin güçlenmesine
- E) Anadolu'da Türk birliğinin kurulmasına

8. Mısır'ın ele geçirilmesiyle birlikte Yavuz Sultan Selim'in, Şirvanşahlar Hükümdarı II. İbrahim'e gönderdiği fetihnâmesinde bütün İslam memleketlerinin kendisine itaat etmesi gerektiğini söylemiş ve Şirvanşah'ın kendi "Hilafet-i Ulyâ"sına tabi olmasını istemiştir. Kanuni ise cülusu sonrası Mekke şerifine gönderdiği namede, Allah'ın kendisini saltanat tahtına ve hilafet makamına geçirdiğini bildirmiştir.

Verilen bilgiler ışığında aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Din kanalıyla siyasi nüfuz alanının genişletilmeye çalışıldığı
- B) İslam dünyasının liderliğinin Osmanlı hanedanına geçtiği
- C) Siyasi gücün meşruiyetinin dinî yetkilere dayandırıldığı
- D) Osmanlı Devleti'nin teokratik özelliğinin güç kaybettiği
- E) Osmanlı egemenlik alanının Afrika kıtasına kadar ulaştığı

9. XV ve XVI. yüzyıllarda Osmanlı Devleti ile çağdaş olan devletler arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Akkoyunlu Devleti
- B) Safevi Devleti
- C) İlhanlı Devleti
- D) Habsburg İmparatorluğu
- E) Memlûk Devleti

10. Osmanlı Devleti'yle başta Akdeniz olmak üzere Kuzey Afrika'da sık sık karşı karşıya gelmiştir. Osmanlı Devleti'ne karşı Akdeniz'de oluşturulan Haçlı ittifaklarında baş roldedir. XVI. yüzyılın sonlarında denizlerdeki üstünlüğü sona ermiştir.

Hakkında bilgi verilen devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İspanya
- B) İngiltere
- C) Belçika
- D) Hollanda
- E) Fransa

11. I. Kutsal Roma Germen İmparatoru Şarlken
II. Safevi Hükümdarı Şah Tahmasb
III. Avusturya Arşidükü Ferdinand

Yukarıda yer alan hükümdarlardan hangileri Kanuni Sultan Süleyman karşısında başarı kazanamamıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

12. Osmanlı Devleti'nin kapitülasyon siyaseti iki döneme ayrılmıştır. Birinci dönem 1352'de Ceneviz Cumhuriyeti'ne tanınan ilk kapitülasyonlar ile başlamıştır.

Kapitülasyon siyasetinin ikinci dönemi Osmanlı Devleti'nin aşağıdakilerden hangisini topraklarına katması ile başlamıştır?

- A) Kırım
- B) Mısır
- C) Trabzon
- D) Antalya
- E) Kıbrıs

Dünya Gücü Osmanlı (1453 - 1595) - 9

1. • Osmanlı donanmasının Fransız deniz kuvvetleriyle birlikte Sicilya, Napoli ve İspanya'ya seferler düzenlemesi
- Fransa Kralı I. Fransuva'nın Şarlken ile mücadelelerinde Kanuni'den yardım talep etmesi
- Fransa Kralı II. Henri'nin Şarlken'e karşı düzenleyeceği seferi finanse etmek için Kanuni'den borç para alması

Verilen bilgiler göz önünde bulundurulduğunda ulaşılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı'nın üstünlüğünün kabul edildiği
- B) Osmanlı Devleti ile Fransa arasında ittifakın sağlandığı
- C) Fransız donanmasının zayıfladığı
- D) Din olgusunun önem kazandığı
- E) Avrupa'da barış ortamının oluştuğu

2. XV. yüzyılın ilk yarısında, İstanbul'da handa çalışan bir aşçının mutfağında aşağıdaki ürünlerden hangisinin olması beklenemez?

- A) Patlıcan B) Bulgur C) Domates
- D) Kabak E) Erik

3. "II. Mehmet, büyük bilginlerden dersler almış; yabancı dillere, dinî ilimlere, matematik, tıp ve edebiyata karşı özel bir ilgi duyarak yetişmiş; âlimlere değer vererek onları önemli makamlara getirmiş, memleketin imar ve inşasında üstün bir gayret göstermiştir." **diyen bir tarihçi;**

- I. Ali Kuşçu,
II. Akşemseddin,
III. Molla Güranî

gibi ilim insanlarından hangilerini bu duruma örnek olarak gösterebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) I, II ve III

4. II. Mehmet'in kendi tarafına çekmek amacıyla bir takım ticari ayrıcalıklar verdiği Akdeniz'in güçlü denizci tüccar devleti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rusya B) Avusturya
- C) Hollanda D) Venedik
- E) Portekiz

5. • İspanya, Coğrafi Keşifler sonucu Güney Amerika'yı işgal etmiş ve bölge halkına karşı soykırım uygulamıştır.
- Osmanlı Devleti, Kuzey Afrika'nın değişik bölgelerinde inşa ettirdiği han, hamam, cami, kervansaraylarla bölgeyi mamur hâle getirmiştir.

Durumlar birlikte değerlendirildiğinde devletlerin politikaları ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) İspanya'nın sömürgeci bir politika izlediği
- B) Osmanlı'nın bölge halkını göçe zorladığı
- C) İspanya'nın misyonerlik çalışmaları yaptığı
- D) Kuzey Afrika'nın fethinin tamamlandığı
- E) Osmanlı Devleti'nin azınlıkları asimile ettiği

6. Yavuz Sultan Selim Dönemi'nde Osmanlı Devleti için hem dinî hem de siyasi tehdit olarak görülen devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akkoyunlu B) Karakoyunlu
- C) Eyyubi D) Safevi
- E) İlhanlı

7. Osmanlı Devleti'nde genellikle savaşlarda düşmana karşı psikolojik üstünlük sağlamak amacıyla yapılan ateş ve ışık şenliklerine aşağıdaki isimlerden hangisi verilir?

- A) Sefer-i Hümayun
- B) Mum Donanması
- C) Meşaleler Savaşı
- D) Fetih Şadumanlığı
- E) Taktik Taarruz

8. Müslümanlarca kutsal sayılan Mekke ve Medine'nin Memlûklere bağlı olması, Müslümanların dinî başkanı olarak kabul edilen Abbasi halifesinin Mısır'da oturması, Memlûklere, İslam dünyasında üstünlük sağlamaktaydı.

Memlûklerin bu durumuna aşağıdaki Osmanlı padişahlarından hangisi son vermiştir?

- A) I. Süleyman B) II. Mehmed C) II. Murad
- D) I. Bayezid E) I. Selim

9. KANUNİ'NİN FERDİNAND'A GÖNDERDİĞİ MEKTUP

Bu zamana kadar erlik davası edersin. Meydana çık da savaşalım dersin. Şimdiye kadar kaç defa topraklarına gelip istediğimi yapıyorum. Fakat ne senden ne de yandaşlarından ne bir haber ne bir iz var. Size hükümdarlık haramdır. Askerlerinden utanmaz mısın? Eğer cesaretin varsa çık meydana seninle kozlarımızı paylaşalım. Eğer bu kez de savaş meydanına çıkmazsan yiğitlik namını ağzına almayasın.

Peçevi İbrahim Efendi, *Peçevi Tarihi*, C 1, s. 126.

(Özetlenmiştir.)

Mektuptan hareketle Kanunî ve dönemi ile ilgili;

- I. çok ciddi, azimli, irade sahibi ve kendinden emin bir padişah olduğu,
- II. başarılı, parlak ve ihtişamlı bir saltanat yaşandığı,
- III. Habsburg Hanedanı ile sorunların diplomasi yoluyla çözüldüğü

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
- D) II ve III E) I, II ve III

10. XVI. yüzyılda önemli kara gücüne sahip devletler içinde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Safeviler
- B) Akkoyunlular
- C) Memlûklular
- D) Avusturya Krallığı
- E) Kutsal Roma Germen İmparatorluğu

11. Osmanlı Devleti, XV ve XVI. yüzyıllarda Avrupa'ya karşı siyasi, askerî, ekonomik birtakım politikalar geliştirmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin izlediği bu politikalardan biri değildir?

- A) Roma Katolik Kilisesine karşı Protestanlığı himaye etmesi
- B) Venedik ve Cenevizlilere ticari imtiyazlar tanınması
- C) Portekizlilere karşı Kızıldeniz ve Basra Körfezi'ne donanma göndermesi
- D) Rusya'nın güneye inmesini engellemek için Kafkasya'da tampon bölgeler oluşturma
- E) Fransa, Hollanda gibi millî monarşileri; Kutsal Roma İmparatorluğu'na karşı desteklemesi

12. I. İnebahtı Deniz Savaşı
II. Cerbe Deniz Savaşı
III. Preveze Deniz Savaşı

Yukarıda verilenlerden hangilerinin Osmanlı Devleti'nin Akdeniz hâkimiyetini güçlendirdiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) II ve III E) I, II ve III

Dünya Gücü Osmanlı (1453-1595) - 10

1. • Hicaz su yolları meselesini çözmek
• Türk İslam dünyasının tek lideri olmak
• Baharat Yolu'nun denetimini ele geçirmek
- Nedenleri hakkında bilgi verilen savaşın adı ve yapıldığı devlet aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Amasra - Ceneviz
B) Ridaniye - Memlûk
C) Turnadağ - Dulkadir
D) Otlukbeli - Akkoyun
E) Mohaç - Macaristan
2. Osmanlı Devleti'ne ait 1520-1566 yılları arasındaki süreçte meydana gelen aşağıdaki siyasi gelişmelerden hangisi Osmanlı Devleti'nin Akdeniz politikası ile ilgili değildir?
- A) Zigetvar Seferi
B) Cezayir'in alınması
C) Preveze Deniz Savaşı
D) Trablusgarp'ın Fethi
E) Cerbe Deniz Savaşı
3. Venediklilerin, Kıbrıs Adası için Memlûklara ödedikleri vergiyi Osmanlı Devleti'ne ödemeye başlaması aşağıdakilerin hangisinin sonucu olarak ortaya çıkmıştır?
- A) Turnadağ Savaşı
B) Amasra'nın Alınması
C) Ridaniye Savaşı
D) Rodos'un Fethi
E) Trablusgarp'ın alınması

4. I. Devlet merkezinin İstanbul'a taşınması
II. Padişahların oturduğu ve devlet işlerini yürüttüğü Topkapı Sarayı'nın yapılması
III. İmarethane, çeşme, han, hamam, cami, medrese gibi yapıların inşa edilmesi
- "İstanbul'un Fethi, Osmanlı Devleti'nin kurumsallaşmasında önemli rol oynamıştır." diyen bir tarihçi bu ifadesine kanıt olarak yukarıdakilerden hangilerini gösterebilir?
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III
5. Aşağıdakilerden hangisi Kanuni Dönemi'nde Osmanlı Devleti tarafından vergiye bağlanan devletlerden biri değildir?
- A) Avusturya B) Rusya
C) Venedik D) Lehistan
E) Prusya
6. Yavuz Sultan Selim hükümdarlığında en zengin dönemini yaşayan Osmanlı hazinesi, - - - Dönemi'nde uzun süren seferler yüzünden ilk kez açık verdi.
- Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**
- A) II. Mehmet B) II. Bayezid
C) I. Süleyman D) II. Selim
E) III. Murad

7. XV ve XVI. yüzyılda Osmanlı Devleti hem Akdeniz’de hem de Atlas ve Hint okyanuslarında aşağıdaki denizci devletlerin hangisiyle mücadele etmiştir?

- A) Portekiz
B) İspanya
C) Rusya
D) Venedik
E) Ceneviz

8. Aşağıdakilerin hangisinde XV ve XVI. yüzyılı kapsayan dönemde Safevi Devleti ile ilgili yanlış bir bilgi verilmiştir?

- A) Akkoyunlu Devleti’ni yıkması
B) Anadolu’da Şah Kulu İsyanı’nı çıkarması
C) Anadolu’ya şii propagandacılar göndermesi
D) Osmanlı Devleti ile Çaldıran Savaşı’nı yapması
E) Osmanlı Devleti ile Kasr-ı Şirin Antlaşması’nı imzalaması

9. Fatih Sultan Mehmet Dönemi’nde Osmanlı Devleti, Katolik Roma Kilisesine karşı aşağıdaki kiliselerden hangisini koruma altına almıştır?

- A) Nestûrî
B) Ortodoks
C) Süryani
D) Anglikan
E) Protestan

10. Portekiz,

- Osmanlı Devleti’ne karşı Fas’taki hâkimiyet mücadelesini kaybetti.
- Donanması ağır darbe aldı.
- Akdeniz ve diğer bölgelerdeki sömürgelerini kaybederek sömürgecilik rekabetinde geri plana düştü.

Sonuçları hakkında bilgi verilen savaş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Vadiü’s-Seyl
B) Cerbe
C) İnebahtı
D) Preveze
E) Navarin

11. Yavuz Sultan Selim’in Mısır’ı fethetmesi, Osmanlı’nın deniz stratejisinde de önemli bir değişime neden oldu. Mısır ve Doğu Akdeniz sahillerinin savunulması, donanmanın öncelikleri arasına girdi. Haliç’teki tersane, Yavuz Sultan Selim Dönemi’nde Galata’dan Kağıthane’ye kadar genişletildi. Böylelikle Osmanlı’nın yıkılışına kadar donanmanın merkez üssü olacak - - - - kurulmuş oldu.

Metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Gelibolu Tersanesi
B) Donanma-yı Hümayun
C) Tersane-i Amire
D) Tersane-i Bahriye
E) Tersane Hendesehanesi

12. Osmanlı Devleti XVI. yüzyılda Kuzey Afrika’da sınırlarını genişletirken aşağıdakilerin hangisiyle mücadele etmemiştir?

- A) İspanya
B) Portekiz
C) Memlûk
D) Venedik
E) Sen Jan Şövalyeleri

Sultan ve Osmanlı Merkez Teşkilatı - 1

1. Fatih Dönemi'nde tam olarak kuruluşu gerçekleştirilen Enderun Mektebine başlangıçta devşirme sistemiyle Hristiyan tebaanın zeki ve yetenekli çocukları alınırdı.

Enderun Mektebine ait bu uygulamanın temel amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dinden kaynaklanan eğitim uygulamalarındaki farklılaşmayı engellemek
- B) Müslüman, güvenilir, kabiliyetli devlet adamları yetiştirmek
- C) Müslüman ve gayrimüslimlerin kültürel açıdan kaynaşmasını sağlamak
- D) Devletin nitelikli asker ihtiyacını karşılamak
- E) Hristiyan unsurların devlet idaresine katılımını sağlamak

2. Divanühümayun, üyeleri hükümdarca belirlenmiş padişah adına yasama, yürütme, yargı yetkilerini kullanan bir kuruldur.

Divanühümayundaki;

- I. kalemiye,
- II. seyfiye,
- III. ilmiye

sınıflarından hangileri idari ve askerî işlerle ilgilenmiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

3. Osmanlı Devleti'nde eğitim teşkilatı askerî, dinî, sivil, yaygın ve saray eğitimi olarak yapılandırılmıştır.

Aşağıdakilerden hangileri "Saray Eğitimi" kapsamında faaliyet gösteren okullardandır?

- A) Enderun - Harem
- B) Enderun - Sıbyan
- C) Medrese - Sıbyan
- D) Medrese - Harem
- E) Sahniseman - Enderun

4. Osmanlı hükümdarları yasama, yürütme ve yargı yetkilerini kendilerinde toplamışlardır. Ancak işlerin kolay yürüyebilmesi için bazı yetkilerini devlet adamlarına vermişlerdir. Buna rağmen son söz her zaman padişaha ait olmuştur. Devlet işlerinin görüşülüp karara bağlandığı Divanühümayunda da yine son söz padişahındır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı Devleti monarşiyle yönetilmektedir.
- B) Padişahların yetkilerini dağıtmaları demokrasinin varlığını gösterir.
- C) Divanühümayun üyeleri seçimle belirlenmektedir.
- D) Devlet işlerinde padişahı bağlayan hiçbir kural yoktur.
- E) Kuruluşundan itibaren yönetimde teokratik bir anlayış vardır.

5. Murad Hüdâvendigâr "Ülke hanedanın ortak malıdır.", anlayışı yerine "Ülke padişah ve oğullarınıdır." ilkesini kabul etmiştir.

Buna göre, Osmanlı Devleti'nde veraset sistemi düşünüldüğünde aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) I. Murad tahta çıkarken kardeşlerini saf dışı bırakmak istemiştir.
- B) I. Murad zamanında yoğun taht mücadeleleri yaşanmıştır.
- C) Taht mücadeleleri en aza indirilmeye çalışılmıştır.
- D) Türk Devletleri içerisinde en fazla taht mücadelesi Osmanlı Devleti'nde olmuştur.
- E) Taht mücadeleleri yeni veraset sistemiyle son bulmuştur.

6. 1. Grup 2. Grup

I. Veziriazam	Seyfiye
II. Kaptanıderya	Seyfiye
III. Şeyhülislam	İlmiye
IV. Kazasker	Kalemiye
V. Defterdar	Kalemiye

Yukarıda 1. grupta verilen Divanühümayun üyelerinden hangisi, 2. grupta verilen Osmanlı bürokrasi sınıfı ile yanlış eşleştirilmiştir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

Sultan ve Osmanlı Merkez Teşkilatı - 1

7. Osmanlı Devleti'nde tahta çıkan padişah mutlak yönetme yetkisine sahipti. Son söz hakkı kendilerinde olmakla beraber, yönetime dair bazı yetkilerini devlet adamlarına verirdi. Padişahların çıkardığı kanunlar, şeri ve örfi kanunlara ters düşmemek zorundaydı. Şeri hükümler padişahın müdahalesine açık konular değildi. Ancak padişahlar bazı kanunları değiştirebilirdi.

Buna göre, Osmanlı padişahlarının yetkileri ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Yetkilerini sınırlandıracak hiçbir güç yoktur.
- B) Örfi kanunlar üzerinde değişiklik yapabilirlerdi.
- C) Kanun çıkarma yetkileri bulunmaktaydı.
- D) Devlet yönetimi konusunda her zaman son sözü söylerlerdi.
- E) Diledikleri zaman bazı yetkilerini devlet adamlarına verirdi.

8. Orhan Bey zamanında kurulan Divanühümayun Osmanlı Devleti'nde devlet işlerinin görüşülüp karara bağlandığı yerdir. Fatih'den itibaren Divanühümayuna veziriazamlar başkanlık etmeye başlamıştır. Bugünkü anlamda Bakanlar Kuruluna benzeyen Divanühümayun, aynı zamanda halkın şikayetlerinin iletildiği ve bazen padişahın da bu şikayetlere çözüm ürettiği yerdir.

Buna göre, Divanühümayunla ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) Orhan Bey zamanında kurulmuştur.
- B) Fatih'den itibaren sadrazamlar padişahattan daha yetkili bir duruma gelmiştir.
- C) Önemli meseleler görüşülmüştür.
- D) Halkın doğrudan şikayette bulunabildiği bir kurumdur.
- E) Yürütme yetkisini kullanmıştır.

9. Aşağıdakilerden hangisinin XIX. yüzyıla kadar Osmanlı padişahlarının görevleri arasında olduğu söylenemez?

- A) Üst kademe devlet memurlarını atamak
- B) Savaşa ve barışa onay vermek
- C) Orduya komuta etmek
- D) Ülkeyi anayasaya göre yönetmek
- E) Halkın refah ve güvenliğini sağlamak

10. Osmanlı Devleti'nde Enderun Mektebindeki temel amaç; devlet adamlarını güvenilir, kabiliyetli ve iyi birer Müslüman olarak yetiştirmektir. Enderunda aşağıdan yukarıya doğru yedi oda bulunur ve öğrenciler kabiliyetlerine göre bu odalarda bir veya iki yıl kalırlardı. Yüksek öğretim düzeyinde eğitim öğretim yapılan enderunda matematik, tarih gibi derslerde en üst düzeyde eğitim verilir. Bunun yanı sıra talebeler yeteneklerine göre ok atma, ata binme, şiiir, ciltcilik, spor gibi alanlarda da eğitim alırlardı.

Verilen bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Pozitif ilimlerde eğitim verilmiştir.
- B) Öğrenciler kabiliyetlerine göre sınıf atlamışlardır.
- C) Enderunda gayrimüslim çocuklar da eğitim görmektedirler.
- D) Spor ve sanat alanında da eğitim verilmiştir.
- E) Enderun Mektebinde devlet adamı yetiştirilmiştir.

11. Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde hazırlanan kanunname ile padişahlara kardeş katli nizam-ı alem için serbest bırakılmıştır.

Bu durum, aşağıdakilerden hangisinin göstergesi değildir?

- A) Devletin bekasının önemsendiğinin
- B) Merkeziyetçi yapının korunmaya çalışıldığının
- C) Veraset sisteminde düzenleme yapıldığının
- D) Taht kavgalarının önlenmek istendiğinin
- E) Padişahlığın belli kurallara bağlandığının

12. Osmanlı Devleti'nde seyfiye, kalemiye ve ilmiye gibi bürokrasinin en üst mercileri aşağıdakilerden hangisinde temsil edilmektedir?

- A) Divanühümayunda
- B) Topkapı Sarayında
- C) Enderun Mektebinde
- D) Orduda
- E) Dersaadette

Sultan ve Osmanlı Merkez Teşkilatı - 2

1. Osmanlı Devleti'nde saray, devlet yönetiminin merkezi ve Osmanlı hanedanının yaşadığı bir mekândı. Osmanlı sarayları genellikle devletin başkenti olan şehirlerde inşa edilmiştir.

Osmanlı Devleti'nde;

- I. Bursa,
- II. Edirne,
- III. İstanbul

şehirlerinden hangilerinde saray inşa edilmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

2. XV. yüzyıldan XIX. yüzyıla kadar Osmanlı Devleti'nin merkezi olan Topkapı Sarayı, üç bölümden oluşmaktaydı. Dış saray adı verilen Birun'da saray muhafızları ve çalışanları yer alırdı. İç sarayın ilk bölümü olan Enderun, devşirme devlet adamlarının yetiştirildiği bir okuldu. İç sarayın ikinci bölümü olan Harem ise padişah ve ailesinin özel yaşamının geçtiği yerd.

Buna göre, Topkapı Sarayı ile ilgili,

- I. Devlet idaresinin yanı sıra devlet adamı yetiştirilmesinde de önemli bir rol üstlenmiştir.
- II. Uzun bir dönem Osmanlı Devleti'nin merkezi konumundadır.
- III. Saray çalışanlarının hepsi devşirme kökenlidir.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

3. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı sarayının Enderun bölümünde bulunan görevlilerden biridir?

- A) Has Odabaşı
- B) Saray Ağası
- C) Çavuşbaşı
- D) Emir-i Âlem
- E) Ehli Hiref

4. Divanühümayun; din ve millet ayrımı yapmaksızın, hangi meslek grubundan olursa olsun herkese açıktı. Herhangi bir şekilde haksızlığa uğradığını düşünen ve mahallî kadılarca yanlış hüküm verildiğine inananlar, davalarını Divana getirebilirdi.

Bu duruma göre, Osmanlı Devleti için aşağıdaki tanımlamalardan hangisi yapılabilir?

- A) Otoriter Devlet
- B) Laik Devlet
- C) Teokratik Devlet
- D) Sosyal Devlet
- E) Federatif Devlet

5. Osmanlı Devleti'nde kardeş katlini, dönemin şartları içerisinde değerlendirmek gerekir. Bu uygulama sayesinde önceki Türk devletlerinde olduğu gibi Osmanlı Devleti'nde bölünme yaşanmamıştır. Birliğini koruyup tek hükümdar otoritesini sağlayan Osmanlılar bu sayede Avrupa'ya karşı üstünlük kurmuştur. Olumsuz bir uygulama olarak görülen kardeş katli, 600 yıl devam eden büyük bir devletin var olmasındaki en önemli köşe taşlarından birisidir.

Buna göre,

- I. Tarihî olaylar, kendi dönemi içinde değerlendirilmelidir.
- II. Hanedanın varlığı uzun süre devam etmiştir.
- III. Osmanlılar kardeş katli uygulaması ile kendinden sonraki Türk devletlerine örnek olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

6. Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde Divanühümayun ile ilgili yanlış bir bilgi verilmiştir?

- A) Orhan Bey zamanında kurulmuştur.
- B) Devletin yıkılışına kadar varlığını sürdürmüştür.
- C) Toplanma günleri zamanla değişmiştir.
- D) Yüksek mahkeme görevini de üstlenmiştir.
- E) Toplantılarda alınan kararlar Osmanlı hukukuna göre kanun sayılmıştır.

7. Günümüz tarih biliminin önemli şahsiyetlerinden biri olan Prof. Dr. İlber Ortaylı, Osmanlı sarayındaki harem için şunları söylemiştir: “Haremde yaşam hiç kolay değildir. Haremden bahseden insanların gerek burada yaşanan çetin hayatı gerekse buradaki yetenekli ve zeki kadınların yarattığı kültürel ortamı anlamadan hareme saygısızlık ettikleri çok açıktır. Harem eğlencelik bir yer değildir, her şeyden önce bir evdir. Hiç değilse her ailenin evi kadar saygı gösterilmesi gerekir.”

Paragraf değerlendirildiğinde haremle ilgili olarak aşağıdaki yorumlarından hangisine ulaşamaz?

- A) Haremle ilgili asılsız iddiaların olduğu
B) Bir mahremiyetinin olduğu ve buna saygı gösterilmesi gerektiği
C) Harem hayatının zorluklarla dolu olduğu
D) Kadınların yalnızca güzellikleriyle ön plana çıkmadığı
E) Zaman içinde değişime uğradığı
8. Aşağıdakilerden hangisinin Osmanlı Devleti’nde merkezî otoriteyi güçlendiren uygulamalar arasında olduğu savunulamaz?
- A) Sancağa çıkma usulünün kaldırılması
B) Veraset sisteminde düzenlemeler yapılması
C) Kardeş katli uygulamasına geçilmesi
D) Divanîhümayunun başkanlığının vezîriâzama devredilmesi
E) Müsadere usulünün uygulamaya konulması

9. - - - türündeki eserlerin çok eskilere giden bir geleneği vardır. Bu tür eserler hem devrin hükümdarlarına ve devletin ileri gelenlerine hem de daha sonra bu görevi üstlenecekler yol göstermek, tavsiyelerde bulunmak amacıyla kaleme alınmıştır. Eserlerde siyaset konularına değinildiği gibi devletin işleyişi, idare şekilleri ve devlet ileri gelenlerinin taşıması gereken özelliklere dair bilgilere de yer verilmiştir.

Paragrafta boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Surname
B) Fütüvvetname
C) Siyasetname
D) Kanunname
E) Menâkıbname

10. Osmanlı devlet geleneğine göre padişahda bulunması gereken vasıflar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Her konuda adil olmalıdır.
B) Kararlarını din ve töreden bağımsız bir şekilde almalıdır.
C) Yalan ve iftiradan sakınmalıdır.
D) Vefakâr olmalı, verdiği sözü yerine getirmelidir.
E) İffet, hikmet sahibi ve cesur olmalıdır.

11. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti’nde şehzadelerin sancağa çıkma usulüyle ilgili bir kavram değildir?

- A) Bed-i Besmele
B) Çelebi Sultan
C) Lala
D) Şehzade Divanı
E) Şehzade Sancağı

12. Aşağıdaki padişahlardan hangisi döneminde sancağa çıkma usulü uygulamaya konmuştur?

- A) II. Murad
B) II. Mehmet
C) III. Mehmet
D) I. Bayezid
E) I. Murad

Sultan ve Osmanlı Merkez Teşkilatı - 3

1. Osmanlı Devleti'nde;

- I. padişahın saraydan evlenmesi,
- II. ekber ve erşed sisteminin uygulanması,
- III. devşirme kökenli devlet adamlarının sadrazamlığa getirilmesi

uygulamalarından hangileri merkezî otoriteyi güçlendirmeye yöneliktir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

2. Osmanlı Devleti'nde padişah ölünce yaptığı bütün atamalar düşer ve padişahın tasarrufları geçerliliğini yitirirdi. Öyle ki yeni padişah, beratları yenilemezse vezir dâhil hiçbir yöneticinin yetkisi meşru sayılmazdı.

Bu uygulamanın aşağıdaki amaçlardan hangisini gerçekleştirme yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Teokratik yapıyı güçlendirmek
B) Hanedan üyeleri arasından devlet görevlileri atamak
C) Merkezî otoriteyi güçlü tutmak
D) Yeniçerilerin isyan etmesini önlemek
E) Kanunların yazılı hâle gelmesini sağlamak

3. II. Mehmet, daha önce var olan kanunlarla kendisinin düzenlemiş olduğu kanunları birleştirerek oluşturulan "Kanunname-i Ali Osman"da padişaha, diğer şehzadeleri öldürme hak ve yetkisini vermiştir.

Bu uygulama;

- I. egemenliğin bölünmezliği,
- II. kardeş katlini yasalaştırma,
- III. yetki paylaşımı

unsurlarından hangilerine önem verildiğini göstermektedir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

4. I. Bed-i Besmele merasimi
II. Çelebi Sultan
III. Lala

Verilen kavramların anahtar kelime olarak kullanıldığı bir tarih çalışmasının başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Şehzade Eğitimi
B) Dinî Hayat
C) Devlet Yönetimi
D) Toplum Hayatı
E) İlimiye Sınıfının Vazifeleri

5. Aşağıdakilerden hangisi padişah çocukları olan şehzadelerle ilgili doğru bir bilgi değildir?

- A) İlk eğitimleri Şehzadegân Mektebindedir.
B) Şehzade Alayı denilen büyük bir törenle evlenirler.
C) İlk dersi şeyhülislamdan alırlar.
D) Ok ve yay yapmayı, güzel yazı yazmayı öğrenirler.
E) Sancaklara vali olarak atanırlar.

6. Topkapı Sarayı içinde enderun, şehzadegân ve harem gibi eğitim veren okullar bulunmaktaydı. Enderun Mektebine saray içinde devşirilen çocuklar alınır ve burada üst düzey bürokrat olmaları için eğitim verilirdi.

Buna göre, aşağıdaki devlet görevlilerinden hangisinin XV ve XVI. yüzyıllarda Enderunda eğitim alması beklenemez?

- A) Sadrazam
B) Kazasker
C) Nişancı
D) Defterdar
E) Reisülküttap

7. Padişahın evi olan haremde, padişahın ailesi ve cariyeler bulunurdu. Hanedan üyeleri ve dârussaâde ağası dışın-
da hiç kimse buraya giremezdi. Haremde Enderun'daki-
ne benzer bir eğitim ve teşkilat sistemi vardı. Disiplin ve
protokolün geçerli olduğu haremde cariyeler; edebiyat,
müzik, güzel sanatlar, el işleri, güzel konuşma, zerafet
öğrenirler ve beylerbeyi, sancakbeyi, vezir gibi üst rütbeli
devlet adamlarıyla evlenirlerdi.

Buna göre, haremle ilgili olarak,

- I. Kendi içinde kuralları olan bir bölümdür.
- II. Cariyeler için bir okuldur.
- III. Herkese açık bir yer değildir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

8. Osmanlı Devleti'nde merkezî otoritenin güçlendirilmesi ve
istikrarın sağlanması için bazı uygulamalara gidilmiştir.
Bunlardan ilki, veraset sisteminde yapılan düzenlemelerdir.
I. Murad Dönemi'nde kabul edilen "Devletin toprakları
padişah ve oğullarınındır." ilkesinin yerine - - - - Dönemi'nde
"Devletin toprakları padişahındır." anlayışı getirilmiştir.

**Metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi
getirilmelidir?**

- A) I. Mehmet
B) II. Murad
C) II. Mehmet
D) II. Bayezid
E) III. Murad

9. Kanunname-i Ali Osman'da "Bil ki vüzera ve ümeranın
vezîriâzam başıdır, cümlelerin ulusudur, cümle umurun
vekil-i mutlakidir ve oturmada ve durmada ve mertebede
vezîriâzam cümleden önce gelir." denmektedir.

Metinde bahsedilen husus aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Veraset düzenlemesi
B) İnanç özgürlüğü
C) Hukukun üstünlüğü
D) Divanîhümayun başkanlığı
E) Yargı bağımsızlığı

10. Tarih öğretmeni Nil'e ödev olarak Divanîhümayun konu-
sunu vermiştir. Nil hazırladığı ödevde Divanîhümayunun
görevlerinden beşini yazmış ancak öğretmeni bunlardan
birinin yanlış olduğunu belirtmiştir.

**Buna göre öğretmenin, Nil'in ödevinde yanlış olduğu-
nu belirttiği görev aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Şikâyetlerin dinlenmesi
B) Savaşa ve barışa karar verilmesi
C) Önemli davaların görülmesi
D) Velihtın belirlenmesi
E) Elçilerin kabul edilmesi

(2019 TYT)

11. Osmanlı Devleti'nde bir padişah tahta çıktığında beyler-
beyleri, sancakbeyleri ve kadırlara genellikle aşağıdaki
ifadeleri içeren bir ferman gönderilirdi: "Allah'ın yardımıy-
la saltanat benim oldu. Bugün vezirler, ulema ve büyük
küçük bütün makam sahiplerinin ittifakıyla bana atalarım-
dan kalan sultanlık tahtına oturdum. Adıma hutbe okun-
muş ve sikke kesilmiştir. Bu fermanı alır almaz bütün kent
ve kasabalarda halka cülusum bildirilsin..."

**Bu femandaki ifadelere göre Osmanlı Devlet yöneti-
miyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Aristokratik bir yönetim biçimi söz konusudur.
B) Egemenlikle ilgili birtakım semboller bulunmaktadır.
C) Meşruiyet açısından ulemanın görüşüne dikkat edil-
mektedir.
D) Hükümdar değişikliğini reayanın öğrenmesine önem
verilmektedir.
E) İlahi kaynaklı bir egemenlik anlayışı vardır.

(2021 TYT)

12. Osmanlı Devleti'nde görülen;

- I. şehzadelerin lalaları gözetiminde sancağa çıkarıl-
ması,
- II. hanedanın erkek üyelerinin tahta çıkma hakkı olması,
- III. en büyük hanedan üyesinin tahta çıkma kuralının
getirilmesi

**uygulamalarından hangilerinin taht kavgalarını önle-
meyi amaçladığı söylenebilir?**

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

(2022 AYT)

Sultan ve Osmanlı Merkez Teşkilatı - 4

1. Haksız yollarla servet edinenleri cezalandırmak amacıyla devlet tarafından kişinin malına el konulması sistemi Hunlardan beri Türk devlet geleneğinde uygulanmıştır. Osmanlı Devleti'nin kuruluş yıllarında sadece zimmetine mal geçirenlere ve isyancılara uygulanan bu sistem Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nden itibaren bir gelenek hâline gelmiştir. Bu sistemle, kanuni sınırlamalarla kişisel mülk ve servetin veraset yoluyla ailelerin elinde toplanması engellenmiştir. Böylece devşirmeler arasında aristokratik bir sınıf oluşmamıştır.

Metinde bahsedilen konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mülk Düzenlemesi
- B) Müsadere Sistemi
- C) İltizam Sistemi
- D) Tımar Sistemi
- E) Arazi Kanunnâmesi

2. (I) Topkapı Sarayı uzaktan seyredildiğinde; eski devir ve günümüz saray modellerinden ziyade, sanki bir mektep ve medreseyi canlandırmaktadır. (II) Burası âdeta saray değil, müstakil bir dünyadır. (III) Bâb-ı Hümayun'dan Bâbü's-Selam'a kadar uzanan dış avlu, her türlü faaliyetin merkezidir. (IV) Şikâyeti olanların ve adalet aramaya gelenlerin müracaatlarını sunacakları Deavi Kasrı (Birinci Avlu) buradaydı. (V) Hastanesi, fırınları, sarnıç ve su kuyuları, sim sakalar, hasırcılar, odun ambarı, ocakları ve darphanesi ile bu avlu her gün hummalı bir faaliyetin ve renkli bir hayatın merkezi konumundaydı.

Verilen bilgide numaralanmış cümlelerden hangisi, Topkapı Sarayı'nın aynı zamanda bir eğitim kurumu olduğuna kanıt olarak gösterilebilir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

3. Topkapı Sarayı'nda yer alan;

- I. Enderun,
- II. Harem,
- III. Şehzadegân

mekânlarının hangilerinde eğitim faaliyetleri yürütülmüştür?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

4. Tablo: Enderun'daki Başlıca Hizmetliler ve Görevleri

	Hizmetlinin Unvanı	Hizmetlinin Görevi
I	Has Odabaşı	Has Oda'nın amiridir.
II	Silahdar Ağa	Padişahın silahlarından sorumlu olan kişidir.
III	Çuhadar Ağa	Padişahın çizme ve ayakkabılarından sorumlu kişidir.
IV	Rikabdar	Padişahın kaftan ve kürklerine bakan görevlidir.
V	Kapı Ağası	Sarayın genel sorumlusu ve sarayda padişahın mutlak vekilidir.

Tablodaki hizmetli unvanlarından hangileri yer değiştirirse verilen bilgi doğru olur?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV
- E) IV ve V

5. I. Veraset sistemine "Ülke padişah ve çocuklarındandır." anlayışının getirilmesi
II. Verasette ekberiyet sisteminin kabul edilmesi
III. Kanunname-i Ali Osman'ın hazırlanması

Yukarıdakilerden hangileri Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde, devletin merkezî otoritesini güçlendirmek için yapılan faaliyetler arasında gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

6. Siyasetname türündeki eserlerin çok eskilere giden bir geleneği vardır. Bu tür eserler hem devrin hükümdarlarına ve devletin ileri gelenlerine hem de daha sonra bu görevi üstlenecekler yol göstermek, tavsiyelerde bulunmak amacıyla kaleme alınmıştır. Eserlerde siyaset konularına değinildiği gibi devletin işleyişi, idare şekilleri ve devlet ileri gelenlerinin taşıması gereken özelliklere dair bilgilere de yer verilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi siyasetnamelerde bahsedilen Osmanlı padişahı ve devlet idarecilerinde bulunması gereken özelliklerden biri değildir?

- A) İdarecileri liyakat esasına göre belirlemelidir.
- B) Halkın huzur ve refahını sağlamalıdır.
- C) Reayaya karşı hoşgörülü olmalıdır.
- D) Devleti ikili teşkilat sistemine göre yönetmelidir.
- E) Gaza ve cihat amaçlı fetihlerde bulunmalıdır.

7. Divânîhümayunun asli üyesi olmamakla birlikte XVI. yüzyıldan itibaren görüşlerine **daha çok yer verilme-ye** başlanan devlet görevlisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şeyhülislam
- B) Nişancı
- C) Yeniçeri Ağası
- D) Kaptan-ı Derya
- E) Kazasker

8. Orta Doğu devlet geleneğini benimseyen Osmanlılarda devlet düzeni, otoritenin karar birliğine ve saltanatın dokunulmazlık inancına dayanırdı. Ülkenin ve devletin tek sahibi padişahı. Osmanlı siyasi hayatında bütünlüğün ve istikrarın devam etmesi ancak bu prensibin korunmasıyla sağlanırdı. Mutlak otorite olan padişahı, mührünü verdiği vezîriâzam temsil ederdi. Divân-ı Hümayunda bulunan diğer vezirler ise danışman konumundaydı. Osmanlı Devleti'nde otorite birliği bu şekilde sağlanmaktaydı.

Verilen metinden hareketle Osmanlı devlet yönetim anlayışı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Merkezî güç padişahıta toplanmıştır.
- B) Yönetim şeri hükümlere göre düzenlenmiştir.
- C) Divân-ı Hümayun yürütme gücünün bir parçasıdır.
- D) Saltanat makamı koruma altına alınmıştır.
- E) Vezîriâzam padişahın mutlak vekilidir.

9. Devlet yönetimiyle ilgili devlet idarecilerine ve devlet adamlarına idarecilik ilim ve sanatına dair bilgiler veren, onlara pratik tavsiyelerde bulunan ve onların adaletli bir yönetim oluşturmalarını sağlamak amacıyla yazılan siyasi ve ahlaki içerikli eserlerdir.

Metinde özellikleri verilenlere;

- I. adaletname,
- II. fütüvvetname,
- III. nasihatname,
- IV. siyasetname

gibi eserlerden hangileri örnek olarak gösterilebilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

- 10. I. Devlet-i Ebed Müddet
- II. Devlet-i Âliyye
- III. Devlet-i Muazzama

**Yukarıdakilerden hangileri Osmanlı Devleti'nin son-
suza kadar yaşayacağı düşüncesiyle devlete verilen
unvanlardır?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

11. **Aşağıda verilenlerden hangisi Topkapı Sarayı ile ilgili
doğru bir bilgi değildir?**

- A) Resmi törenlerin yapıldığı mekânlara sahiptir.
- B) Yabancı elçilerin kabul edildiği bir yerdir.
- C) Birun, harem ve enderundan oluşmuştur.
- D) XVI. yüzyıldan itibaren işlevini yitirmiştir.
- E) Devletin yönetildiği bir merkezdir.

12. Divân-ı Hümayunun temel görevleri aşağıda verilmiştir:

- I. Devlete karşı olan hareketleri yok etmek, savaş ve antlaşmalara karar vermek.
- II. Padişahın ferman ve buyrukları dışında genel konularda kanun hazırlamak, örfi davalarda yargılama yapmak.
- III. Vakıf, eğitim gibi tüm idari hizmetlerin denetimini yaparak görevliler atamak, yeni fethedilen yerlerin tahririni yapmak.
- IV. Para basmak, hazineden para çıkarmak ve vergi işlerini düzenlemek.

**Buna göre, Divân-ı Hümayunun verilen çalışma alan-
ları ile dört temel görevi aşağıdakilerin hangisinde
doğru eşleştirilmiştir?**

	Mali	Hukuki	İdari	Siyasi
A) IV	II	III	I	
B) IV	III	I	II	
C) III	I	II	IV	
D) II	III	IV	I	
E) I	II	III	IV	

Klasik Çağda Osmanlı Toplum Düzeni - 1

1. I. Din
II. Mezhep
III. Dil

Yukarıdakilerden hangileri Osmanlı Millet Sistemi'nin dayandığı esaslardan biri değildir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

2. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Millet Sistemi'nin özellikleri arasında yer almamaktadır?

- A) Zımmî statüsünün kaldırılmış olması
B) Yasal statüleri belirlenmiş dinî cemaatlerin millet olarak kabul edilmesi
C) Her cemaate kendine özgü bir düzen kurma imkânının verilmesi
D) Her cemaatin dinî ve iç işlerini düzenlemede serbest bırakılması
E) Her millet grubunun yönetimi ve devlet ile ilişkilerinin cemaat lideri tarafından yürütülmesi

3. Osmanlı Devleti'nde kuruluştan itibaren Müslüman Türkler ile gayrimüslimler birlikte yaşamıştır. Ancak devlet ile gayrimüslim halk arasındaki ilişkilerin hukuki bir zemine oturtulması XV. yüzyılın ikinci yarısında gerçekleşmiştir.

Osmanlı Devleti'nde gayrimüslim halk ile olan ilişkiler aşağıdaki padişahların hangisi döneminde hukuki zemine oturtulmuştur?

- A) Çelebi Mehmet
B) Fatih Sultan Mehmet
C) Yavuz Sultan Selim
D) Kanuni Sultan Süleyman
E) Yıldırım Bayezid

4. I. Mecusi
II. Yahudi
III. Hristiyan

Osmanlı Devleti'nde yukarıdaki dinî topluluklardan hangileri "ehl-i kitap" olarak kabul edilmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

5. - - - bir peygamberin tebliğ ettiği dine inanan veya o dine mensup olan insanların meydana getirdiği topluluktur.

Cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Millet
B) Halk
C) Reaya
D) Ümmet
E) Tebaa

6. I. Müslüman olma
II. Asimilasyona tabi tutulma
III. Türkçe öğrenme

Yukarıdakilerden hangileri Klasik Çağ'da Osmanlı egemenliğindeki gayrimüslim halkın bir kısmının yaşadığı değişimlerden biridir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

Klasik Çağda Osmanlı Toplum Düzeni - 1

7. Osmanlıların fethettikleri bir şehirde gerçekleştirdikleri faaliyetler aşağıda verilmiştir.

- I. Müslüman Türk nüfusun yerleştirilmesi
- II. Kadı ve subaşının tayin edilmesi
- III. Ana kilisenin camiye çevrilmesi
- IV. Nüfusun tahrir defterlerine kaydedilmesi

Aşağıdakilerin hangisinde bu faaliyetlerin sırası doğru olarak verilmiştir?

- A) III - II - I - IV
- B) I - II - III - IV
- C) II - III - IV - I
- D) IV - I - III - II
- E) III - I - IV - II

8. Osmanlılarda fethedilen şehirlerde aşağıdakilerden hangisi Türklerin yerleştiği mahallenin merkezi konumunda olmuştur?

- A) Bedesten
- B) Ulu Cami
- C) Medrese
- D) İmaret
- E) Çarşı

9. Osmanlı şehirlerindeki mahalle halkı; cami ve mescitlerin dışında kahvehane, bozahane gibi mekânlarda veya düzenlenen panayır ve şenliklerde bir araya gelmiştir. Bu mekân ve faaliyetler Türk toplumunu kaynaştırıcı bir özelliğe sahiptir.

Bu sürecin bireyler arasında;

- I. sosyal bağların güçlenmesi,
- II. geleneklerin sürdürülmesi,
- III. inançların tazelenmesi

durumlarından hangilerinin yaşanmasına neden olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

10. Osmanlı toplumunda eğlence kültürünün bir parçası olan düğünler, insanların güzel zaman geçirdikleri şenliklere dönüşmüştür. Toplumun her sınıfından insanların katıldığı en görkemli şenlikler ise şehzadelerin sünnet törenleridir.

Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı şenliklerinin özelliklerinden biri değildir?

- A) Halk için bir rahatlama aracı ve moral olması
- B) Sergilenen zenginlik ve ihtişam ile devletin azametinin ortaya konulması
- C) Sadece Ramazan ayında düzenlenmesi
- D) Yapılan harcamaların ülkedeki ticari hayatta geçici de olsa bir hareketliliğe neden olması
- E) Yapılan etkinliklerin "surname" adı verilen eserlerde ayrıntılarıyla anlatılması

11. Osmanlı toplumu için dinî törenler, insanların kaynaştığı bir diğer etkinlik türüdür. Özellikle Ramazan ayı içinde yapılan törenler halk için farklı bir anlam ifade etmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı toplumunda yaşanan Ramazan ayı eğlencelerinden biri değildir?

- A) Tophane'de top atılması
- B) Panayırların kurulması
- C) Hacivat ve Karagöz oyunlarının sergilenmesi
- D) Surre Alayı'nın düzenlenmesi
- E) Minareler arasında kandillerle ışık gösterileri yapılması

12. Aşağıdakilerden hangisi XVI. yüzyıldan itibaren Osmanlı ülkesinde toplumsal bir buluşma mekânı hâline gelmiştir?

- A) Cami
- B) Kahvehane
- C) Çarşı
- D) Bozahane
- E) Bedesten

Klasik Çağda Osmanlı Toplum Düzeni - 2

1. I. İslam toprak hukuku
II. Türk-İslam Devletlerinin uygulamaları
III. Roma ve Bizans toprak sistemi
- Osmanlı Devleti toprak sistemini oluştururken yukarıdakilerin hangilerinden yararlanmıştı?**

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

2. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı toprak sisteminde yer alan mirî arazinin özelliklerinden biri değildir?

A) Toprakta alınan vergilerin tamamı iltizam sistemiyle toplanmıştır.
B) Mülkiyeti devlete ait olan topraklardır.
C) Bu toprakların kullanım hakkı, kira bedeli alındıktan sonra sözleşmeyle reayaya bırakılmıştır.
D) Toprağı işleyen reaya, elde ettiği üründen belli oranlarda vergi ödemekle mükelleftir.
E) Mirî arazi, gelirlerinin kullanımına göre bölümlere ayrılmıştır.

3. I. Dirlik: Geliri doğrudan merkez hazinesine giden topraklardır.
II. Arpalık: Saray adamlarına ve ilmiye sınıfından bazı yüksek rütbeli kişilere çalıştıkları süre içinde maaşlarına ek olarak verilen ve emekli olduktan sonra da gelirini almaya devam ettikleri arazilerdir.
III. Malikâne: Maaş karşılığı verilen bu topraklar gelirine göre has, zeamet ve tımar olarak üçe ayrılmaktadır.
IV. Yurtluk ve Ocaklık: Bir bölgenin Osmanlı Devleti'ne katılmasında etkili olan ve devlete sadakatle bağlılıklarını bildiren mahallî beylere verilen arazilerdir.

Yukarıda yer alan mirî arazi türlerinden hangilerinin açıklaması yanlış olarak verilmiştir?

A) I ve II B) II ve III C) I ve III
D) I ve IV E) II ve IV

4. Osmanlı toprak sisteminde yer alan mülk arazi; mülkiyeti kişilere ait olan topraklardır. Bu araziler, mirî araziden bir miktarının hükümdar tarafından şahıslara verilmesiyle ya da yeni fethedilen bölgelerde daha önceden mülk olarak kullanılan yerlerin, sahiplerinde bırakılmasıyla meydana gelirdi. Bu tür arazilerin Osmanlı toprağı içindeki miktarı çok azdır. Geliri ve kullanma hakkı şahsın kendisine ait olan bu tür arazilere sahip olanlar; arazilerini satma, vakfetme ve hibe etme hakkına sahipti.

Buna göre mülk arazi ile ilgili olarak,

- I. Ekilebilir-dikilebilir alanlardan oluşur.
II. Arazi sahibi tasarruf hakkına sahiptir.
III. Devlet isterse bu arazilere el koyabilir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

5. Klasik Dönem'de Osmanlı Devleti'nde aşağıdaki toprak türlerinin hangisinden vergi alınmamıştır?

A) Dirlik B) Vakıf C) Öşrî
D) Haracî E) Mukataa

6. Klasik Dönem Osmanlı Devleti'nde Müslümanlar, gayrimüslimlere oranla daha az ürün vergisi ödemekteydi.

Bunun nedeni olarak;

- I. İslam hukukunun uygulanıyor olması,
II. gayrimüslimlerin Müslüman olmaya teşvik edilmesi,
III. Müslümanlara ait toprakların verimsiz olması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulamaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

Klasik Çağda Osmanlı Toplum Düzeni - 2

7. Klasik Çağ'da Osmanlı toprak sisteminde yer alan çift-hane sisteminde temel üretim birimi olarak aşağıdakilerden hangisi kabul edilmiştir?

- A) Bağlar
- B) Bahçeler
- C) Meralar
- D) Değirmenler
- E) Bir çift öküzün işleyebileceği arazi

8. Aşağıdakilerden hangisi çift-hane sisteminin Osmanlı Devleti'ne sağladığı yararlardan biri değildir?

- A) Mülk araziye genişletme
- B) Mevcut çiftliklerin dağılmasını önleme
- C) Tarımın belirli ellerde toplanmasını engelleme
- D) Toprakların bağımsız işletilmesini sağlama
- E) Tarımsal üretimi denetim altında tutma

9. Osmanlı Devleti'nin ekonomisinin temelinde, toplumun ve devletin ihtiyaçlarını karşılamak vardı. Bu anlayışla devleti yönetenler iktisadi hayatı düzenlerken belirli ilkelere göre hareket ederlerdi.

--- ilkesine göre ekonomik faaliyetlerin amacı, ülke içinde mal ve hizmet arzının mümkün olduğu kadar bol, kaliteli ve ucuz olmasını sağlamaktır.

Paragrafta boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Gelenekçilik
- B) Yerli Üretim
- C) İlaşecilik
- D) Seri Üretim
- E) Feodal Üretim

10. İslam Devletlerinde, esnaf örgütlerinin yapılanma şekli aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak sıralanmıştır?

- A) Lonca - Ahilik - Fütüvvet
- B) Fütüvvet - Ahilik - Lonca
- C) Ahilik - Lonca - Fütüvvet
- D) Lonca - Fütüvvet - Ahilik
- E) Fütüvvet - Lonca - Ahilik

11. I. Şeyh
II. Kethüda
III. Yiğitbaşı

Yukarıdakilerden hangileri Lonca teşkilatının görevleri arasında yer alır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

12. Aşağıdakilerden hangisi Lonca teşkilatının yürüttüğü faaliyetlerden biri değildir?

- A) Ülkenin ham madde ihracatını denetlemek
- B) Mesleğe çırak kazandırmak
- C) Ham madde temin ederek üyelere dağıtmak
- D) Üretilen malların standartlara uygunluğunu kontrol etmek
- E) Meslek mensupları arasında dayanışmayı sağlamak

Klasik Çağda Osmanlı Toplum Düzeni - 3

1. Osmanlı Devleti'nde fiyatları denetim altında tutmak amacıyla ilk dönemlerden itibaren başvurulan - - - uygulaması başta ekmek, buğday, un olmak üzere temel ihtiyaç maddelerine konan azami ve asgari fiyattır. Böylece bir malın en fazla veya en az kaç paraya satılabileceğini devlet belirlemiş olurdu.

Paragrafta boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) tanzim
- B) gedik
- C) narh
- D) pencik
- E) gulâm

2. Osmanlı Devleti'nde esnaf ahlakına uymayan veya standartlar dışında mal üreten esnaf, üyesi olduğu lonca tarafından cezalandırılırdı.

**Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde esnaf-
ra verilen hürriyeti bağlayıcı cezalardan biri değildir?**

- A) Mallara el koyma
- B) Sürgün
- C) Kürek
- D) Kalebentlik
- E) Hapis

3. Osmanlılarda esnafın bağışları ile oluşturulan orta sandığı ve teavün (yardımlaşma) sandığı gibi sandıklar üyeler arasında bir yardım düzeni oluşturmuş, sosyal güvenceyi sağlamıştır.

Bu yardım sandıklarının;

- I. üyelerine maddi destek sağlamak,
- II. yaşlılık, hastalık veya sakatlık sebebiyle iş göremez duruma düşmüş üyelerin geçimlerini temin etmek,
- III. üyelerine tedavi yardımında bulunmak

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmeye çalıştığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

4. Osmanlılarda esnafın bir mesleği yapabilme yetkisi aşağıdakilerden hangisiyle tanımlanmıştır?

- A) İcazet
- B) Berat
- C) Gedik
- D) Nişan
- E) Paye

5. I. Köy ve şehirlerin imar edilmesi
II. Dinî hizmetlerin sürdürülmesi
III. Askerî harcamaların finanse edilmesi

Yukarıdakilerden hangileri Osmanlı vakıflarının gerçekleştirdiği faaliyetlerden biri değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

6. I. Esnaf arasında en alt basamakta bulunan, ustasına itaat eden ve girdiği meslek dalının geleneklerine uyan kişidir.
II. Üretime yardım eder, yaptığı işler lonca ustalarına gösterilir ve ustalığa geçişi törenle gerçekleştirilirdi.
III. Esnaf içerisinde çıkılacak en yüksek basamaktır. Bu mertebeye olmak için mesleğin inceliklerini öğrenmek yeterli olmayıp aynı zamanda gedik sahibi olunması gerekir.

Tanımları verilen esnaf kademelerinin doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

	<u>Çırak</u>	<u>Kalfa</u>	<u>Usta</u>
A)	II	I	III
B)	I	II	III
C)	III	I	II
D)	II	III	I
E)	I	III	II

Klasik Çağda Osmanlı Toplum Düzeni - 3

7. Aşağıdakilerden hangisi narh uygulamasının özelliklerinden biri değildir?

- A) Fiyatların malın kalitesine göre tespit edilmesi
- B) Malın kalitesini belli bir düzeyde tutan uygulama olması
- C) Fiyatlar belirlenirken halkın alım gücünün dikkate alınması
- D) Esnafa ham madde teminini sağlaması
- E) Haksız rekabetin önlenmeye çalışılması

8. Sahibi bulunduğu bir mülkü toplumun yararına ebedî olarak tahsis eden yani vakfeden kişiye - - - -, vakfedilen mala - - - - denirdi. Vakfın işleyişini, amaçlarını anlatan ve vakfın tüzüğü kabul edilen - - - - nin, kadının onayından geçmesi gerekirdi. Vakfın idarecisi olan - - - -; vakıfla ilgili idari, mali her türlü işlemde sorumluydu.

Paragrafta boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) vâkıf - mevkuf - vakfiye - mütevellî
- B) mevkuf - vakfiye - mütevellî - vâkıf
- C) vakfiye - mütevellî - vâkıf - mevkuf
- D) mütevellî - vâkıf - mevkuf - vakfiye
- E) vâkıf - mütevellî - vakfiye - mevkuf

9. Osmanlı Devleti'nde bayındırlık ve imar faaliyetlerinin önemli bir kısmı vakıflar aracılığıyla gerçekleştirilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi vakıf eserlerinden biri değildir?

- A) Medrese
- B) Tersane
- C) İmarethane
- D) Çeşme
- E) Cami

10. I. Toplumsal birlik ve bütünlüğü sağlaması
II. Yaygın eğitim kurumu işlevi görmesi
III. Ortak bir kültür ve kimlik oluşturmaları

Yukarıdakilerden hangileri Osmanlı külliyelerinin fonksiyonlarından biri olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

11. "Bu pişirilen yemeklerden fakara olan herkese, ilim öğrenen medresenin talebelerine, söz konusu külliye de bulunan âlim ve salih kimselere, bu imarethane gelen ister fakir ister zengin olsun tüm misafirlere ikram edile... Bu arada muhtaç durumda olup da karnını doyurmak isteyen hiç kimseye engel çıkarılmaya..."

Muhtaçlara Aşevi Vakfı Vakfiyesinden

Yukarıdaki paragraf değerlendirildiğinde,

- I. İnsana hizmet anlayışı ön plandadır.
- II. İmarethane dinî bir kurumdur.
- III. Kişiler arasında ayırım yapılmamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

12. Aşağıdakilerden hangisi vakıfların kurulmasında etkili olan değer yargılarından biri değildir?

- A) Sorumluluk
- B) İyilik
- C) Şefkat
- D) Bireysellik
- E) Yardımlaşma

Klasik Çağda Osmanlı Toplum Düzeni - 4

1. “Mal odur ki hayra sarf oluna.” ilkesiyle **İznik’te bir medrese vakfederek, vakıf konusunda kendinden sonraki padişahlara örnek olan Osmanlı hükümdarı aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Osman Gazi B) Orhan Gazi
C) I. Murad D) I. Bayezid
E) I. Mehmet

2. Osmanlı Devleti’nde vakıflar; gelir-servet dağılımına katkıda bulunmak, istihdamı artırmak, medrese, cami, yol, çeşme yapmak gibi faaliyetleri yerine getirmiştir.

Verilen bilgide vakıfların daha çok aşağıda yer alan hangi alandaki işlevlerinden söz edilmektedir?

- A) Sosyal - İktisadi B) Sosyal - Hukuki
C) İktisadi - idari D) Hukuki - İktisadi
E) Sosyal - idari

3. 1582 yılında III. Murad’ın şehzadesi Mehmet için düzenlediği sünnet töreni birçok açıdan farklıdır. İstanbul halkı başta olmak üzere Fransa, Venedik, Ragusa, Transilvanya, Moldova elçileri gibi misafirler de bu törene katılmış ve tören 52 gün sürmüştür. Düğün hazırlıkları için Mısır’dan şeker, Hindistan’dan çeşitli baharatlar ve Halep’ten kumaşlar getirtilmiştir. Ayrıca misafirlere pilav dağıtımı için 1500 bakır sini döktürülmüştür.

Osmanlı Devleti’nde bu tür şenlikler;

- I. saray masraflarının artması,
II. toplumsal birlik ve beraberliğin sağlanması,
III. Osmanlı kültürünün tanıtılması

durumlarından hangilerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

4. Osmanlı Devleti’nde millet sistemi, toplumun ırk ve diline göre değil din ve mezhep aidiyeti esasına dayanır. Aynı dinden olan topluluklar bir millet sayılıyordu. İslam dini dışındakiler azınlık kabul edilirdi.

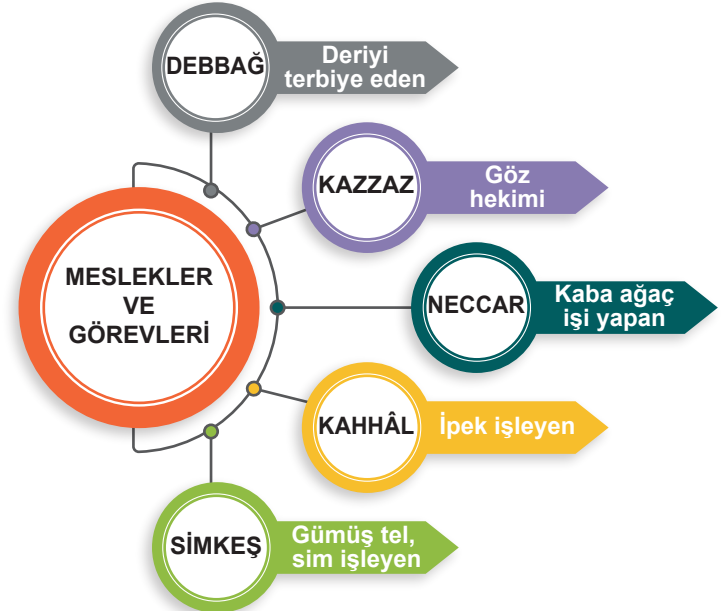
Buna göre;

- I. Türk,
II. Arap,
III. Gregoryen

topluluklarından hangilerinin azınlık statüsünde yer aldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

5. Aşağıda Osmanlı Devleti’nde faaliyet gösteren meslekler ve görevleri şeması verilmiştir.

Şemada yer alan yanlışlığın düzeltilmesi için hangi mesleklerin yer değiştirmesi gerekir?

- A) Kazzaz - Kakhâl B) Neccar - Debbâğ
C) Simkeş - Kakhâl D) Neccar - Kazzaz
E) Debbâğ - Simkeş

Klasik Çağda Osmanlı Toplum Düzeni - 4

6. Osmanlı şehir hayatında toplumsal etkileşimin sağlanmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

- A) Hacivat ve Karagöz Oyunları
- B) Düğün Törenleri
- C) Kahvehaneler
- D) Toy Şenlikleri
- E) Tekkeler

7. Gedik hakkı, ihtiyaç duyulduğunda gerekli mesleki yeterliliğe sahip olan kişilerin dükkân açma hakkı olup, sanat ve ticaret erbabları kendilerine tahsis edilen çarşıların belli sokakları dışında çalışamazdı.

Osmanlı Devleti'nin bu uygulama ile aşağıdakilerden hangisini amaçladığı savunulabilir?

- A) Sanat dallarının çeşitlenmesini sağlamak
- B) Şehirlerde plansız iş yeri açılmasını önlemek
- C) Halkın alım gücünün korunmasını sağlamak
- D) Malların standartlara uygunluğunu kontrol etmek
- E) Meslek mensupları arasında dayanışmayı sağlamak

8. • Çeşitli eşyaların satıldığı veya saklandığı yerlerdir.
• Kentin ticaret bölgesinin merkezî konumundadır.
• Şehirlerin ticari potansiyeli bu yapıların varlığına bağlıdır.
• Başlangıçta kumaşçılar için inşa edilmiş olan bu yapılar, zamanla çeşitli esnaf ve tüccarın toplandığı yerlere dönüşmüştür.

Özellikleri verilen ticari mekân aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kervansaray
- B) Çarşı
- C) Kapan
- D) Bedesten
- E) Han

9. I. Toplumun ve devletin ihtiyaçlarını karşılamak
II. Mal ve hizmet arzının bol, kaliteli ve ucuz olmasını sağlamak
III. Rekabetçi ekonomik anlayışı yerleştirmek

Yukarıdakilerden hangileri Klasik Dönem Osmanlı Devleti ekonomik anlayışlarından biri değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

10. Osmanlı Devleti'nde fiyatları denetim altında tutmak amacıyla ilk dönemlerden itibaren narh uygulamasına başvurulmuştur.

Osmanlı Devleti narh uygulaması ile;

- I. tüketiciyi korumak,
- II. karaborsacılığı önlemek,
- III. liberal ekonomik modeli güçlendirmek

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmek istemiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

11. Osmanlı ticari hayatı ile ilgili yapılan tarihî bir araştırmada aşağıdakilerden hangisi incelenecek bir mekân değildir?

- A) Liman
- B) İmarethane
- C) Kapan
- D) Kervansaray
- E) Bedesten

12. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde uygulanan "millet sistemi" aşağıdaki unsurlardan hangisine dayanır?

- A) Coğrafi mekân
- B) Ekonomik durum
- C) Sosyal statü
- D) Dil
- E) Din

(2020 AYT)

Klasik Çağda Osmanlı Toplum Düzeni - 5

1. Aşağıdakilerden hangisi mirî arazi bölümlerinden biri değildir?

- A) Dirlik B) Paşmaklık C) Haracî
D) Ocaklık E) Yurtluk

2. Osmanlı Devleti, hazinesinden sosyal yaşam ile ilgili herhangi bir yatırım yapmamıştır. Cami, imarethane, medrese, şifahane, hamam ve kervansaray gibi dinî ve sosyo-ekonomik tesisler vakıflar yoluyla yaptırılmıştır. Devlet bu eserlerin yapılmasında kolaylıklar sağlayarak hayırseverleri teşvik edici bir yol üstlenmiştir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinin bu uygulama sonucu elde edilen kazanımlardan biri olduğu savunulamaz?

- A) Devletin yatırım yükünün azaltılması
B) Eğitim ve sağlık kurumlarının finansmanının sağlanması
C) Yardımlaşma duygusunun ön plana çıkarılması
D) Devletin vergi gelirlerinin artması
E) Sosyal yaşam şartlarının geliştirilmesi

3. Osmanlılarda düğün, şenlik, ziyafet ve benzeri konularda yazılan eserler için aşağıdaki kavramlardan hangisi kullanılırdı?

- A) Surname B) Şehname
C) Ruzname D) Siyasetname
E) Nasihatname

4. I. Halkın ihtiyacı olan kurumların inşası
II. Yerli halkın mülkiyetine dokunulmaması
III. Herkese dil, din ve kültür serbestliği tanınması

Osmanlı Devleti'nin fethettiği bölgelerde uyguladığı yukarıdaki politikalardan hangileri Osmanlı'nın emperyalist bir devlet olmadığına kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

5. Osmanlı Devleti'nde uygulanan vakıf sistemi ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisi doğru değildir?

- A) Mütevellî; vakıfla ilgili idari, mali her türlü işlemde sorumludur.
B) Vakıflar, eğitim ve sağlık hariç diğer alanlarda hizmet sunmaz.
C) Vakfedilen mallar satılamaz, devredilemez ve miras bırakılamaz.
D) Vakfiye, vakfın işleyişini ve amaçlarını anlatan vakıf tüzüğüdür.
E) Kişilerin taşınır ya da taşınmaz malları toplum yararına ebedî olarak bağışlanır.

6. - - - yola çıkan "Surre Alayı"nı devlet erkânı ile birlikte büyük bir kalabalık uğurlardı. Hac münasebetiyle kutsal topraklara gönderilen hediyelerin bulunduğu bu alayın yola çıkışı, Ramazan ayını müjdeleyen önemli bir törendi.

Metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Bilecik'ten B) Bursa'dan
C) İstanbul'dan D) Edirne'den
E) Konya'dan

Klasik Çağda Osmanlı Toplum Düzeni - 5

7. Osmanlı Devleti'nde Müslüman ve Müslüman olmayan (gayrimüslim) reaya millet sistemini oluşturuyordu. Bu sisteme göre fetih yapılan topraklardaki gayrimüslim halk Osmanlı hâkimiyetini kabul ediyor, yükümlülüklerini yerine getirdiğinde devletin koruması altında dil, din, hukuk alanında imtiyaza sahip oluyordu.

Buna göre, aşağıdaki topluluklardan hangisi söz edilen imtiyaza sahip olmamıştır?

- A) Bulgarlar B) Sırlar
C) Hırvatlar D) Boşnaklar
E) Slovenler

8. Osmanlı esnafının en temel özelliği, öncelikle bulunduğu şehir ve çevresinin ihtiyacını karşılamaktır. Bu nedenle esnaflar arasında en önemli unsur ham madde dağıtımıydı. Ham madde dağıtımı esnaf kethüdaları aracılığıyla adil bir şekilde yapıldı. Savaş ve kıtlık döneminde buna çok daha dikkat edilirdi.

Bu duruma göre; çarıkçı, kemerci, çantacı, çizmeci, eyerci, davulcu, semerci gibi esnafalara ham madde temin eden meslek grubu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Neccar B) Debbağ
C) Nalbant D) Hallaç
E) Benna

9. Fatih Sultan Mehmet İstanbul'un fethinden sonra Ortodoks Rum Patrikliğine dinî ve hukuki haklar vererek bu topluluğun sevgisini kazanmıştır. Bunlarla birlikte, Musevilerin kendi havralarına sahip olmalarına imkân tanımış, ayrıca Ermenilerin başına da bir patrik tayin ederek onların dinî ve kültürel haklarına dokunmamıştır. Gayrimüslimler sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan desteklenmiş, ibadet ve yaşamlarında da serbest bırakılmıştır.

Osmanlı Devleti'nde II. Mehmet Dönemi'ne ilişkin ve verilen bu durum aşağıdakilerden hangisine örnek olarak gösterilebilir?

- A) Millet sistemi B) Tahrir sistemi
C) Müsadere sistemi D) Dirlik sistemi
E) Esham sistemi

10. Osmanlılar, Balkan fetihleri sonucu gittikleri köy ve mezalara Kargın, Kayı, Kınık, Çavundur, Bayat vb. isimler verdiler. Diğer taraftan Osmanlılar çan kulelerinin yükseldiği bölgelerde inşa ettikleri tekke ve zaviyelerin bulunduğu yerlere ilgili tasavvuf ekolünün veya şeyhinin adını vermişlerdir.

Bu durum Balkanlarla ilgili,

- I. Türk kültürü yayılmıştır.
II. İskân edilen yerler Türkleşme sürecine girmiştir.
III. İslamiyet'in yayılması için uygun ortam oluşmuştur.

yargılarından hangilerini kanıtlar niteliktedir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

11. Osmanlı şehirlerinde birçok dinî grup bir arada yaşardı. Şehirlerde gayrimüslimler bazen bir mahallede toplanmış bazen de Müslüman mahallelere dağılmıştı. Kimin neye ihtiyacı varsa herkes birbirine yardımcı olur, birbirinin yaşam tarzını garipsemezdi. Dolayısıyla Osmanlı şehir ve mahallelerinde çok kültürlü bir sosyal yaşam vardı.

Buna göre,

- I. Temel hak ve özgürlüklere saygı duyulmuştur.
II. Mahalle sakinleri arasında dayanışma vardır.
III. Ekonomik faaliyetler mahallelerin oluşumunda etkilidir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

12. Osmanlı Devleti'nde vergi ve toprak düzeni çiftthane denen bir sisteme dayanıyordu. Çiftthane bir çift öküzle işletilebilen ve bir köylü ailesinin işletiminde olan arazi birimiydi.

Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin çiftthane sistemiyle ulaşmak istediği amaçlardan biri değildir?

- A) Ülke toprakları üzerinde feodal düzen kurmak
B) Çift resmi adı altında düzenli vergi toplamak
C) Tarımsal üretimin devamlılığını sağlamak
D) Toprak ve reaya üzerinde kontrolü sürdürmek
E) Tarlaların bağ bahçe hâline gelmesini engellemek

Klasik Çağda Osmanlı Toplum Düzeni - 6

1. (I) Osmanlı toprak sisteminin temeli İslam toprak hukukuna ve kendinden önceki Türk İslam devletlerinin toprak sistemine dayanmaktadır. (II) Özellikle toprağın kullanımı konusunda Roma, Bizans ve eski İran gibi medeniyetlerin de sistemini kendi döneminin şartlarına göre uyarlayarak faydalanmaktan çekinmemiştir. (III) Geniş bir coğrafyaya hükmettiği için ülkenin her tarafında toprağın hukuki durumu ve kullanım şekli bakımından tek bir sistem uygulamamıştır. (IV) Fethettikleri yerlerde önceden uygulanan örf ve âdetler ile hukuki durumu dikkate alan Osmanlılar, her bölgenin özelliğine göre düzgün bir sistem oluşturmaya çalışmıştır. (V) Osmanlı toprak sistemine bakıldığında arazi genel olarak mirî, mülk ve vakıf olmak üzere üçe ayrılmıştır.

Verilen metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde Osmanlı Devleti'nin ilk defa egemenlik kurduğu topraklarda nasıl bir yol izlediğinden bahsedilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. I. İaşecilik
II. Layiha
III. Narh

“Osmanlı Devleti'nde Lonca Teşkilatı” ile ilgili bir ödev hazırlayan Emine'nin yukarıdaki kavramlardan hangilerini kullanması beklenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

3. XIX. yüzyılda İstanbul, Trabzon, Selanik, Beyrut, İzmir gibi kentler, Osmanlı Devleti'nin önemli ticaret merkezleridir.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumu hazırlayan sebeplerden biri değildir?

- A) Önemli liman kenti olmaları
B) Hinterland kaynaklarının zengin olması
C) Lonca teşkilatının gelişmiş olması
D) Sanayi ham maddelerinin ihraç edildiği yerler olması
E) Sanayi ürünlerinin ithal edildiği merkezler olması

4. Osmanlı Devleti'nin hazine giderleri incelendiğinde, sosyal yaşamla ilgili herhangi bir harcamaya rastlanmaması;

- I. hayırseverlerin devlet tarafından teşvik edilmesi,
II. sosyal yardımların vakıflar yoluyla gerçekleştirilmesi,
III. hayır sahiplerinin önemli devlet kademelerine getirilmesi

durumlarından hangileri ile açıklanabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

5. I. Ülke zenginliklerinin paylaşılması
II. Yaşanabilir şehirlerin imar edilmesi
III. Devlet-halk bütünlüğünün sağlanması

Yukarıdakilerden hangileri vakıf müessesesinin Osmanlı Devleti'ne kazandırdıkları arasında yer alır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

6. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı ticaret hayatıyla ilgili bir kavram değildir?

- A) Müteveli B) Bedesten
C) Mekkâri D) Derbent
E) Arasta

7. I. Toplum dinî inançlar esas alınarak iki ana gruba ayrılmıştır.
II. Gayrimüslim tabiri Hristiyan ve Yahudileri ifade etmek için kullanılmıştır.
III. Eski Türk töresi sistemin temelini oluşturmuştur.

Osmanlı Devleti'nde uygulanan millet sistemiyle ilgili yukarıdaki yargılardan hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

Klasik Çağda Osmanlı Toplum Düzeni - 6

8. Osmanlı Devleti'nde sosyal hayatta bilinen vakıfların yanında ayrıntı gibi görünen pek çok alanda hizmet veren vakıflar da vardır. Öksüz ve Yetim Çocukları Barındıran Vakıftan, Âmâlara Hizmet Eden Vakıfa; Sokak Hayvanlarına Ekmek Veren Vakıftan, Kadın Sığınma Evi Vakfına; Sosyal Güvenlik Vakfından, Ölçü ile Ekmek Dağıtan Vakıfa kadar pek çok vakıf kurulmuştur. Vakıfların çok çeşitli alanlarda faaliyet göstermesi, normal olarak sayısının da artmasını sağlamıştır. 1546 yılında yalnız İstanbul'da 2515 vakıf görev yapmıştır. 1718 ve 1800 yılları arasında Halep'te toplam 687 vakıf mevcuttur.

Verilen metne göre vakıflarla ilgili olarak,

- I. Sadece insanlar için kurulmamıştır.
- II. Devlet desteği ile faaliyetlerini gerçekleştirmişlerdir.
- III. Farklı türdeki toplumsal ihtiyaçlar giderilmeye çalışılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

9. Osmanlı Devleti'nin fethettiği bölgelerde birtakım toplumsal ve kültürel değişimler yaşandığından bahseden Nihan Öğretmen, şehirlerdeki imar faaliyetlerini anlatarak askerî yapılara örnek vermiştir.

Nihan Öğretmen'in aşağıdaki hangi mimari eseri, askerî yapıya örnek olarak gösterdiği söylenemez?

- A) Burç B) Kapan C) Kale
D) Hisar E) Sur

10. Osmanlı Devleti'nin şehircilik anlayışı doğrultusunda başlatılan imar faaliyetleri ile başlangıçta, bir cami ve onun etrafında kümelenen kültürel, sosyal ve iktisadi kuruluşların oluşturduğu külliyeler kuruldu. Külliyeler mahalleleri, mahalleler de şehirleri meydana getirdi.

Buna göre, Osmanlı Devleti'nin fethettiği bölgelerde yürüttüğü imar faaliyetleri ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Farklı dinlere özgü mahalleler külliyeinin etrafında kurulmuştur.
- B) İmar faaliyetlerinin odak noktası Balkan coğrafyasıdır.
- C) Dinî yapılar zamanla farklı dinlere de hizmet etmiştir.
- D) Külliyeler dinî bir yapı etrafında şekillenmiştir.
- E) Gelişmiş askerî bir mimari anlayış vardır.

11. "Hamallar nalsız at kullanmayıp dağ yükünün iki yükünden fazlasını hayvana yüklemeyeler. Eskiden katırla gelen odunun uzunluğu üç karış, deve ile gelenin altı karış olurdu. Dağdan nasıl yükletilirse şehre o halde gelirdi. Şimdi bu odunlar bölünüp kısa kesilmeye başlanmıştır. Bu usul yasaklanıp önceki kanuna uyulması kararlaştırıldı."

Kanunnâme-i İhtisab-ı Bursa

Bu kanunnâme ile Osmanlı Devleti'nin amaçladıkları arasında aşağıdakilerden hangisinin olduğu söylenmez?

- A) Ticarete belli standartlar oluşturmak
- B) Ticari faaliyetlerde yaşanabilecek usulsüzlükleri önlemek
- C) Taşıma hayvanlarına eziyet yapılmasının önüne geçmek
- D) Haksız kazanç elde edilmesini engellemek
- E) Üreticinin daha fazla kazanmasını sağlamak

12. Devletin fiyatlara müdahale etmesi anlamına gelen "narh sistemi" klasik dönem Osmanlı ekonomisinde fiyat politikasının esasını teşkil etmiştir. Narh uygulamasında temel ölçü, arz ve talep şartlarıdır. Esnaftan fiyat yükseltilmesi talebi gelince malın ham madde halinden son haline gelinceye kadar geçirdiği aşamalarındaki maliyetler, iş saatleri ve ücretler bilir kişilerce tespit edilir, yeterli kâr söz konusu ise fiyat yükseltilmezdi. Ortalama kâr, işe göre % 10 - 20 arasında olurdu. Bu oranın altında ve üstünde satış yapılması yasaktı.

Osmanlı Devleti'nde "narh uygulamasını" gerekli kılan nedenler içinde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Ürün çeşitliliğini artırma
- B) Ticari dengelerdeki değişiklik
- C) Paranın değer kaybetmesi
- D) Nüfus artışı
- E) Kıtlik

CEVAP ANAHTARI

Test 1	1. E	2. C	3. C	4. D	5. D	6. A	7. C	8. A	9. D	10. C	11. E	12. A
Test 2	1. D	2. B	3. E	4. A	5. E	6. B	7. A	8. C	9. D	10. E	11. E	12. D
Test 3	1. E	2. D	3. D	4. E	5. D	6. D	7. B	8. E	9. C	10. E	11. C	12. E
Test 4	1. C	2. E	3. A	4. B	5. C	6. D	7. A	8. E	9. B	10. A	11. C	12. B
Test 5	1. B	2. D	3. D	4. C	5. E	6. B	7. A	8. A	9. B	10. C	11. D	12. D
Test 6	1. E	2. D	3. C	4. D	5. A	6. E	7. E	8. B	9. A	10. D	11. E	12. C
Test 7	1. D	2. A	3. E	4. A	5. E	6. E	7. A	8. B	9. A	10. B	11. E	12. C
Test 8	1. C	2. A	3. D	4. C	5. E	6. D	7. B	8. A	9. E	10. D	11. D	12. C
Test 9	1. E	2. B	3. E	4. B	5. C	6. A	7. A	8. A	9. C	10. C	11. D	12. D
Test 10	1. D	2. E	3. B	4. E	5. A	6. E	7. E	8. B	9. E	10. C	11. A	12. A
Test 11	1. C	2. C	3. D	4. B	5. E	6. B	7. E	8. C	9. D	10. B	11. B	12. D
Test 12	1. E	2. A	3. B	4. C	5. D	6. A	7. E	8. C	9. C	10. C	11. D	12. C
Test 13	1. C	2. A	3. B	4. A	5. C	6. E	7. E	8. D	9. D	10. D	11. E	12. E
Test 14	1. D	2. C	3. C	4. E	5. E	6. A	7. A	8. E	9. A	10. A	11. B	12. A
Test 15	1. C	2. D	3. B	4. E	5. A	6. A	7. C	8. B	9. D	10. E	11. A	12. D
Test 16	1. A	2. C	3. B	4. C	5. B	6. E	7. C	8. C	9. A	10. E	11. B	12. A
Test 17	1. E	2. B	3. E	4. B	5. D	6. C	7. A	8. E	9. D	10. E	11. B	12. E
Test 18	1. D	2. A	3. C	4. E	5. B	6. E	7. D	8. A	9. C	10. C	11. D	12. B
Test 19	1. B	2. C	3. E	4. D	5. E	6. C	7. E	8. A	9. B	10. D	11. E	12. B
Test 20	1. C	2. B	3. E	4. A	5. D	6. B	7. D	8. E	9. E	10. A	11. B	12. C
Test 21	1. A	2. D	3. B	4. A	5. B	6. B	7. C	8. D	9. D	10. E	11. C	12. A
Test 22	1. A	2. E	3. D	4. C	5. A	6. D	7. C	8. B	9. A	10. C	11. A	12. A
Test 23	1. C	2. E	3. D	4. B	5. A	6. E	7. C	8. A	9. B	10. C	11. E	12. B
Test 24	1. E	2. B	3. A	4. E	5. D	6. C	7. A	8. D	9. B	10. B	11. C	12. D
Test 25	1. A	2. D	3. C	4. A	5. E	6. C	7. B	8. D	9. A	10. D	11. B	12. D
Test 26	1. D	2. C	3. B	4. C	5. B	6. C	7. D	8. E	9. E	10. D	11. A	12. A
Test 27	1. C	2. A	3. C	4. C	5. B	6. C	7. E	8. B	9. E	10. C	11. E	12. D
Test 28	1. C	2. E	3. B	4. A	5. D	6. B	7. A	8. D	9. C	10. A	11. E	12. B
Test 29	1. B	2. C	3. E	4. D	5. A	6. D	7. B	8. E	9. C	10. B	11. D	12. A
Test 30	1. B	2. A	3. C	4. D	5. E	6. C	7. A	8. E	9. B	10. A	11. C	12. D
Test 31	1. B	2. B	3. A	4. A	5. C	6. D	7. A	8. B	9. D	10. C	11. E	12. A
Test 32	1. E	2. C	3. A	4. D	5. C	6. B	7. E	8. A	9. C	10. B	11. A	12. E
Test 33	1. E	2. C	3. D	4. A	5. B	6. B	7. E	8. C	9. D	10. D	11. A	12. C
Test 34	1. B	2. A	3. E	4. D	5. C	6. D	7. A	8. B	9. E	10. A	11. D	12. A
Test 35	1. C	2. A	3. B	4. E	5. D	6. D	7. A	8. B	9. E	10. C	11. D	12. B
Test 36	1. E	2. A	3. C	4. B	5. B	6. C	7. E	8. A	9. C	10. B	11. E	12. A
Test 37	1. C	2. A	3. E	4. C	5. C	6. B	7. D	8. A	9. B	10. E	11. B	12. D
Test 38	1. B	2. A	3. E	4. C	5. A	6. D	7. B	8. D	9. C	10. D	11. B	12. E
Test 39	1. C	2. D	3. A	4. E	5. B	6. C	7. D	8. B	9. A	10. E	11. C	12. A
Test 40	1. D	2. B	3. C	4. D	5. E	6. A	7. C	8. E	9. B	10. D	11. E	12. A